Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP — *76. évfolyam, 14. szám* ■ *2011. április 3.* ■ *Böjt 4. vasárnapja (Laetare)* — Ára: 250 Ft

„A Szentírásnak azonban van világképe! Szomorú, hogy ettől messze elmarad a magukat keresztségnek, vallásosnak mondó emberek gondolkodása.”
Az új alkotmány szükséges, de nem elégséges ➠ *3. oldal*

„…mi éppen bűnös voltunk miatt vagyunk ezt képtelenek meglátni. Ezért örökzöld téma az, hogy Pál apostol szava – *»az asszonyok hallgassanak a gyülekezetekben«* (1Kor 14,34) – mit jelent.”
Nők az egyházban ➠ *10. oldal*

„Aki aratott már győzelmet önmagán, az tudja, hogy a győzelmet kivívni nem lehet máról holnapra – *türelem, kitartás nélkül gondolni sem lehet rá.*”
Megmutatkoznak-e a keresztény erények lelki életemben? ➠ *11. oldal*

A bizalomébresztés liturgiája ➠ *2. oldal*
Melyek a jézusi matematika sarokszámai? ➠ *4. oldal*
Erőforrásaink a lelkészi hivatásban ➠ *5. oldal*
A nap megszentelése ➠ *6. oldal*
A nehézségek előnyei ➠ *11. oldal*
Evangélikus borfesztivál ➠ *13. oldal*

KERESZTÉNY LAPOK KÖZÜL ELSŐKÉNT…

Az Evangélikus Élet a legnagyobb hazai internetes hírlapáruda kínálatában – a Digitalstandon

Evangélikus Élet című hetilapunk immár nemcsak a szokásos papíralapon érhető el, hanem digitális formátumban is teljes terjedelmében olvasható a megjelenés napján, azaz az interneten is megvásárolható, előfizethető a *www.digitalstand.hu* címen.

Az *EvÉlet* – a későbbiekben multimédiás tartalommal (fotókkal, videókkal stb.) bővített – digitális kiadása bármilyen webelérési eszközzel (számítógép, „okostelefon”, iPad vagy más táblagép stb.) olvasható. A nyomtatott kiadáshoz képest ráadásul lényegesen kedvezőbb, 130 forintos példányonkénti áron.

Időközben a lap valamennyi idei száma felkerült a „standra”, így – webes felületen történő olvasásra – az újság korábbi lapszámai is gond nélkül megvásárolhatók.

A *Digitalstand.hu* kínálatában az *Evangélikus Élet* jelenleg a „közéleti” lapok közé sorolódott, de reményeink szerint hamarosan – kivált, ha a testvéregyházak lapjai is követik példánkat – külön „Vallási” (?) menüpont alatt leszünk megtalálhatók.

A megváltozott olvasási szokásokat figyelembe véve nem kétséges, hogy a jövőben egyre többen választják majd az igényesen szerkesztett újságok digitális platformját – bízunk abban, hogy az *Evangélikus Életét* is.

A Digitalstandon ugyancsak olvasható és előfizethető a Luther Kiadó *Credo* című folyóirata is.

A Digitalstand vezető munkatársaival interjúnk a 7. oldalon

Túlélési technika?!

Az internet – a könyvnyomtatás megjelenéséhez hasonlóan – a négy sarkából fordította ki az emberi információszerzés, kommunikáció világát, és ezáltal átalakította mindennapjainkat, még új pszichés betegségeket is generált. Forradalmi a változás, és ahogy forradalomban lenni szokott, a felülkerekedő új maga alá temet sok olyan értéket is, amelyet talán maga sem akart volna „végképp eltörölni”, egyszerűen a régi nem tud beilleszkedni a megváltozott, új viszonyok közé, vagy azt a célt, amelyet szolgált, egy új eszköz sokkal hatékonyabban, a célnak megfelelőbben tudja elérni – a régire így már egyszerűen nincs szükség.

Az utóbbi évtizedben sokan elgyászolták már a nyomtatott könyvet, újságot, és mintha a lap- és könyvkiadók mutatói is azt üzennék, hogy valóban az agónia időszakát éli a nyomtatott média – az újság esetében mintha még gyorsabb lefolyású lenne a halálos kór. Minden lap esetében – legyen az napi- vagy hetilap, bulvár- vagy tudományos, közéleti vagy kulturális, szakmai vagy éppen egyházi – rohamosan csökkent az elmúlt években az előfizetett vagy standokon megvásárolt példányok száma. Ráadásul úgy, hogy a jelenlegi folyamatokat látva teljesen bizonyossá is válik a végítélet, hiszen éppen a fiatalabb generáció az, amelyik újságot lényegében már egyáltalán nem vesz a kezébe.

Felelőtlenség lenne nem szembenézni azzal, hogy ezen folyamatok alól az egyházi lapok sem lehetnek kivételek. Az elkövetkező években alapvetően fog megváltozni a helye és szerepe ezeknek a lapoknak – és nyilván lesz közülük több is, amely nem tud beilleszkedni az új viszonyok közé, s a jövőképe nem is más, mint szép lassan elkísérni a sírig azokat az olvasókat, akik életkorukból adódóan megmaradnak a papírra nyomtatott újság mellett, míg végül maga is meg nem szűnik létezni.

A vészjósló forgatókönyvekkel szemben azonban kedvező jelek is vannak. Egyre többen látják, hogy ami az internet előnye, az egyúttal a hátránya is. Látják, tapasztalják, hogy bárki bármit közzétehet, bárki bármit átfuthat, böngészhet, olvashat. Sokan tudják már, hogy az internet világában valóban igazzá lett, hogy mindennek az ellenkezője is „igaz”. Egyszerű helyesírási példa: mit kapunk eredményül, ha beütjük a keresőbe, hogy *Melanchthon?* 1 040 000 találat. Megnyugodhatunk, kell a „t” után a „h”. Ámde a *Melanchton* alakra is kapunk 180 000 hivatkozást…

Egy műtét előtt állva ugyanígy az internethez fordulunk, és az eredményeket látva megnyugodhatunk abban, hogy a mi bajunkat csak és kizárólag a műtéti beavatkozás oldhatja meg – mint ahogy abban is, hogy jól tettük, hogy eddig nem feküdtünk a kés alá, mert létezik jobb, hatékonyabb megoldás, és a műtét csak ártalmas lehet. És arról még nem is szóltunk, hogy a végtelennek tűnő információáradatban mennyi idő és energia vész el addig, amíg pont azt találjuk meg, amit kerestünk, ami bennünket érdekel.

Szükség van tehát a megbízható, igényesen válogatott, terjedelmében is ésszerű keretek közé szorított információra. És egyre többen keresik azokat a lehetőségeket az interneten, ahol ezt a segítséget megadják nekik: például a *digitális újságokat* – amelyeket olvasva inkább a pénzükkel, mint az idejükkel fizetnek a megbízható, igényes, őket érdeklő tartalomért.

Meglehet, nem forradalmi lépés az, hogy a magyar nyelvű egyházi lapok közül elsőként a Luther Kiadó gondozásában megjelenő *Evangélikus Élet* és *Credo* vált elérhetővé a 2010 novemberétől működő, első magyarországi digitális újságosstandon. A lapjaink jövőjéért aggódók számára azonban legalább biztató jel lehet. Helyük és szerepük van sajtótermékeinknek itt is, és talán megtaláltuk azt az utat, amelyen az új eszközökkel a kezében keresgélő ember rátalálhat arra az értékes, gondosan válogatott, neki szóló „információra”, amely – ha jól végezzük dolgunkat – üzenetté válhat.

Nem önmagában a nyomtatott orgánumokat akarjuk átmenteni a megváltozott körülmények közé. A lapok csak médiumok, azaz eszközök. A digitális újságosstandon való megjelenés pedig ugyancsak egy eszköz, amely a nyomtatott laphoz képest számos új lehetőséget kínál. Például azt, hogy a közösségi portálon feltűnik a felhasználó saját hírfolyamában”, vagyis ki-ki közhírré teheti, hogy olvassa ezeket a lapokat. Ezáltal akár egyetlen olvasó is százakhoz juttathatja el az információt: ezeket az újságokat érdemes kézbe venni. Így a szerzők, szerkesztők, a kiadó felelősségi köre kibővül – az olvasókéval: evangélikus egyházunk lapjainak csak mi, immár közösen adhatunk pozitív jövőképet.

■ Kendeh K. Péter,
a Luther Kiadó igazgatója

Az evangélikus egyház Fábri Györgyöt delegálja a médiatanács közszolgálati testületébe

Fábri Györgyöt, az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektorhelyettesét, a Magyar Tudományos Akadémia volt kommunikációs igazgatóját delegálja a Magyarországi Evangélikus Egyház a médiatanács közszolgálati testületébe – közölte *Fabiny Tamás,* az evangélikus egyház médiaügyekért felelős püspöke múlt szerdán a Magyar Távirati Irodával (MTI).

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság médiatanácsának április végén megalakuló közszolgálati testületébe a Magyarországi Református Egyház *Kovács Barnabást,* a Károli Gáspár Református Egyetem stratégiai igazgatóját, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége pedig az angol–kommunikáció szakon végzett *Lőwy Juditot* küldte, miután ezekkel a felekezetekkel az elmúlt hetekben találkoztak a médiatanács képviselői.

Az MTI úgy tudja, a katolikus egyház képviselőivel a közeljövőben találkoznak majd a médiatanács tagjai.

Mint arról – lapzártánk után érkezett – rövidhírben az *EvÉlet* legutóbbi számában is beszámoltunk, március 22-én az Északi Egyházkerület püspöki hivatalában a készülő közszolgálati kódexről egyeztettek a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság médiatanácsának és a Magyarországi Evangélikus Egyháznak a képviselői.

➠ *Folytatás az 5. oldalon*

Oratio œcumenica

Szerető mennyei Atyánk! Örvendező, hálatelt szívvel állunk meg előtted a meghallgatott imádságok tapasztalatával. Mivel Jézus Krisztus az élet kenyerévé lett mindazok számára, akik hisznek benne, tudjuk, hogy bármit kérhetünk tőled, őérte megadod nekünk mindazt, amire igazán szükségünk van. Így osztjuk meg most veled kéréseinket.

Könyörgünk gyülekezetünkért, egyházunkért és az egész kereszténységért – mindegyik sokszor adott teret, a világtörténelem és talán személyes történetünk során is, szeretetet hirdetve a szeretetlenségnek. Bocsásd meg emberi mulasztásainkat, hűtlenségünket és hiteltelenségünket, bizalmatlanságunkat és megbízhatatlanságunkat. Add, hogy a mennyei kenyérrel élve, megújult gondolkodással, a te akaratod útján járva neked tetsző dolgokat cselekedjünk!

Könyörgünk a közelünkben lévő szenvedőkért! A betegekért, akik otthon vagy kórházi ágyon várják a gyógyulást – kérünk, add nekik és az értük aggódóknak azt a bizonyosságot, hogy akármi történjék is velük, életük a te kezedben van! A nélkülözőkért, akik a test szerinti kenyérre figyelve megfeledkeznek a mennyei kenyérről – kérünk, add, hogy engedelmes eszközeid lehessünk az ő életükben! A gyászolókért, akik hosszú szenvedés után vagy éppen váratlan tragédia következtében veszítették el szerettüket – te légy igazi vigaszuk, minket pedig tégy alkalmassá, hogy velük és mellettük legyünk életük fájdalmas, nehéz időszakában!

Könyörgünk szeretteinkért: kicsikért és nagyokért, fiatalokért és idősekért, egészségesekért és betegekért, közeliekért és távol lévőkért, az úton lévőkért és a megérkezőkért. Kérünk, add, hogy fölösleges aggodalmak, önmarcangoló félelmek helyett mindig meglássuk azt, amit tehetünk, és megtegyük azt, amit tőled kapott lehetőségként felismertünk – velük kapcsolatban is.

Szerető mennyei Atyánk! A böjti idő közepén túl mérleget készítve kérünk, add, hogy értelmesen tudjunk élni a feléd és egymás felé fordulás lehetőségével – így leküzdve a bizalmatlanság falait, és így építve a feltétel nélküli szeretetre alapozott, hiteles, a mennyei kenyérből élő közösséget. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Ha tehát gyónásra buzdítok, akkor csak arra buzdítok mindenkit, hogy legyen keresztyén. Ha ráveszlek erre, akkor már a gyónáshoz is elvezettelek. Mert aki arra vágyódik, hogy jó keresztyén, bűneitől szabad és vidám lelkiismeretű legyen, az már igazán éhezik és szomjazik, és kap a kenyér után. Hasonlít a hőségtől és szomjúságtól epedő üldözött szarvashoz is, ahogyan a 42. zsoltár mondja: »Ahogyan a szarvas kívánkozik a folyóvizekre, úgy kívánkozik az én lelkem hozzád, ó, Isten.«"

▶ *Luther Márton:* Nagy káté (Prőhle Károly fordítása)

BÖJT 4. VASÁRNAPJA (LAETARE) – JN 6,28–40

A bizalomébresztés liturgiája

János evangéliumának szerkezetére jellemző, hogy egy-egy eseményhez hosszabb tanítói részek kapcsolódnak. Textusunk egy liturgia részeként is felfogható. Az ötezer ember megvendégelése után a földi élet fenntartásához szükséges kenyérről a mennyből alászállott kenyérre terelődik a szó, majd Jézus saját magáról mint lelki eledelről beszél.

Kérdés-felelet formájában bontakozik ki a tanítás. Ebben a „felelgetős liturgiában" sokan vesznek részt. Olyanok is, akik provokatív módon, nyilvánvalóan azzal a céllal teszik fel kérdéseiket, hogy Jézust zavarba hozzák: *„És te milyen jelt mutatsz, hogy miután láttuk, higgyünk neked?"* Ugyanakkor őszinte érdeklődésből fakadó kérdések – *„Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgokat cselekedjünk?"* – és szívből jövő fohászok is elhangzanak: *„Uram, add nekünk mindig ezt a kenyeret!"* Feltűnő, hogy a nagy tömeg, amely először álmélkodott Jézus hatalmán, és úgy örült a testi táplálóknak, hogy királlyá akarta koronázni őt, végül megbotránkozik a tanításon, és a Mester egyedül marad a tizenkettővel.

Ebben a látszólag kudarcos helyzeteben válik igazán hangsúlyossá, hogy Jézus életének az evangélisták által feljegyzett eseményei túlmutatnak a konkrét történéseken. Ezáltal tudhatjuk mi, ma élő emberek is megszólítottnak, az események részeseinek magunkat.

A kenyér kérdése Jézus negyvennapos pusztai böjtölésének és megkísértésének is egyik fontos témája volt. Az ember számára pedig örök kérdés. Ha van kenyér, akkor van élet. Ha nincs kenyér, akkor élet sincs. Különös aktualitást ad ennek a napjainkban szinte állandósulni látszó és unásig emlegetett, mégis mindenkit egyre mélyebben érintő gazdasági világválság. Már nemcsak a szegények és nélkülözők, de a világ gazdagabbik felének lakói is egyre fenyegetettebbnek és labilisabbnak érzik létüket.

Kellene valaki, aki a meglévő keveset úgy tudja kézbe venni, hogy azon áldás legyen, és valami csoda folytán mindenkinek jusson elegendő a javakból. Mindent egybevetve: jutna is, sőt maradék most is van, csak éppenséggel nem kosarakban összegyűjtve, hanem hanyagul elpocsékolva.

A puszta lét fenntartásának bizonytalansága nemhogy a lelki dolgok felé irányítaná a figyelmet, hanem még az erre egyébként természetüknél fakadóan fogékonyabb embereket is egyre lelketlenebbé teszi. A fennmaradásért folyó harc kíméletlen. Ritkán és kevesen teszik fel a kérdést: „Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgot cselekedjünk?" A ma emberének kérdése inkább ez: „Hogyan tudnám legalább én túlélni, megúszni ezt az egész borzalmat?"

A Jézust provokáló zsidók atyáik hagyományaira hivatkoztak és arra, hogy a régi időkben az Úr Mózes által gondoskodott róluk. Azt ők is érzik, hogy talán új csodára, új modellre volna szükség, és hogy saját korukban nem elégedhetnek meg a történelem dicső korszakainak felemlegetésével. Jézus iránt azonban nincs bennük bizalom. Vasárnapunk igéinek egyik fontos témája pedig éppen ez: a bizalom.

Az epistolában Pál állítja egymással szembe a törvény rabszolgaságát a hit szabadságával. A helyes és Istennek tetsző cselekedetre vonatkozik a

A VASÁRNAP IGÉJE

textusunkban elhangzó liturgikus kérdés is, amelyre Jézus a benne való hitre hívással adja meg a választ.

Talán a kenyérnél is nagyobb ínség a ma embere számára az általános bizalomvesztés. Hogyan bízzunk ígéretekben? Hogyan bízzunk emberekben? Hogyan bízzunk azokban, akik sorsunk – életünk, megélhetésünk – felől hoznak döntéseket, ugyanakkor rendre csalódni kell mindenben és mindenkiben? Ahogy a Jézus korabeli zsidók hiába hivatkoztak a dicső történelemre, régi nagyjaikra, akár a pusztai vándorlás idején megtapasztalt isteni gondoskodásra, ugyanúgy mi sem fogunk megélni múltunkból – sem nemzeti hagyományainkból, sem tegnapi megtérésünkből.

S habár a kenyérszaporítás csodáját átélt tömeghez és a Jézussal polemizáló kétkedőkhöz hasonlóan a mi kérdésünk is elsősorban a jelenre vonatkozik, mert itt és most szeretnénk átélni, megtapasztalni, hogy létünk nem a semmibe zuhan, Jézus mégsem kecsegtet újabb kenyércsodával. Nem ismétli azt naponként, hogy fenntartsa az irányában megnyilvánuló hódolatot és elismerést.

Körülményeink kétségbeejtő volta nem változik meg varázsütésre. Az élet valódi kenyerének szükséges és elégséges volta abban nyilvánul meg, hogy a külső körülmények ellenére bizalommal lehetünk az életünket mindvégig kezében tartó és céljához eljuttató Jézus iránt. Az iránt, aki nem tartotta meg életét saját magának, hanem a bőséges aratás és az életet tápláló kenyér jó reménységében földbe eső búzaszemként értünk adta magát.

A hit a nem látott dolgok bizonyossága. Jézus azonban nem alap nélkül várja tőlünk ezt a bizalmat. Ahogyan a kenyércsodát átélt tömeg, úgy mi sem vagyunk múltbeli meggyőző tapasztalatok nélkül. A jövőbeli beteljesedés iránti hit nem megalapozatlan, fatalista vakhit: abban a Jézusban hihetünk, aki eddig is megtartotta életünket, és a legnagyobbat már megtette értünk szeretetből.

Ezért nincs kedvesebb és Istennek tetszőbb cselekedet, mint bízni abban, aki egészen bizonyosan beteljesíti az Atya akaratát. Hogy egy se vesszen el azok közül, akik az övéi. Hogy együtt örüljön a vető és az arató. Mert bár méltán úgy érezhetjük, hogy elhagyott bennünket, elrejtette arcát előlünk, de nagy irgalmával összegyűjt, örök hűséggel irgalmaz. *„Mert a hegyek megszűnhetnek, és a halmok meginoghatnak, de hozzád való hűségem nem szűnik meg, és békességem szövetsége nem inog meg – mondja könyörülő Urad."*

■ Bartha István

Imádkozzunk! Atyánk, Istenünk! Gyakran érezzük, hogy létünk bizonytalan. Úrrá lesz rajtunk a félelem. Aggódunk a megélhetés miatt, a jövő miatt. Nem bízunk már senkiben és semmiben. Mutasd meg, hogy életünk nem a semmibe zuhan, hanem a földbe. Ahonnan első zsengeként a te Fiad támadt fel új életre, hogy vele együtt mi is éljünk! Tarts meg minket ebben a hitben mindvégig! Ámen.

Paradicsomnak te szép élő fája

▶ A böjti idő negyedik hetét régi magyar énekkincsünk egyik kiemelkedő darabja kísérheti végig. A *Paradicsomnak te szép élő fája* (EÉ 365) *Pécseli Király Imre* (1590?–1641?) verse.

Az igen elterjedt és kedvelt dallamnak messzire és sokfelé nyúlnak az előzményei. *Tinódi Lantos Sebestyén* 1549-es *Cronicájában* található egy ének *Dávid király mint az nagy Góliáttal meg vívott* címmel: „Siess keresztyén lelki jót hallani, / Ó törvényből hadakozni tanulni, / Az igaz hit mellett mint kell bajt vívni, / Krisztusban bízni." (RÉ 161) Ennek mellékalakja, variánsa a *Paradicsomnak te szép élő fája* (dallammal először az 1744-es kolozsvári énekeskönyvben), amelynek egy sajátossága vezethet rá dallamunk végső forrására vagy legalábbis inspirációjára. A 3. sor csaknem teljesen egyezik *Tritonius* egyik négyszólamú ódatételének *(Horatius Jam satis terris)* diszkant szólamával, a 4. sor pedig a tenor szólammal.

Az ének legrégibb szaffikus dallamaink közül való (rímképlet és szótagszám: a11, a11, a11, a5). Az első három sor mértékét a humanista metrikus formával (– u – – – / u u – u – –) szemben következetesen módosítja a 3. szótag rövidítése által (– u u – – / u u – u – –). Később a 8. szótag is megrövidül; mi már így, ritmikus formában énekeljük (– u u – – / u u u u – –). Pécseli Király azonos

CANTATE

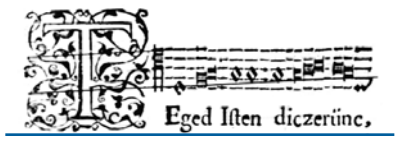

strófaformájú másik éneke: *Krisztus Urunknak áldott születésén* (EÉ 158).

A dallam eol modusú, kiegyensúlyozott felépítésű. A kezdő dallammag, az *e-fisz-d+g* – mely az első sor hangterjedelme is – sok énekünkével rokon (például EÉ 131, 255, 291). A második sor felemelkedik a kvintig; a harmadik eléri a csúcshangot, a kis szextet. A negyedik, rövid sor a dallam egyetlen kvintlépésével nyugodtan visszaereszkedik az alaphangra.

A *Paradicsomnak te szép élő fája* eredetileg tizenhét versszakból álló passiós költemény, amely Jézus Krisztusnak a kereszten elmondott hét szava alapján épül fel, és az életfa hagyományban gazdag képét bontja ki. Ebből a strófafolyamból énekeskönyvünk öt, modernizált szövegű verset közöl (1–2., 13–14., 17.). Az első strófa adoráció: Isten Bárányát szólítja meg; a második a szenvedéstörténetet foglalja össze. A 3–4. versszak Jézushoz szóló imádság; az ötödik vers hálaadás Istennek.

A dallamra *Gárdonyi Zsolt* írt orgonaművet 1996-ban, *Karasszon Dezső* orgonaművész kezdeményezésére és neki szóló ajánlással. A *Die sieben letzten Worte Jesu am Kreuz* című, hét tételből álló variációsorozat valóban a bibliai mondatokra reflektál (Lk 23,34.43.46; Jn 19,26–27.28.30; Mt 27,46). Ennek átdolgozott ötödik tétele megtalálható a német énekeskönyvhöz készült *In Ewigkeit dich loben* című gyűjtemény 1. kötetében is, a 96. szám alatt *(Du schöner Lebensbaum).*

■ Ecsedi Zsuzsa

Útkereszteződés

Időnként magam is úgy érzem, hogy térben és időben hatalmas a távolság a Jézus korabeli Izrael és a 21. század Magyarországa között. Biztosan más is érezte már úgy, hogy Jézus szenvedéstörténete tőle távoli történelmi esemény, annak ellenére, hogy tudja: amit az evangélisták ránk hagytak, nem pusztán csak egy történet.

Amikor a szenvedéstörténetet évről évre elővesszük, egyre több részletét, szereplőjét ismerősként köszöntjük. Miközben emlékezünk a régi történetre, előfordul, hogy azt kérdezzük magunktól: Mit kezdjek mindezzel? Hiszen a keresztút kétezer éve történt, én pedig az életutamat itt és most járom. Két út, amely a mi időérzékünk szerint mérhetetlenül messze fut egymástól, mert térben és időben végtelennek tűnik a távolság.

Ma is várnak minket a templomok, szól az ének, hangzik az igehirdetés a megszokott módon, ismerősen. Mindeközben szüntelenül arra vágyódunk, hogy részünk lehessen abban, amiről énekünk így vall: „Te vagy lelkünknek igaz Megváltója, / Szabadítója."

Az évek során megtanultam, hogy bármennyire szeretném, nem tudok ezért semmit sem tenni, képtelen vagyok kiérdemelni. Ugyanakkor lelkem mélyén mindannyiszor hiszem, hogy nem kell csak kívülről szemlélődnöm, ahogyan az éhes utcagyerek sandít a nyitott ablakon át a terített asztalra, mert a mérhetetlen távolság ellenére van egy találkozási pont, ahová nem én jutok el, hanem maga Jézus jön el hozzám.

A böjti időszak negyedik vasárnapja úgy állítja elénk Jézust, mint az élet kenyerét. Valójában őreá éhezik a lelkem. Tehát nem nekem kell a passiótörténettel azonosulnom, hanem Jézus, a mi Urunk keresztezi az én életutamat, ő azonosul velem. Ezért érzem úgy, hogy bár a templom ugyanaz, az ének és az igék sem változtak, a böjti időszak rendje is maradt a régi, mégsem kívülállóként hallgatom, olvasom a szenvedéstörténetet, hanem benne élek Istennek a szeretetében, mely a halálig képes volt elmenni, hogy visszaszerezze elveszett gyermekeit, másokkal együtt engem is. Az ő irgalma teremti és növeli bennem az irgalmas lelkületet ebben az egyébként gondokkal terhelt világban.

A böjti időszak negyedik vasárnapján az lehet az örömünk, hogy az első húsvét óta Isten útja és a mi életutunk Jézusban valósággal találkozik, ezért részesedünk az Istennel való közösség áldásaiból. Ezért adunk mi magunk is hálát az ének utolsó versszakával.

■ Kovács László

Szilsárkányi „év(el)ődés”

Az elődöknek egy év alatt sikerült felépíteniük a templomot, felújításához viszont öt év kellett – fogalmazott önkritikusan *Gombor Krisztián,* a helyi gyülekezet gondozásával az elmúlt időszakban helyettesként megbízott farádi lelkész a Szilsárkányban március 26-án, szombat délelőtt tartott istentiszteletet követő közgyűlésen. Az ünnepi alkalom keretében a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke, *Ittzés János* szentelte fel a teljes egészében megújult templomot.

A szilsárkányi evangélikusok presbitériuma 2006 nyarán döntött úgy, hogy – a kárpótlásból kapott összegből, valamint egyházkerületi, állami támogatásból és adományokból – renoválják 1784-ben épült műemlék templomukat. A következő év nyarán neki is kezdtek a felújításnak, de a vakolat leverésekor kiderült: a fal olyannyira vizes, hogy legalább egy teljes évig várniuk kell a kiszáradására… A külső felújítást követően újabb egy esztendő múlva végeztek a belső renoválással. Mindezek után, a mintegy 25 millió forintos beruházás végeztével újabb egy esztendőnek kellett eltelnie, mire 2010 őszén megkaphatták a használatbavételi engedélyt.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Az istentiszteleten Ittzés János püspök 1Kir 8,22–23; 27–30 alapján tartott igehirdetésében kiemelte, hogy a templom léte csoda Isten népe számára. Ne legyen soha megszokott, hogy van templomunk, amelyet Isten lelki értelemben újra és újra nekünk ad. A Lélek templomában újul meg életünk, amikor Isten házából kilépve az ő áldásával indulhatunk – helyezte a gyülekezet szívére a püspök.

Az ünnepi alkalmon jelen volt *Ferenczy Vilmosné,* a gyülekezet egykori lelkészének özvegye. A falu szülötteként személyes hangon szólt az ünneplő közösséghez *Szarka István,* a Fejér-Komáromi Egyházmegye esperese, illetve a filiából, Sopronnémetiből származó *Béres László* beledi lelkész.

Gabnai Sándor, a Soproni Egyházmegye esperese hozzászólásában utalt az elmúlt időszak sok nehézségére és az ezekből levonható tanulságokra. Ezzel kapcsolatban Ittzés János püspök a közgyűlés végén bejelentette, hogy Gombor Krisztiánt már másnaptól, március 27-től felmenti a Szilsárkányban való helyettesítő szolgálat alól, s hogy a jövőben – Rábaszentandrásról átjárva – *Selmeczíné Füzéková Diana* lelkésznő veszi át a helyi anyagyülekezet gondozását.

■ Menyes Gyula

Istentisztelet *háromnegyed tízkor*

Igen, Hartán ez a hagyomány az evangélikus gyülekezetben: a vasárnapi istentisztelet háromnegyed 10-kor kezdődik. Március utolsó vasárnapjára igehirdetőnek *Káposzta Lajos* nyugalmazott esperes-lelkészt hívta meg a gyülekezet a szomszédos – jobbára ugyancsak német gyökerű – Soltvadkertről, ahonnét többen elkísérték.

Megérkezésünkkor már várt minket a gyülekezet elöljárósága: *Simon Péter* felügyelő, *Leitheiser Mátyásné* gondnok, *Bernert Péter* pénztáros és *Róth Gábor* kántor. Amíg a hívek gyülekeztek, a kántorral beszélgettem. A község ősi nyelvével, a némettel próbálkozva megkérdeztem a fiatalembert, hol dolgozik. *„Ich schaffe im Kram”* – hangzott a válasz („a boltban dolgozom”). Aki tud németül, kiérzi az ősi, ma már alig használt főnevet: a legtöbb német ma már azt mondaná a „Kram” helyett, hogy „Geschäft”. Hartán még mindig van valami a régmúltból – bár ahogy az idősek sejtetik, bizony, kopik.

Az igehirdető is kitért a hagyományok továbbadására: „Kire nézzenek a fiatalok? Nem az viszi előre a történelmet, amiről papírunk van, hanem az, hogy ki mellett guggolt a pár éves csöppség, amikor a nagymama főzött, az apa bütykölt. Minden gyermek úgy fogja a munkaeszközt, ahogyan látta. Ki mellett? Akit szeretett.

FOTÓK: IFJ. KÁPOSZTA LAJOS

Káposzta Lajos nyugalmazott esperes-lelkész

Ez nem eszmerendszer, hanem életforma. Isten országa is az. »Gyere, nem bánod meg!« Hívtál ma így valakit ide?! Ha nem veszed komolyan a hűséget, akkor a hűtlenség kísért. A múlt rendszerben is az lett a vesztünk, hogy a hűtlenség, az ateizmus kezdte ki életünket…”

Csak remélni lehet, hogy a felújított templom őszi szentelési ünnepségére több fiatal jön majd el Hartán az istentiszteletre. Hogy a hagyományok felélesztésére is esély lehessen. Mert a rendszerváltás óta ugyan eltelt huszonegy év, de a múlt öröksége nem szűnt meg teher lenni… Az imádságok – így a *Miatyánk* – mindenesetre ezen a vasárnapon még németül hangzottak el…

■ K. L.

Az új alkotmány szükséges, de nem elégséges

A félreértések megelőzése érdekében máris leszögezem: szükségünk van új alkotmányra. Azokkal értek egyet, akik szerint Magyarországon, ha közjogi értelemben nincs is alkotmányozási kényszer, arra mindenképp megérett (talán már „túl is érett”) az idő, hogy új alaptörvényünk legyen, amelynek megalkotásához a parlamentáris demokráciákban szokásos feltételek is adottak.

Gondom nem is ezzel van. Azzal azonban igen, ha azt hisszük, hogy az új – áprilisi? húsvéti? – alkotmány megalkotásával és elfogadásával egy csapásra megoldódnak gondjaink. Úgy tudom, annak idején, amikor Los Alamos tudósai kellően megijedtek attól, hogy az atombomba *megteremtésével* kiszabadították a szellemet a palackból, *Albert Einstein* fogalmazta meg a dolog lényegét: *A legnagyobb probléma az emberi szív.* Tudniillik hogy jól él vagy visszaél az ember a birtokába került hatalmas eszközzel? Mélységesen igaz, de nemcsak az atomenergia ügyében, hanem minden más morális döntést igénylő helyzetben is.

Azt gondolom, hogy ma Magyarországon csak néhányan ábrándoznak holmi *keresztény kurzusról* (Isten őrizzen bennünket ettől!), de afelől nincs kétségem, hogy nemzetünk morális – és csak ennek következtében lehetséges gazdasági – talpra állásához csak az Isten jó rendje szerint megszervezett közösségi élet nyitja meg az utat. Ehhez csak az egyik, de nem is a legfontosabb lépés az új alkotmány megalkotása!

De mi változtatja meg az oly problematikus emberi szívet? – formáljuk kérdéssé Einstein professzor lényeglátó mondatát. Mitől változik meg az önmagunkról, kisebb-nagyobb közösségeinkről, az értük hordozott felelősségről vallott felfogásunk? Akár így is fogalmazhatnánk a kérdés lényegét: szekularizált korunkban egyáltalán van-e olyan általánosan elfogadott gondolkodás, világkép, amelyhez nyugodt lelkiismerettel hozzáilleszthetjük a keresztény jelzőt, és amelyet jó lelkiismerettel mint általános gyógyszert ajánlhatnánk?

Ha a legutóbbi, 2001-es népszámlálás adataira gondolunk, akkor akár azt is mondhatnánk, hogy a magyar népesség magát hetvenöt százalékban valamelyik keresztény egyház, vallásos közösség tagjaként meghatározó nagy többsége felhatalmaz bennünket arra, hogy igennel válaszoljunk az előbbi kérdésre. Azonban ha a számok mögé nézünk, akkor kevésbé lesz könnyű – ha egyáltalán lehetséges marad – ennek az igennek a kimondása. Főleg nem a felekezeti polarizáltság miatt, hanem azért, mert mindannyian tudjuk, hogy a hetvenöt százaléknak csak kisebb része gyakorolja hitét, a „maguk módján vallásosak” pedig olyan, szinte meghatározhatatlanul sokszínű tömeget képviselnek, amelyről nem feltételezhetjük, hogy életről, világról egységes – okkal s joggal kereszténynek nevezhető – módon gondolkodna.

ÉGTÁJOLÓ

Ha tehát az a kérdés, hogy van-e valamilyen általánosan elfogadott, az egyházak hivatalos tanításával szentesített, közös keresztény értékrendet tükröző, legalább a magukat vallásosnak mondó emberek alkotmányozáshoz elegendő (!) többsége által vallott világkép, közgondolkozás, akkor – szomorúan, de határozottan – meg kell állapítanunk, hogy erre a kérdésre csak nemmel felelhetünk.

A Szentírásnak azonban van világképe! Szomorú, hogy ettől messze elmarad a magukat keresztségnek, vallásosnak mondó emberek gondolkodása. Ha az egységes keresztény világkép mai hiányának okát keressük, akkor nagyon sokszor nagyon sokan a felelősséget – rövidzárlatosan – kizárólag a mögöttünk lévő diktatúra évtizedeire helyezik. Azt mondják: a zavart, a bizonytalanságot, a gondolkodásunkban bekövetkezett földindulást az elmúlt ötven-hatvan év okozta, amelyet szeretnénk végérvényesen magunk mögött hagyni. A köznyelvben így jelenik ez meg: mindennek a kommunisták az okai.

Tény, sok mindent tettek a kommunisták, de meg vagyok győződve arról, hogy a gondolkodásunkban bekövetkezett tragikus változásoknak csak a végkifejleténél voltak ők aktív szereplők. A romlás sokkal régebben kezdődött. Az, ami a 20. századi barna, majd vörös diktatúrában kiteljesedett, az valójában évszázadokkal korábban kezdődött. És ezt azért kell hangsúlyozni, mert ha csak másokban, adott esetben a kommunistákban találjuk meg a bűnbakokat mindazért, ami bennünk lejátszódott, akkor – jelentős részben – hamis diagnózist állítunk fel, és a (például az új alkotmánnyal mindent megoldani gondoló) terápia sem lehet eredményes.

Több évszázaddal ezelőtt – a középkor és az újkor határán – indult el ugyanis az alapvető, belső átstrukturálódás az európai gondolkodásban. Ez volt az az időszak, amikor a tudomány és a technika fejlődése meglódult. Az újkor embere lerázta magáról az egyház tekintélyét. Szabadságra vágyott, nem akart többé gyámság alatt élni. Mester vagyok – mondta, és boldogan ünnepelte a saját hatalmát, és odaképzelte magát a világmindenség közepébe. Már nemcsak az egyház hatalmát kérdőjelezte meg, nemcsak a másodlagos tekintélyeket döntötte porba, nemcsak a társadalmi revolúciót követelte, hanem a *legfőbb tekintély* trónusára is pályázott. Ha jól tudom, nem *Lenin* volt az, aki először Isten trónusára ültette a szabad észt. Tudjuk, korábban történt mindez, a francia forradalom már elvégezte ezt a munkát. Igen, az akaratszabadság, minden dolgok végső normája, mértéke az ember lett.

Valamilyen biztonságra mégiscsak vágyódik minden ember. Volt, amikor a tudományt istenítették vagy a szabadságot. Minden időszak megteremtette a maga biztonságideálját, aztán valamikor „a kapitalizmus gyönyörűséges korában” a pénzre is rákerült: *In God we trust – Istenben bízunk.* Mondják: nincs Isten, de ott van a kézben egy szépen csengő dollár. Morálisan pedig lassan eljutunk a végkifejlethez. Az emberek úgy élnek, úgy terveznek életet, karriert, családot, mintha Isten nem lenne. Most is ebben a korszakban élünk.

Új alaptörvény kell valóban! De a megújulás záloga mégsem az új alkotmányunk lesz, hanem az, ha valami csoda folytán visszatalálunk oda, ahonnan tékozló fiakként elszakadtunk: az Úristen egyéni és közösségi

Ittzés János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Az evangélikus egyház Fábri Györgyöt delegálja a médiatanács közszolgálati testületébe

Folytatás az 1. oldalról

A megbeszélésen *Fabiny Tamás* püspök mellett az egyház televíziós és rádiós műsorokért, valamint írott sajtóért felelős munkatársai is részt vettek.

Kollarik Tamás, a médiatanács tagja a tárgyaláson kiemelte: a széles körű társadalmi és szakmai egyeztetés, amelyet a tanács február óta folytat, jól mutatja azt a határozott paradigmaváltást, amely a közszolgálati médiaszolgáltatás új szabályozásában tetten érhető. Az új rendszer kereteit a 2010-es „médiacsomaggal" létrehozott új normarendszer jelöli ki.

Kiemelkedően fontosnak nevezte Kollarik az evangélikus egyháznak a kódex megalkotásában vállalt szerepét és a közszolgálati testületben biztosított állandó tagságát. A tárgyaló felek egyetértettek abban, hogy a közszolgálati archívumok széles körű felhasználása, a társadalom számára való „kiszabadítása" elsőrendű kulturális cél, mert a közpénzből gyártott és megőrzött audiovizuális dokumentumoknak közcélok érdekében kell hasznosulniuk.

Auer János, a médiatanács másik jelen lévő tagja szerint ezek az egyeztetések arra szolgálnak, hogy minden olyan igény bekerüljön a kódex szövegébe, amely a „társadalmi megrendelést" tükrözi. Emellett rámutatott: a médiatanács jogalkalmazói értelmezése szerint az új törvény megalkotásánál a jogalkotó szándéka az volt, hogy a közszolgálat súlya, szerepe nőjön, és társadalmi hatása is jelentősebb legyen, mint korábban. A kódex megalkotása fontos lépés ennek a szándéknak a megvalósulása felé – tette hozzá.

Fabiny Tamás, az evangélikus egyház médiaügyekben illetékes lelkészi vezetője szerint a korábbi rendszer egyik legnagyobb hiányossága az volt, hogy nem tette lehetővé: a médiatartalmakban az egyházi kérdések a társadalom mindennapi életének szerves részeként jelenjenek meg.

A püspök a tárgyalás után a Magyar Távirati Irodának adott nyilatkozatában hangsúlyozta: az egyháznak ki kell lépnie a „sekrestyekeresztségből", azaz bátran meg kell jelenítenie véleményét a közéleti kérdésekben, s ehhez a médiatörvénynek keretet kell biztosítania. Meglátása szerint körültekintően tisztázni kell a közszolgálatiság kritériumait, ugyanis „ennek hiánya máig tisztázatlan jogi helyzetet teremt".

Fabiny Tamás beszélt arról is a médiatanács tagjainak, hogy az egyház és a média „még mindig sokszor idegenként tekint egymásra, és kevésbé kapcsolódik egybe a két fél szándéka". Az egyháznak jobban meg kellene tanulnia együtt élni a média törvényszerűségeivel, viszont a média munkatársai részéről is sokkal nagyobb kompetenciát, egyházi ügyekben való jártasságot kellene elvárni – hangsúlyozta.

Az evangélikus püspök elmondása szerint tárgyaltak arról is, miként férhetnének hozzá az egyházak a közszolgálati médiumok archívumaihoz. Véleménye szerint ezeket is el kell tudniuk érni az egyházaknak, mert az ezekben tárolt anyagok közpénzből készültek, nem kereskedelmi, hanem oktatási, kutatási céllal. Szeretnék elérni, hogy az ehhez kapcsolódó jogszabály létrejötte után az egyházak szabadon használhassák a nemzeti kultúrkincsnek ezt a részét.

MTI

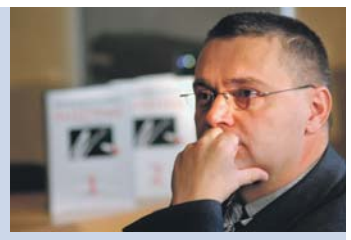

Dr. Fábri György az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán végzett 1988-ban. 2000-ben megszerezte a filozófiai tudomány kandidátusa címet, 2009-ben pedig habilitált *Tudás és tudomány az egyetemen* címmel. Korábban a Magyar Tudományos Akadémia Kommunikációs és Tudománypolitikai Titkárságának kommunikációs igazgatójaként tevékenykedett. Nevéhez fűződik a *Mindentudás Egyeteme,* amelynek akadémiai projektvezetője és tudományos igazgatója volt. A csömöri evangélikus gyülekezet tagja az elmúlt évben testvérével, *Fábri Istvánnal* együtt készítette el egyházunk szociológiai felmérését.

Forrás: Evangelikus.hu

Missziói konzultációt tartottak március 22–23-án Piliscsabán. A különböző munkaágak (női-, férfi-, cigány-, vak-, lepra-, kórház-, alkoholbeteg-mentő, börtönmisszió) jelen lévő képviselői nemcsak tavalyi munkálkodásukról számoltak be, hanem idei terveiket is megosztották egymással. A kétnapos együttlétről, valamint a képünk középpontjában látható vakvezető kutyáról lapunk következő számában…

■ Liptákné Gajdács Mária *felvétele*

Élettörténetekbe írt történelem

▶ *Találkozások konferenciája – Élettörténetek a kommunista időkből* – ez volt a címe annak a rendezvénynek, melyet március 9–13. között tartottak a lengyelországi Krzyzowában. A tanácskozásra a Krzyzowa/Kreisau Alapítvány, a Society for Intercultural Pastoral Care and Counseling elnevezésű szervezet és a Károli Gáspár Református Egyetem Gyökössy Endre Lelkigondozói és Szupervizori Intézete közös szervezésében került sor.

Németh Zoltán evangélikus lelkésztársammal egyetemben a Gyökössy-intézet „fedőnév" alatt működő *Tóth Jánosnak* tartozunk köszönettel, minthogy az ő meghívására vehettünk részt a konferencián, illetve a lelkigondozói képzéseken rengeteget tanulhattunk tőle.

A kommunizmus öröksége sok tekintetben még ma is feldolgozatlan. Különösen igaz ez a megállapítás lelkigondozói szempontból. Hiszen tudjuk: a történelem tetten érhető az emberek élettörténeteiben, az élettörténetek pedig az élet történetévé, történelemmé állnak össze. A múlt nem múlik el, ott él a lelkekben, és kihatással van a jelenre. Éppen ezért kell beszélni róla. Azoknak is, akik magukra maradtak tettükkel, és azoknak is, akik „berendezkedtek" az áldozat szerepében.

De talán éppen ez a jelenre való kihatás indokolta a konferencia szűk keresztmetszetét is. Mert ezeket a történeteket nem lehet csak úgy elmondani hatalmas plénum előtt. A feldolgozás valahol ott kezdődik, hogy magamnak mondom el, írom le, hogy mi is történt. Hogyan lettem tettessé vagy áldozattá, és talán azt is, hogy mikor mivé. Ez óriási lépés az önmagammal és másokkal való megbékélés felé. Ez után jöhet az, hogy megosztom valakivel, elmondom valakinek a történetemet.

A történetek is megtalálnak minket. S miközben haladunk az utunkon, kikristályosodik, hogy mi a tanulsága az életünk történetének, hogyan válhat az mások számára épüléssé, okulássá. Mert hűtlenségünk története össze van szerkesztve Jézus hűségének történetével. Példa volt erre a konferencián egy német származású kazahsztáni asszony története, aki katona férjét követve hosszú időt töltött az egykori Német Demokratikus Köztársaságban; egy lengyel matematikus házaspár története, akik hitükhöz ragaszkodva sokaktól sokat szenvedtek; vagy éppen egy magyar református lelkész beszámolója a hajdani legvidámabb barakkból.

Valódi találkozások voltak ezek. Egymással, önmagunkkal és a történetünkbe magát beleíró Jézussal.

■ Makoviczky Gyula

FOTÓ: NÉMETH ZOLTÁN

A sziléziai Krzyzowa (németül: Kreisau) fontos szerepet töltött be a második világháborúban. Itt működött az ellenállás egyik központja, az a bizonyos Kreisaui Kör (Kreisauer Kreis), melynek vezetője a kastély ura, Helmuth James von Moltke volt. Az ellenállási mozgalom ugyan megbukott, és vezetőit kivégezték, ám a felújított kreisaui kastély a rendszerváltás óta fontos szerepet tölt be a lengyel–német megbékélésben mint kelet és nyugat találkozópontja, elősegítve a kölcsönös megértést.

Melyek a jézusi matek sarokszámai?

Böjti bibliaismereti verseny Pálhalmán

▶ Az évente egyszer, adventben tartott országos bibliaismereti verseny közkedveltsége indította arra a dunaújváros-pálhalmai börtön fogvatartottait és intézeti lelkészét, hogy a vezetéssel egyetértésben az intézmény három alegysége között bibliaismereti versenyt szervezzenek. A döntőn negyvennégy fogva tartott nő és férfi vett részt, és adott számot alapos bibliai felkészültségéről.

A kereszténységben a böjti idő – a húsvét előtti negyven nap vagy az adventi időszak – eredetileg arra szolgált, hogy az ünnephez elmélyültebben, a bűnbánat és a megszentelődés útján érkezzenek el a hívek. *Dr. Békefy Lajos* pálhalmai intézeti lelkész elgondolása és kezdeményezése is ebből indult ki: a fogvatartottak az ige mélyebb megismerésével, tanulmányozásával egyrészt igen hasznos tevékenységet végeznek, másrészt ez lelkileg is tartalmasabbá és színesebbé teheti számukra a szürke hétköznapokat.

E megfontolásból a sándorházai és bernátkúti férfi-, illetve a mélykúti női alegységben másfél hónapon keresztül intenzíven tanulmányozták a fogvatartottak *Márk evangéliumát,* főként az intézeti lelkész vezetésével, de volt alkalom, amikor egy-egy, az ige ismeretében előrébb járó társuk segítette a közös munkát. Végül is negyven kérdést dolgoztak fel az előkészületek során; ezeken a három alegységben közel százan vettek részt.

A megmérettetés izgalommal várt napja is elérkezett. A számadásra, melyen összesen negyvennégy fogvatartott vett részt, március 20-án, böjt második vasárnapján délután került sor a pálhalmai parancsnoki épület kultúrtermében. A szépen berendezett teremben közel két órán át folyt a nemes vetélkedő. A zsűri elnöke *Pleszné Antal Ágnes* büntetés-végrehajtási alezredes volt.

A versenyzők egyrészt alegységüknek gyűjtöttek pontokat, másrészt egyéni helyezésért is versenyeztek. Kezükben, asztalukon Biblia, s válaszként a kérdésekre rótták a sorokat a lapokra. Végül húsz kérdés megválaszolására jutott idő az engedélyezett keretben. Sokan még a verseny előtti izgatott pillanatokban is tanultak.

Hogy milyenek, s mennyire nehezek voltak a kérdések? Mutatóba egy-kettő: Hányszor jelentette Jézus előre szenvedését, és hol? Mi teszi tisztátalanná az embert Isten előtt, hányféle bűnt sorolt fel Urunk? Mi Jézus nyilvános igehirdetésének négy lényeges üzenete? Melyek a jézusi matematika sarokszámai? (5000, illetve 4000 megvendégelt ember, 12 és 7 kosár maradék, amelyet összegyűjtöttek, 30-, 60-, 100-szoros gyümölcstermés a jó igehallgató életében…)

A válaszokban az adott igehelynek megfelelő tartalmi feleletet értékelte a zsűri. A csapatok közötti versenyben a mélykúti női fogvatartottak teljesítettek kiválóan: 861 összesített pontjukkal érték el az első helyet. Mögöttük Sándorháza, majd Bernátkút csapata következett. A csapatok a versenyt köszöntő intézetparancsnoktól, *Balázs Péter* büntetés-végrehajtási ezredestől és a zsűri elnökétől vehették át a jutalomkönyveket, Bibliákat. Könyvjelzőt és kisebb könyvadományt minden fogvatartott kapott.

Az angolul valamennyire tudó fogvatartottak kétnyelvű, bibliai témájú füzetet is vihettek magukkal. Mód volt arra is, hogy maximális pontszámot elért versenyzők is helyezésben részesüljenek. A három csapatból hatan érték el a legtöbb, azaz hatvan pontot, közöttük további szóbeli versenyre került sor. Négy női és két férfi fogvatartott küzdött az első három helyért, melyet végül két férfi és egy női versenyző ért el.

A verseny lelkiségét elmélyítette a mélykúti *Kodály kórus* éneklése, a lelkész igemagyarázata, a közös ima és a fogvatartottak fegyelmezettsége, tisztes teljesítményt mutató felkészültsége. Az alkalmat igeolvasás és imádság, áldásmondás fogta keretbe, s formálta istentiszteletté, ünneppé a pálhalmai börtön Istenre, Bibliára s talán egymásra is toleránsabban figyelő elítéltjei és a jelenlévők számára. Ezért is volt megragadó a női kórus szolgálata – tagjai egymás kezét fogva énekelték a színpadon: „Szeretet áradjon köztünk, szeretet gyúljon bennünk…"

■ Békefy-Röhrig Klaudia

Erőforrásaink a lelkészi hivatásban

A Lelkészakadémia és a Gyökössy Endre Lelkigondozói és Szupervízori Intézet szervezésében rendezték meg azt az első tanulmányi napot március 26-án az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, amelynek nyomán elindulhat a lelkészek hivatásgondozásának szervezett keretek között folyó szolgálata. Reménységünk szerint még ebben az esztendőben sor kerülhet több, néhány napos lelkigyakorlat meghirdetésére lelkészeink számára – a feladathoz méltó ökumenikus nyitottsággal.

A nap kezdetén *Gáncs Péter* elnök-püspök köszöntötte a szép számmal megjelent érdeklődőket: evangélikus és református lelkészeket és az ügy iránt elkötelezett laikus szolgálattevőket.

A bibliaolvasó *Útmutató* aznapi két igéje: a 38. zsoltár 22. verse és a Máté szerinti evangélium utolsó mondata biztató és reményt adó üzenetként hangzott fel. Életének mélységeit járva az ember megszólíthatja Istenét: *„Ne hagyj el engem, Uram, Istenem, ne légy távol tőlem!”* Erre az emberi hangra válaszként, erőforrásként felel Krisztus szava: *„…én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”* Lelkészi szolgálatunk nehézségei, küzdelmei között számba vehetjük lelki erőforrásainkat: „Támadj fel új életre már, / Krisztus meglankadt népe! / Húsvéti szép hajnalsugár / Csillan, siess elébe!” – idézte a püspök életre vezető biztatásként *Scholz László* egyik énekét.

A tanulmányi nap első felében lelki örökségünkre, gazdag spirituális forrásainkra figyeltünk.

Dr. Korzenszky Richárd bencés szerzetes, a Tihanyi Bencés Apátság vezetője bevezető előadásában a bencés regula alapján beszélt arról, hogy az ember „hiánylény”, ezért teljességre, rendre vágyik. Összhangra Istennel, embertársaival, az őt körülvevő világgal és önmagával. Ugyanakkor az ember gyakran menekül is a Rend elől, hivatása elől: a munkától az életszentségbe, az életszentségtől pedig a munkába. Egy másik hasonlatában az elektromosságot említette példaként: az ember legtöbbször ott érintkezik, ahol nem kell – rövidzárlatot okozva –, máskor meg éppen ott nem érintkezik, ahol kellene.

FOTÓ: WISZKIDENSZKY ANDRÁS

A résztvevők egy csoportja

Hogyan találkozik az ember Istennel? Miként tölti be Isten hiányainkat, hogyan erősít meg kétségeink között? A bencés lelkiség igyekszik összhangban lenni a kozmikus renddel. Az imaórák és a napi tevékenységek belesimulnak ebbe a rendbe. Benedek regulái, a vezető felelős és tapintatos szeretetével, nem a szerzetestársak egyenlősége mellett törnek pálcát: ő azt vallotta, hogy senki sem alkalmas mindenre, de mindenki alkalmas valamire.

A bencés lelkiség ökumenikus távlatai után két előadást hallhattak az egybegyűltek a protestáns lelkiség forrásairól is. *Dr. Csepregi Zoltán,* az Evangélikus Hittudományi Egyetem egyháztörténet-professzora *Luther* lelki örökségével kapcsolatban arról beszélt, hogy a reformátor 1522-ig következetesen a szerzetesi tradíció szerint imádkozta a napi zsolozsmákat, majd, miután egyedül maradt a kolostorban, úgy látta jónak, hogy abbahagyja ezt az imaformát. Ez persze nem jelentette azt, hogy Luther mindenestül elhagyta volna ezt az utat: a reformátor a *Zsoltárok könyvét* lelkisége alapvető forrásának tekintette, sok zsoltármagyarázata is ezt támasztja alá. Imádságoskönyvében *(Betbüchlein)* a *Tízparancsolat,* a *Miatyánk* és az *Apostoli hitvallás* szövegét meditálja, imádkozza végig: ez lesz a lelki alapja a *Kis káténak* is – amely nem pusztán tananyag, vagyis teológiai tételek rövid összefoglalása, hanem sokkal inkább Luther mindennapi lelki „olvasójának” tekinthető.

Mucsi Zsófia református lelkész, a Kálvin Kiadó munkatársa *Kálvin* lelki örökségéről szólt. Teológushallgatóként annak idején – mondta – az *Institutio,* Kálvin fő műve lelki élményként is hatott rá. Ebben az iratban egy mélyen hívő, Krisztuson tájékozódó ember igyekszik rendet, keretet teremteni a keresztény közösségek számára és lelki támpontokat adni a hívők mindennapi személyes életében – akárcsak annak idején, századokkal korábban *Szent Benedek.*

Az „Unio mystica cum Christo” gondolatával Kálvin János a keresztények számára a Krisztussal való szoros egységet hangsúlyozza. Bár a református egyházban napjainkban marginálissá vált ez a gondolat, fontos lenne újra tudatosítani, és gyakorolni ezt a reformátori örökséget.

A délelőtti utolsó előadásban a jelen helyzetre, hiányainkra, nehézségeinkre figyeltek a tanulmányi nap résztvevői. *Dr. Nagy Zoltán* ideg- és elmegyógyász, egyetemi tanár elkötelezett evangélikusként a kiégés tüneteit, a kiégés mögött meghúzódó fizikai, lelki problémákat járta körül. A segítő foglalkozásokban dolgozók számára – így a lelkészek számára is – elengedhetetlenül fontos a hivatás alapján szerveződő segítő csoportokban megélhető támogató légkör, a szupervízió. Ilyen körök alakulhatnának egyházunkban is. A lelki fáradtság, fásultság, a közömbössé vált szolgálat gyógyulása hosszú folyamat, amely alapos szakértelmet és a lelki kísérés testvéri elkötelezettségét igényli.

A délután már inkább a gyakorlat – a lelkigyakorlat – jegyében telt. A lelkigyakorlat három területet ölel magába: az Isten-szomjúság, az önismeret és a közösség három, egymásba kapcsolódó körének metszéspontjában áll – mutatott rá *Lénárt Viktor* evangélikus lelkész, pszichodrámavezető a csendbe bevezető gyakorlatok nyomán. *Percze Sándor* evangélikus lelkész a Szent Ignác-i lelkiség felől közelítve vezette be a jelenlévőket a tudatos elcsendesedés és a Szentírás-meditáció gyakorlatába. A csend tapasztalata minden emberben más és más rezonanciát kelt. Az elcsendesedés, az Istenre hangolódás összefüggésében fontos, hogy tudatában legyünk: nem mi teremtjük meg, hozzuk létre a találkozást Istennel, de előkészíthetjük ennek lehetőségét azzal, hogy belehelyezkedünk a csendbe, Isten jelenlétébe.

A tanulmányi nap áldásai nyomán bennünk, akik együtt voltunk, az a gondolat fogalmazódott meg, hogy lelkészi hivatásunk gondozása lelkünk-szívünk ápolásával szorosan összefonódik. Erőforrásokra van szükségünk, de ezek a források itt vannak közel, karnyújtásnyira. Évszázadok lelki örökségét tudhatjuk magunkénak, és élhetünk belőle. De mindezekben és mindezek fölött annak a Krisztusnak a szeretetét tudhatjuk egészen közül magunkhoz, aki így erősít minket: *„Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”*

■ V. Gy.

A célig formálódva

Nemzedékek együtt a családban és a gyülekezetben – nyugdíjas papnők és papnék csendesnapja

Még a nap is kisütött ezen a szombat reggelen. E látszólag lényegtelen információ elengedhetetlenül hozzátartozik a nyugdíjas papnék és papnők március 26-án tartott csendesnapjának „dokumentálásához”. A budapest-kelenföldi evangélikus gyülekezet termében tartott alkalmat ugyanis mérhetetlen békesség és derű járta át – mintha a falakon belül is fény ragyogta volna be a résztvevők szívét.

„Nekünk már az is ajándék és öröm, hogy egyáltalán láthatjuk egymást”– mondta mosolyogva az egyik papné a gyülekezés perceiben. S bizony sokak számára nem is olyan magától értetődő ez a találkozás. Az elmúlt esztendőben elhunyt papné testvérek emlékére gyújtott mécsesek már az alkalom elején emlékeztették a jelenlévőket az emberi lét mulandóságára. És idén hosszabb időbe telt, míg a szervezők felolvasták azoknak a leveleit, akik testi gyengeségük, betegségük miatt nem vállalkozhattak a pesti útra.

Mégsem panasz, hanem éppenséggel hála csendült ki annak a papné testvérnek a soraiból, aki kedves humorral írta köszöntésül az egybegyűlteknek az alábbi sorokat: „Már 82 éves vagyok, amire 18 éves koromban nem látszott esély. Csoda ez! – és csak azért maradhattam meg, mert Isten úgy látta, hogy »ó emberemet« még gyógyítania kell.”

Életünk végéig formálódunk, életünk végéig használni akar bennünket az Úristen. Ebbe a két gondolatba sűríthető össze mindaz, amiről szó esett ezen a szombati napon, és erre mutatott rá nyitóáhítatában *Blázy Árpádné,* a házigazda gyülekezet lelkésznője is.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Missura Tiborné meggyújtja a mécseseket

Hogyan lehet okosan lezárni a múltat, elfogadni az új adottságokat, alkalmazkodni hozzájuk, együtt munkálkodni az utánunk következő generációval? Ezekre a kérdésekre adott nagyon életszerű válaszokat *Szabóné Mátrai Marianna* püspökhelyettes asszony, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Intézetének vezetője. Pontokba szedett tanácsaiban tükröződött teológus gondolkodása, pszichológiai tájékozottsága, lelkipásztori tapasztalata, de egyben édesanyai volta is. Különös hangulatuk lett így a vele töltött óráknak. Bár „oktatott”, mégis egy volt a hallgatóságával. Hiszen a búcsúzás, a pályaelhagyás nem csupán az idősek életének része. Fiatalabbak is meg kell, hogy tapasztalják egy-egy életfázisban az elválásnak, a gyermekek önállóvá válásának, olykor a pályamódosulásnak a gyötrelmeit.

A délutáni pódiumbeszélgetés résztvevőinek – a nyugdíjas papnékat képviselő *Harmatiné Polgár Rózsának, Zászkaliczky Péternének, Kőszeghy Tamásnénak,* valamint a két aktív papnénak, *Győri János Sámuelnének* és *Erlbuch Juditnak* – személyes vallomásaiból is kitűnt, mennyire sok minden közös a nemzedékek életében, szolgálatában.

A nap témájából a hangsúly erre az apró szócskára került: *együtt.* Isten országának szolgálatában fontos, hogy a különböző generációkhoz tartozó papnék összefogjanak, egymást támogatva építsék a testvéri közösséget családokban és a gyülekezetekben.

Az alkalom zárásaként az *Útmutató* aznapi igéje, Jézus biztatása hangzott el: *„Én veletek vagyok a világ végezetéig.”* Generációk váltják egymást a szolgálatban, az Úr azonban változatlan. Irgalmas szeretete kísér nemzedékről nemzedékre.

■ B. Pintér Márta

MISSZIÓ – MÁSKÉPPEN

20 éves a Gryllus Kiadó

Részlet Gryllus Dániel leveléből

Amit novemberi levelemben írtam a decemberi tervekről, rendre úgy lett. Megjelentek a tervezett kiadványok, szép sikerrel lejátszottuk az adventi koncerteket. Aki látta a Duna Tv-ben a karácsonykor vetített új zsoltárfilmet, tetszéssel fogadta, engem is beleértve.

Tartottunk már idén is néhány koncertet, felvettünk két *Magyar népmesék* zenét, játsszuk nagy sikerrel a bábszínházat a Kolibriben. Ma kezdtük új lemezünk felvételeit: *Kaláka – Szabó Lőrinc;* ősszel jelenik majd meg a *Hangzó Helikon* sorozatban.

Tavaly említettem, hogy húszéves lett a kiadó. A Fonótól kaptam egy meghívást, hogy a kiadókat bemutató sorozatukban egy fesztiválszerű hétvégét tartsunk. Erre április 9–10-én kerül sor. Szombaton: *Sebő, Bognár Szilvi, Romengo, Kaláka, Ferenczi + Rackajam.* Vasárnap délelőtt gyerekek számára: *Misztrál, Lackfi János és a Sajtkukacz, Kaláka* és vasárnap este (egy héttel virágvasárnap előtt) főleg bibliai ihletésű kiadványainkból válogatás: Vilmos öcsémmel zsoltárok, részletek a *Hegyi beszédből,* a kis zsidó lemezről, utána *Sator Quartet* Bognár Szilvivel és *Lovasi Andrissal,* végére a *Pál apostol* új hangszerelésben. *Halmos Béla,* Ferenczi Gyuri és a Rackajam muzsikál velem.

Amúgy az új hangzású *Pál apostol* felvételei is elkezdődtek, terveink szerint szeptemberre megjelenik szép könyvvel (a Cartaphilus Kiadóval immár a harmadik „közös gyermekünk” lesz ez a könyv + CD), belőle a versek mellett sokat megtudhatunk majd az apostolról, életéről, hatásáról és természetesen a húsz évvel ezelőtt bemutatott koncert sorsáról, mai aktualitásáról is.

Már itt jelzem, hogy október 2-án a Műpában eljátsszuk ezt az új Pál-koncertet, a második részben pedig ismét hallható lesz a *Teljesség felé – Samu* fiam hangszerelésében – úgy, ahogy a hatvanadik születésnapomon tavaly huszadmagammal a Millenárison előadtuk.

Persze addig még sok minden lesz. Április végén a könyvfesztiválra megjelenik a *Hangzó Helikon* 22. kötete: *Szélkiáltó – Márai* (öröm, hogy pécsi testvérzenekarunk is megjelenik a sorozatban).

Május 8-án Londonban lesz koncert, az est vendége *Sárközi Mátyás,* aki a magyarul nem tudóknak meséli majd el, mit énekelünk, kik a költőink, mit érdemes tudni a versekről.

Már kész a 32. Kaláka fesztivál műsora is (július 7–10., Miskolc; *http://www.kalakafesztival.hu*).

Július végére azt a megtisztelő felkérést kaptuk, hogy tíz napig Kapolcson legyen egy Kaláka versudvar. Műsorát majd idejében közöljük.

Most tehát előttünk a tavaszi évad, a Kaláka boltban (1052 Budapest, Bárczy I. u. 10.) lehet jegyet venni a fonós kiadói jubileumra és már a Kaláka fesztiválra is (mindkettőre elővételi kedvezmény van). A novemberben jelzett katalógusból a boltban mindig van, de ha valaki kéri, írjon a *kalakazenebolt@tvnetwork.hu* címre, és postázzuk. Egyebekről a honlapon: *www.kalaka.hu.*

Mindenkinek szép tavaszt!

Budapest, 2011. március 24.

■ Gryllus Dániel

Forrás: IWIW

A nap megszentelése

Beszámoló a Magyar Egyházzenei Társaság X. kongresszusáról

▶ A *Magyar Egyházzenei Társaság* (MET) idei kongresszusának Nyíregyháza adott otthont. Március 13. és 15. között a *Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola* vendégszeretetét élvezhették az ügy iránt elkötelezett szolgálattevők. Jól bevált gyakorlat, hogy a MET kétévenkénti kongresszusai mindig egy központi téma köré rendeződnek. Az idei cím – *A nap megszentelése* – a zsolozsma, vagyis a zsoltáros istentisztelet közelebbi megismerésére hívogatott.

A program vasárnap este kezdődött a házigazda, *Kocsis Fülöp* hajdúdorogi megyés püspök előadásával: *A szertartás mint ikon.* A protestánsok számára szokatlannak tűnő megközelítés nagyon világos mondandót takart: a szertartás maga is ikon, amely az Isten és az ember találkozásának alkalma. Az ikonfestésnek és a szertartásnak is megvan a maga szigorú rendje. Ha alkalmazkodunk ehhez, közvetíti számunkra Isten országának erőterét, és ez rendet tesz magunkban és körülöttünk.

A hétfő délelőtt alaphangját *Dobszay László* professor emeritus, a MET örökös tiszteletbeli elnöke adta meg *A zsolozsmaéneklés keresztény gyökerei* című előadásával. A reggeli és az alkonyati, ünnepélyesebb istentisztelet mint a közösségi imádság kiemelt alkalma; a napközi, rövidebb imaórák inkább egyénre szabott lehetősége; az éjszakai, virrasztó zsolozsma, melyhez tanítás is kapcsolódik: a mindenható Isten dicsőítésének felmérhetetlen privilégiuma. (A dolgozatot a tanár úr betegsége miatt *Balogh Piusz* O. Praem, a MET alelnöke olvasta fel.)

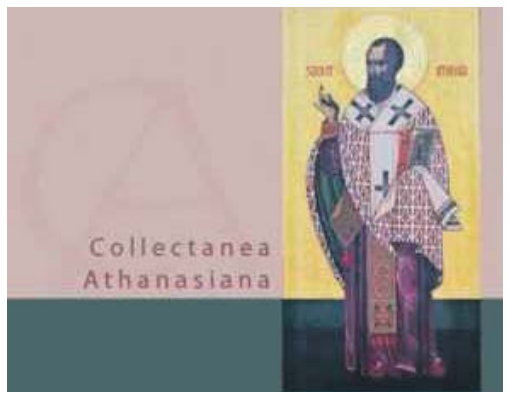

Zalatnay István református lelkész (Erdélyi Gyülekezet) *Miért zsolozsmázunk?* című, filozofikus mélységű előadásában négy gondolat köré rendezte mondandóját. *A napot megszentelő ember megszentelődése:* hitünket gyakorolva ösztönösen harmónia utáni vágyat érzünk. *A nap megszentelésének ritmusáról:* a keresztény élet kettős állampolgárság; az imádság legyen az otthon, ahonnan kilépünk, és ahová hazatérünk. *A pontosan végzett szertartásról:* a saját individuum börtönéből szabadul a lélek. *A liturgia gyarlóságairól:* nem az vagyok, amit magammal hoztam, hanem a fenti világhoz szeretnék közelebb kerülni.

Énekelt példákkal gazdagította *A nap megszentelése és ennek kifejeződése a zsidó imádkozási hagyományban* című előadását *Fekete László,* a Dohány utcai zsinagóga főkántora.

Hafenscher Károly, a MET elnöke reformátorunk e tárgyhoz kapcsolódó gondolatait összegezte *Luther és a zsolozsma* címmel. Luther nem magát a szertartást, hanem a használat módját kritizálta: az imádság nem érdemszerző jó cselekedet, hanem bekapcsol a nagy körforgásba. A belső szoba és a közösségi imádság egyaránt fontos; nem szabad ezeket kijátszani egymással szemben. Manapság az emberek kiesnek a hitgyakorlás formáiból, mindenki a maga ritmusa szerint él. Ebben a szabadságnak látszó káoszban a zsolozsma keretet, medret ad.

Keleti zsolozsma nyugati szemmel címmel tartott előadást *Földváry Miklós István,* az Eötvös Loránd Tudományegyetem Latin Nyelvi és Irodalmi Tanszékének adjunktusa, a Zeneakadémia Egyházzene Tanszékének tanársegéde. A keleti zsolozsma jellemzőjeként többek között kiemelte életszerű folyamatosságát, valamint a gyors szövegmondást. A szövegek hatása az állandó ismétlődésben van; az énekelt liturgia természetes létmód. Fontos, hogy nyugatról egyenrangú félként tekintsünk rájuk: a párhuzamot lássuk, ne az egzotikumot, akkor tudunk tanulni tőlük.

Hétfő délután beszámolókra került sor. Balogh Piusz a gödöllői premontreiek, *Bence Gábor* a protestáns kántorátus és az evangélikus kántorképző, *Török József* az egyetemi templom, *Fekete Csaba* a debreceni reformátusság, *Bubnó Tamás* a görög katolikus kántorképzés gyakorlatáról beszélt.

A hétfői napot orgonahangverseny zárta az evangélikus templomban. *Kiss Zoltán* és *Kovács László Attila* korálfeldolgozásokat szólaltatott meg, melyekre a hallgatóság énekléssel felelt.

Kedd délelőtt először *Józsa Attila* galántai esperes beszélt a zsolozsmás lelkiségről, majd *Déri Balázs,* a *Magyar Egyházzene* (MEZ) című folyóirat felelős szerkesztője fejtette ki vitára ingerlő kérdéseit és téziseit a zsolozsmára nevelés témájában (ígérete szerint az előadások hamarosan írásban is hozzáférhetők lesznek a MEZ hasábjain).

Az együtt töltött napokat a közös istentiszteletek tették teljessé: a görög katolikus vecsernye, a római katolikus szentmise, az evangélikus úrvacsorás istentisztelet, a protestáns vespera és a príma mind a közösséget erősítette. A tartalmas kongresszus a *Te Deum* énekléssel zárult.

■ Ecsedi Zsuzsa

A hónap könyvnyereménye

Kedves Vásárlóink!
Azok között, akik áprilisban (1-jétől 30-áig) vásárolnak a Luther Kiadó könyvesboltjában, vagy ebben az időszakban küldik el megrendelésüket kiadónkhoz, kisorsoljuk az alábbi két könyvet:

Luther Márton:
Előszók a Szentírás könyveihez

A kiváló német Ószövetség- és Luther-kutató, *Heinrich Bornkamm* több évszázados hiányt pótolt, amikor csokorba gyűjtötte, majd a német bibliaolvasók és Luther-kutatók asztalára tette Luthernek a Bibliához írott előszóit.

Bornkamm alapos bevezetésében joggal említi, hogy „feltáratlan kincsekkel vagyunk szegényebbek, amióta Luther előszóit sem a Bibliában, sem önálló kiadásban nem olvashatjuk". Luther a Biblia fordítása, értelmezése és értése, azaz hermeneutikája révén lett reformátor. Sokan elmondták már, hogy nem rendszerező teológus volt, hanem a Szentírás exegétája, magyarázója. Bornkamm szerint ha Luther ma egy teológiai fakultáson tanítana, akkor bizonyára az *Ószövetség* professzora lenne, hiszen legtöbbet az *Ótestamentum* könyveit magyarázta.

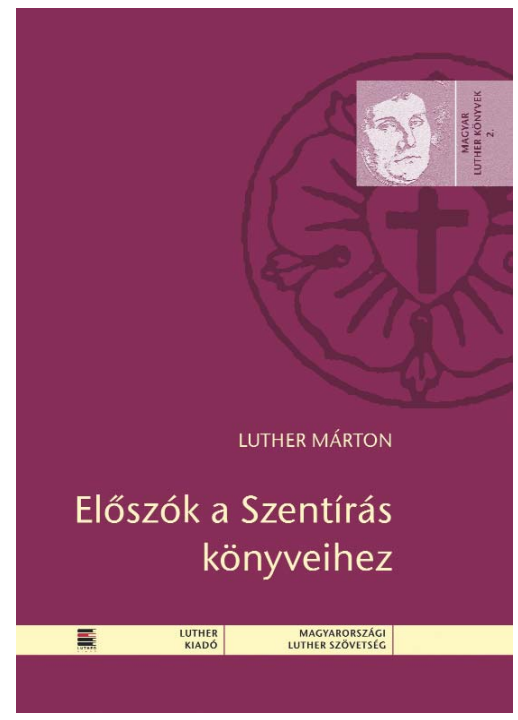

Luther azonban mégsem a mai értelemben vett „száraz szakember" kategóriájába tartozik. A Biblia fordítása és magyarázata közben ízig-vérig teológus marad, s Bornkamm találóan nevezi az *Előszókat* a lutheri teológia „rövid summázatának". A könyvet szeretettel ajánljuk az egyház tagjainak figyelmébe, de azoknak is, akik a Biblia vagy Luther iránt „kívülről" érdeklődnek. Luther az *Előszókat* az olvasók kedvéért írta, a Szentírás olvasására, az evangélium megértésére akart szenvedélyes pedagógusként tanítani.

(166 oldal, 138×197 mm, kartonált, ISBN 978-963-9979-20-8, 2010)

Luther Márton: Bűnbánat – Keresztség – Úrvacsora

A *Magyar Luther Füzetek* című sorozatunk 4. kiadványa *Luther Mártonnak* 1519-ből származó, a szentségekről szóló három fontos iratát tartalmazza.

1517 után Luthert egyre inkább sürgették barátai, hogy tisztázza a szentségekről vallott nézeteit. A reformátor ugyanis szakított a római egyháznak a hét szentségről szóló tanításával.

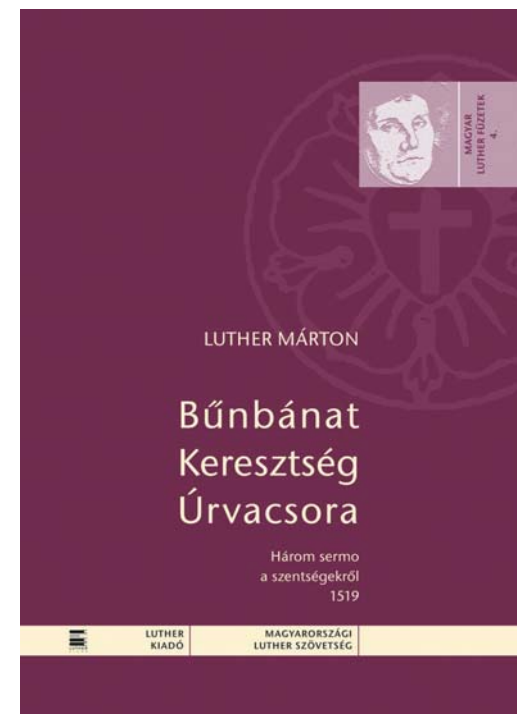

1519-ben Luther még három szentségről beszél (bűnbánat, keresztség, úrvacsora), de egy év múlva a bűnbánatot nem tekinti önálló sakramentumnak, hanem beolvasztja a keresztség szentségébe.

A három írás műfaja sermo, azaz prédikáció, de mindegyik a kereső, laikus emberek számára készült, tanítói céllal. Adja Isten, hogy mindazok a mai olvasók, akik a communio sanctorum, a szentek közössége, azaz egyházunk gyógyulása és épülése érdekében a szentségek életgazdagító titkaiban szeretnének elmélyülni, ugyanolyan teológiai élményben részesüljenek, mint az újabb és újabb kiadást sürgető első olvasók majdnem ötszáz éve vagy a magyar fordításon munkálkodók hat-hét évtizeddel ezelőtt!

(53 oldal, 140×200 mm, irkafűzött, ISBN 978-963-9979-30-7, 2011)

* * *

A szerencsés nyertes nevét az *Evangélikus Élet* május 8-ai számában közöljük.

■ Luther Kiadó

Cím: 1085 Budapest, Üllői út 24. Fax: 1/486-1229. E-mail: kiado@lutheran.hu. Honlap: *www.lutherkiado.hu.*

A teremtett világ verselője

Botos Ferenc könyvtáros tanár úrral összefüggő házsorban lakunk Nagytétényben, több évtizedes ismeretségünk tehát eredendően utcai. Amatőr költőnek tartja magát, bár a nemrég megjelent, *Szélforgó* című, harmadik kötetének lapjain található versek némelyikével rácáfol erre az állítására. Bármely könyv olvasásakor szem előtt tartom *Gárdonyi Géza* intelmét: „A bányász rátalál egy aranyrögre. Bizonyára nem a sarat vizsgálja, amely rátapadt, hanem az arany értékét. A kritikusnak is csak az aranyat kell keresnie az irodalmi termelésben."

Legutóbbi könyve borítóján *Hamvas Bélára, Berda Józsefre* és *Szepesi Attilára* hivatkozik fogadott mestereiként. Önmagáról így vall: „…a férfikor delén, úgy harminc felett nyílt rá a szemem igazán a teremtett világra, különösen a (még!) velünk élő – talán hellyel-közzel háborítatlannak nevezhető – természeti kistájakra, asztallapnyi nagyságtól a négyzetkilométerben mérhető nagyságrendig."

Verseinek ereje többnyire aforizmák feltámasztásához elegendő, a japán eredetű *haiku* sűrített gondolati fegyelmét idézi, ám néhol felfénylik az a bizonyos lírai kincs, amelyre – képletesen szólva – előszeretettel vadásznak a versbarátok. Olykor intés, figyelmeztetés bújik meg sorai mögött, mint a *Harangvirág* című négysorosban: „Földmélyből felszökő fénynyaláb. / Manósüveg. Isten kalapja. / Cseng-bong harmattól viselősen / a fogyó ligetek virágharangja."

A természet jelenségeinek öröme, az aggódás az életkörnyezet makulátlan tisztaságáért végigkíséri a teljes kötet darabjait. *„Én Istenem, hogyan is volt / ég a kövön az a vérfolt / esett madár törött szárnya / verdes köröttem az árnya"* – fogalmaz az *Egy madár halálára* című négysorosában, s ez bizony költői szárnybontogatásról tanúskodik.

Témák sorozata mutatja, hogy egy gyakorlott turista élményeivel szembesülünk *(Tihanyi imádság, Soproni erdőkben, Hajnal a Hóhegyen).* Hazai és külföldi tájak, települések hangulata elevenedik meg a versekben. *„Úgy őrzöm ezt a percet / mint álmából ébredő erdő ölelése / a Mária-illatú fénylő gyöngyvirágot"* – írja az *Ébredésben.* Ehhez hasonló módon teremt a hangulatos látványokból képeket, mint például a *Bezerédi utca* befejező soraiban: *„árnyékujjú, rejtőző kozmosz / az utca: egy bezárt kapun ott lebeg / gyermekkorod rozsdamarta lánca".*

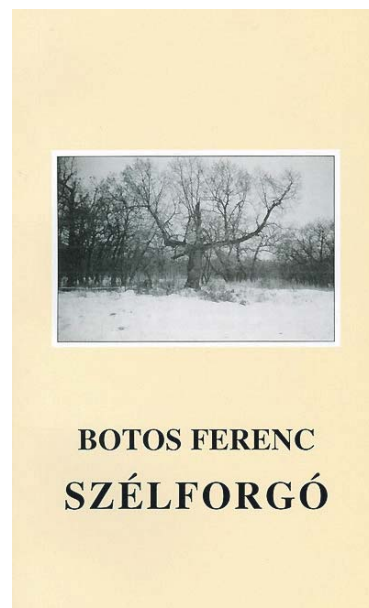

Istenhite folyamatosan jelen van verseiben, amit többek között a *Házavató* is igazol:

Lángoló mozaik
a tornác álom-homéroszi
köröskörül rozsdálló fenyőfák
Kalüpszó kertje mára megkopott
a csend koldusai vagyunk
hallgatjuk az eresz csepegését
tücsökzenét a teremtés korából
Isten hangját a csillagok alatt

Képeslapok sorozata következik a kötetben, emlékek innen-onnan: házából, külhonból, történelemből, jelenkorból. E tárgykör elgondolkodtató gyöngyszeme az *Ostia:*

Napbanéző tenger fényei
sokujjú utcák illata
forró homok, porló mozaik
visszatérünk, vagy nem jövünk soha

A teremtett világ részeként emberi jellemek természetét bontja ki: szülők, feleség, gyermek, barátok s az emlékezés szintjén szeretve tisztelt költők *(Áprily Lajos, Czóbel Minka, Radnóti Miklós, Tóth Árpád, Berda József, Ladányi Mihály)* sorakoznak a versemlékmű jelképes talpkövein.

A könyvet záró, címadó ciklus versprózái lírai szinten érvényesülő, apró novellácskák, zamatos mesék, jelfák a létezés erdejéből-mezejéből, egy emberi lélek homálytalanul tiszta tükrei.

■ Zsirai László

Botos Ferenc: Szélforgó. Uránusz Kiadó, Budapest, 2009. Ára 1800 forint.

AZ EVANGÉLIKUS ÉLET A LEGNAGYOBB HAZAI INTERNETES HÍRLAPÁRUDA KÍNÁLATÁBAN

Digitális lappiac – és ami mögötte van

Beszélgetés a Digitalstand két igazgatójával

► A nyomtatott és az internetes újságok közötti szakadékot hidalja át a Digitalstand Kft. új szolgáltatása, amely a hagyományos újságosbódék egyfajta internetes reneszánszának tekinthető. Az *Evangélikus Élet* tervezőszerkesztője – *Nagy Bence* – Budapest egyik népszerű internetes kávézójába invitálta a kft. két vezető munkatársát, hogy a hely szelleméhez igazodva beszélgessen *Rostás Zoltán* kereskedelmi és *Kőszegi Péter* fejlesztési igazgatóval arról, mi is valójában a Digitalstand (www.digitalstand.hu).

– Idegen hangzású név a Digitalstand.

Rostás Zoltán: A *stand* szót valószínűleg a legtöbben már hallották *újságosstand* alakban. Ebben az esetben is lapok piacát jelöli. A *digitális* jelzővel ellátva olyan on-line terjesztési rendszert jelent, amely nemcsak számítógépen teszi olvashatóvá az újságokat, hanem okostelefonon vagy táblagépen is.

Kőszegi Péter: Rendszerünk ráadásul platformfüggetlen, ezért a ma használatos eszközök mellett a jövőben is használható lesz minden olyan készüléken, amelyben van megfelelő webböngésző.

– Olvasóink kétféle újsággal találkozhattak eddig: az egyik a nyomtatott lap, a másik az internetes híroldal. A Digitalstandon lévő újságok melyikhez hasonlítanak?

K. P.: Valójában a kettőnek a keverékei. A nyomtatott újsághoz hasonlítanak jobban, hiszen annak a szerkesztettségét, tartalmi minőségét ötvözik a webtechnológia dinamizmusával és lehetőségeivel. A legegyszerűbb megoldás esetén a nyomtatott lapszámmal teljesen megegyező újságot olvashatunk az internetre kapcsolódó eszközön is. Erre lehet aztán a későbbiekben további funkciókat felépíteni…

R. Z.: A technológiai oldal mellett persze még fontosabb a rendszer küldetése. Amikor megjelentek a neten az ingyenes tartalmak, az évek hosszú során át igényesen gondozott lapok, a különféle kiadók által felépített márkák kezdték elveszíteni lábuk alól a talajt. A Digitalstand a szerkesztettség megőrzését teszi lehetővé azáltal, hogy a nyomtatott lapot digitális közegbe átemelve és esetenként kibővítve kínálja megvásárlásra az olvasónak. Így továbbra is meg lehet tartani azokat, akik fogékonyak a strukturált, jól összeállított, minőségi tartalmakra, de olvasási szokásaik már elszakadtak a papíralapú termékektől.

– Nem az internetes híroldalak jelentik a követendő útirányt?

K. P.: Az ingyenes internetes tartalmak esetében a bulvárosodás felgyorsult. A minél nagyobb látogatószám, a minél több átkattintás elérésének kényszere és a minőségi újságírás igénye nehéz feladat elé állítja az oldalak szerkesztőségeit. A híroldalak ráadásul minél gyorsabban kénytelenek olvasóikra ömleszteni a friss információkat.

R. Z.: Ugyanakkor a kiadók is elkezdtek ingyenes tartalmakat közzétenni a neten, ez pedig azzal járt, hogy saját fizető vásárlóiknak kínáltak ingyenes alternatívát. A mobilinternet és a mobil eszközök megjelenéséig nem is látszott, hogy miképpen lehet visszacsalogatni őket a fizetős megoldáshoz, amelyből végső soron a szerkesztőség működésének költségeit fedezik.

FOTÓ: LUKÁCS GABI

Kőszegi Péter és Rostás Zoltán

– A kiadók és a Digitalstand tehát szövetségre lépnek…

R. Z.: Egy hajóban evezve küzdünk az olvasókért, akiket közösen akarunk elérni. A kiadók anyagi kockázat nélkül jelenhetnek meg a rendszerünkben, és kínálhatják a termékeiket. A legkisebbek is, amelyek különben nem engedhetnének meg maguknak olyan költséges beruházást, mint egy saját publikációs platform fejlesztése.

– Mennyiben több egy digitális lapszám egy nyomtatottnál?

K. P.: A kiadó az újság nyomdai változatának feltöltése után még bővítheti azt különféle tartalmakkal: videókat vagy képgalériákat kapcsolhat az oldalakhoz, avagy netes linkeket az egyes cikkek végéhez, amelyek aztán további olvasnivalót kínálnak. Így egyrészt a Digitalstandon olvasható újság többet ad, mint a nyomtatott lapszám, másrészt viszont a kínált minőségi tartalom is megmarad egységes, szerkesztett egésznek.

R. Z.: Úgy gondoljuk, azért van ennek éppen most itt az ideje, mert a webes fogyasztói környezetben nagyon sokan megcsömörlöttek már a túl sok információtól. Nagyon sokan úgy szűrnek, hogy csak azokat a híreket olvassák el, amelyeket a barátaik osztanak meg a *Facebookon.* De itt kaphatnak szerepet a kiadók: jól működhetnek szűrőként. Az ő feladatuk, hogy a webes olvasók közül megnyerjék azokat, akik a gondosan szerkesztett tartalomra fogékonyak, és hajlandóak áldozni is rá.

– Megjelennek a prémiumfogyasztók?

R. Z.: A prémiumfogyasztó már ma is jelen van a neten. Mindenekelőtt arról ismerszik meg, hogy neki a hagyományos web már sok. Sok a zaj, sok a szemét, ő már igényel egyfajta szűrőt, amely ezektől megóvja. És a szűrést azokra a márkákra bízza, amelyekben bízik. A nyomtatott újságok digitalstandos változatai – kiegészítve interaktív elemekkel, képgalériákkal, videókkal – hasonló élményt nyújtanak, mintha az olvasó a webet böngészné, ugyanakkor tartalmazzák a szerkesztőségnek azt a munkáját, amelyet akár minőségi szűrőnek is nevezhetnénk. Hiszen úgy nyújtják át a tartalmat: „Íme, mi ezt gondoltuk fontosnak ezen a héten."

– Az újságot soha nem olvasó fiatalok mennyire szoktathatók rá erre a fajta olvasásra?

K. P.: Ezt nekik fel kell fedezniük, és emiatt egyáltalán nem vagyunk könnyű helyzetben. A mai fiatalok másképp, nem az idősebb generációk számára megszokott módon fogyasztják a médiatartalmakat: nem az egyes portálok kínálatában mélyednek el, hanem azt nézik, hogy ki mit osztott meg a kedvenc közösségi hálóján. Vagyis alapvetően saját mindennapi kommunikációs felületükön „tartózkodnak". Tehát ki kell fejleszteni bennük az arra való igényt, hogy úgy lapozgassanak át egy újságot a táblagépükön, mintha csak egy filmet néznének. Kényelmesen hátradőlve, szórakoztató jelleggel. A kérdés, hogy ezt az igényt hogyan tudjuk megteremteni.

R. Z.: Most van itt a lehetőség, amelyet ha megragadnak a kiadók, akkor beférkőzhetnek az új generációs fogyasztók életébe. Ők azok, akik nem fogtak nyomtatott lapot a kezükbe, hanem a weben nőttek fel. Őket csak úgy lehet megszólítani előre szerkesztett tartalommal, ha oda megyünk el, ahol ők vannak. Például a *Facebookra.* Ezért is kötöttük össze rendszerünket a legnagyobb közösségi oldallal, hogy az olvasó minden aktivitása – ha kedvel egy lapot, vagy megvásárol egy lapszámot – azonnal megjelenjen az ismerőseinek is, és így egyfajta netes szóbeszédként terjedhessen. Nem is kell külön regisztrálni a Digitalstand oldalán, elég a facebookos azonosítót megadni. Egy fiatal ezenkívül leggyakrabban talán a *Google* keresőjét használja. A Digitalstand e területen is igyekszik elérni a felhasználókat.

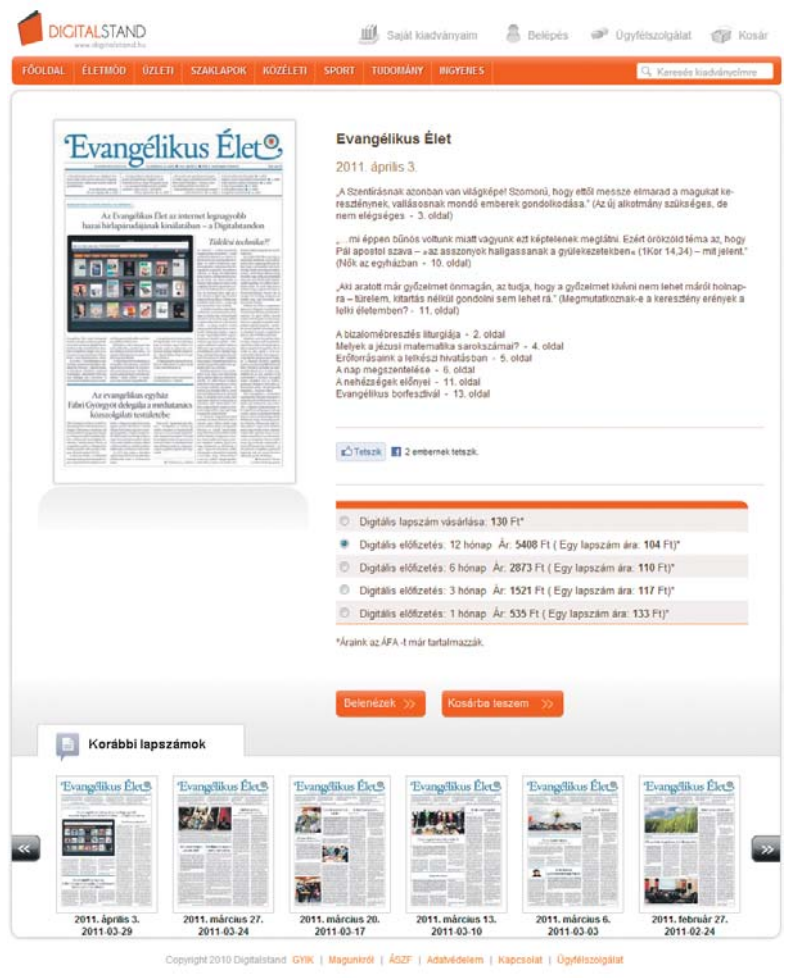

Az Evangélikus Élet „profiloldala" a Digitalstandon – balra fent a legfrissebb szám címoldala, mellette a rövid tartalomajánló. A lapszámot a „Belenézek" gomb segítségével fel is lapozhatjuk (az első három „mintaoldal" el is olvasható). Az egyes lapszámok külön-külön megvásárolhatók, és az újságra elő is lehet fizetni – 1, 3, 6, 12 hónapra – a „Kosárba teszem" gombbal. Az oldal alján korábbi lapszámok címlapjai láthatók.

K. P.: A kulcs az, hogy a *Digitalstand* divattá tud-e válni a fiatalok körében. Az immár nálunk is mind népszerűbb táblagép ennek nagyon fontos eleme. Bár számítógépen is teljes értékűen működik a rendszerünk, a táblagép azonban teljesen új színt hoz a médiafogyasztásba. Hogy fizetni kell egy tartalomért, amelynek létrehozásába komoly energiákat fektetnek, a táblagépek világában sokkal megszokottabb, mondhatnám, természetes. Hiszen a táblagépeken jellemzően nem böngészőt használunk, hanem egy-egy alkalmazást indítunk el, amelyek azután valamilyen tartalmat szolgáltatnak nekünk. Az ilyen natív programok ráadásul az érintőképernyőre vannak tervezve, így még használatukat tekintve is sokkal inkább az újságok lapozgatását idézik.

– Mennyi idő alatt lehet ebből divat? Elég, ha csak a mai táblagépek árát nézzük…

R. Z.: Magyarországon november 30-a óta lehet kapni *Apple iPadet,* tehát nálunk mindössze öt hónapja van terjedőben ez a technológia. Bár még gyerekcipőben jár, de úgy vélik, hogy rögtön 2011 lesz az áttörés éve. A legtöbb számítástechnikai gyár belekezdett táblagépek készítésébe, szinte minden héten új bejelentések hangoznak el. Az Apple iPad gépének, illetve az *AppStore* fizetős modelljének a sikere mutatja, hogy át lehet törni az ingyenes webről kialakult képet, és ez már megfelelő terep a tartalomszolgáltatóknak is. Most persze még prémiumterméknek számítanak ezek a készülékek, hiszen az áruk vetekszik egy rendes számítógépével. De ahogy telik az idő, egyre csökkenni fognak az árak, és azok, akik csak levelezni vagy tartalmat fogyasztani szeretnének, legalább olyan jól megtalálhatják ezekkel a gépekkel a számításukat. Ugyanis erre a célra az olcsóbb táblagép lesz az optimális eszköz.

– Akkor majd sorban jelennek meg a kiadók a Digitalstandon?

R. Z.: Reméljük, hogy igen. A bevezetés évében pénzügyi kockázat nélkül érhetők el szolgáltatásaink a kiadók számára. Várhatóan elindul majd a digitális termékek evolúciója, amikor egyre több interaktív tartalom épül rá a nyomtatott lapra, s ez a jelenlegi szerkesztési megoldásokat is átalakíthatja. A kiadóknak lehetőségük lesz a folyamathoz igazodó megújulásra, s ezzel az általuk „papíralapon" nyújtott minőségi tartalmat ki tudják bővíteni, és elérhetővé, illetve értékesíthetővé tudják tenni a digitális világban is. Ezért dolgozunk…

■ Nagy Bence

„Aszód–!–! Csak egyszer kell

TÁMOP 6.1.2

Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok

Erdei iskolával indítottuk el 2010 májusában Törökmezőn azt a programot, melyhez iskolánk támogatást nyert. A nyitórendezvény – melyen százhúsz tanuló és nyolc pedagógus vett részt – nemcsak a projekt része volt, hanem az ökoiskolai program többéves hagyományának folytatása is.

Az 5–6. osztályos tanulók a táborban több előadást hallgattak a helyes táplálkozásról, a betegségmegelőzésről, a káros szenvedélyekről, a konfliktuskezelésről, illetve megismerkedtek az elsősegélynyújtással kapcsolatos legújabb tudnivalókkal. Az ötnapos együttlétet három nagyszerű kirándulás egészítette ki: túrázták a Rám-szakadékba, megtekintették a visegrádi királyi palotát és fellegvárat, valamint Esztergom nevezetességeivel – kiemelten a bazilikával – ismerkedtek.

A program a pedagógusokról és a szülőkről sem feledkezett meg: a helyes táplálkozás és a betegségmegelőzés, a kommunikációs készség fejlesztése és a család szerepe az erkölcsi normák kialakításában a számukra szervezett előadások témái között is helyet kaptak.

A projekt hónapokra bontotta azokat a fő feladatokat, amelyek az egészségre nevelést, illetve a szemléletformálást segíthetik. Így került sor sportnap szervezésére, amely az egészséges ételeket, illetve a rendszeres táplálkozást népszerűsítette. A témahéten *Ép testben ép lélek* címmel a biogazdálkodásról és a bioélelmiszerekről is sok ismeretet szerezhettek nemcsak a tanulók, hanem a programot figyelemmel kísérő pedagógusok és szülők is.

Ebben az évben a diákcsendesnap programjában is helyet kapott projektünk *Szociális kompetenciák fejlesztése* címmel. Nem feledkeztünk meg a sportról, az egészséges testmozgásról sem: több alkalommal került sor budapesti korcsolyázásra, illetve újból időt szakítottunk a Rám-szakadék és a Prédikálószék meglátogatására.

A program teljes évét végigkísérte az elsősegélynyújtó szakkör, amely háziversennyel zárult. Ezeket a heti alkalmakat iskolaorvosi, védőnői és mentőápolói előadások tették teljessé.

Április végéhez (a projekt zárásához) közeledve megállapíthatjuk, hogy iskolánk tanulóinak többsége aktívan részt vett az előadásokon és a hozzájuk kapcsolódó eseményeken. Az eddigi tapasztalatok alapján remélhetjük, hogy a program által biztosított ismeret- és élményanyag meghozza majd gyümölcsét.

A SZERZŐ FELVÉTELEI

■ Koncz István

Jóízű együttműködés a vanyarci gyülekezettel

Hajléktalangondozásban vesznek részt a gimnázium diákjai

Társadalmunk egyre több szegmensében erősödnek az előítéletek, ezek közül az egyik legkritikusabb talán éppen a hajléktalansággal kapcsolatos. Bár látszatintézkedésekben nincs hiány, a jelenséget nem lehet egykönnyen negligálni, szőnyeg alá söpörni. Aki életében legalább egyszer járt már Budapesten vagy más nagyvárosban, az nagy eséllyel találkozott vele.

Idén ötödik éve működik együtt iskolánk a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal. Szerény eszközeinkkel a hajléktalanellátás komplex feladataiból vállalunk részt. Tizennyolcadik életévüket betöltött önkéntes diákjaink négy éven keresztül az úgynevezett „teajáratokon" osztottak hideg élelmet és teát, míg az idei tanévben a hatvani hajléktalanellátó intézménnyel vettük fel a kapcsolatot az aszódi Kistérségi Gondozási Központ segítségével. *Abonyi Tünde* intézményvezető asszonnyal folytatott beszélgetésünk alapján körvonalazódott, hogy diákjaink leginkább melegétel-készítéssel és -osztással tudnak segíteni, mivel az ott élők egyébként ritkán jutnak hozzá meleg ételhez; csak a pályázati úton befutó pénzösszegekből van lehetőség ilyet kínálni számukra.

A négy érettségiző osztályból érkező önkéntesek négy alkalommal főztek különböző ételeket. Mivel azonban szükségesnek látszott a professzionális mentori háttér, különösen gasztronómiai tekintetben, isteni áldásként és csodaként fogtuk fel (és velünk együtt a hajléktalanok is), hogy a vanyarci gyülekezet lelkes asszonyai vállalták ezt a szerepet.

Amíg ők a vanyarci sztrapacskafesztiválon szerzett rutinnal készítették a túrós és káposztás csodákat, nekünk lehetőségünk volt őszinte és nyílt beszélgetéseket folytatni a hajléktalanokkal. Legtöbbjükkel egészen mélyeket. Megismertük az életútjukat, kálváriájukat, osztoztunk fájdalmukban, kilátástalanságukban és reményeikben egyaránt. Különösen megható volt, amikor egyikük idegenként invitált pár méterre lévő lakhelyére, amelyet egy lebontásra ítélt házban rendezett be, igen otthonosan.

FOTÓ: ABONYI ADRIENN

Reméljük, tudtunk segíteni…

Reményeink szerint ez a program erősítheti azoknak a fiataloknak az identitását, akik felteszik magukban ma is a kérdést: Mire jó az egyház? Mire szólít fel Krisztus? Hogyan tudom én őt ma követni? Véleményem szerint a program megerősítés lehet a számukra: igen, Krisztus üzenete ma is érvényes, ő ma is szolgálni hív. És megerősítés lehet azoknak a hajléktalanoknak is, aki legtöbbször csak a grimaszba forduló arcokkal találkoznak.

Együttműködésünk remélhetőleg hosszú távú lesz, és rajta keresztül minden érintett fél fejlődhet keresztény elkötelezettségében.

■ Simon Attila *iskolalelkész*

Adományt és mo

Így zajlott a

▸ Sok embernek talán fogalma sincs arról, mit jelent az a szó, hogy *karitatív. Jótékonysági, szeretetszolgálati* – így fordíthatjuk le. A jótékonykodás adománygyűjtésben is testet ölthet, például nem megfelelő anyagi körülmények között élő, hátrányos helyzetű emberek számára. A karitativitás lényege a csapatépítés és az összefogás. Hiszen ahhoz, hogy sikeres legyen az adománygyűjtés, kell egy olyan összeszokott társaság, amely képes megszervezni és végigcsinálni egy ilyen programot. Az aszódi evangélikus gimnáziumban ötödik alkalommal rendeztek karitatív hetet.

Évek óta hagyomány az aszódi oktatási intézményben a karitatív hét. Idén március 7–10. között került rá sor, a 11. b osztály szervezésében. Az előző években adományt gyűjtöttünk már a Nyíregyházán található Élim Alapítványnak, *Böjte Csaba* dévai gyermekotthonának, a Vakok Állami Intézetének, sőt egy afganisztáni iskolának is.

Idén a természeti katasztrófák okozta pusztítások miatt két olyan családra esett a választás, amelyek árvíz sújtotta területen élnek. Az egyik település Arnót, a másik Sátoraljaújhely. Iskolánk igazgatója, *dr. Roncz Béla,* iskolalelkészünk, *Simon Attila* és osztályfőnökünk, *Osgyániné Németh Márta* tanárnő – aki az egész hét szervezéséért volt felelős – személyesen is meglátogatta a családokat.

Eddig minden évben öt napon keresztül tartott a karitatív hét, idén viszont csak négynapos volt, mivel pénteken Petőfi-napot tartottunk az iskolában. A pénzgyűjtés mellett „verseny" is zajlott az osztályok között. Minden osztály mosolyokat, „szmájlikat" gyűjtött, amelyeket úgy szerezhettek meg, hogy részt vettek valamilyen – általunk szervezett – programon.

A héten papírgyűjtésre is volt lehetőség, és az összegyűjtött papír után is lehetett mosolyokat szerezni. Az iskolai büfé ezen a héten nem üzemelt, a szendvicskészítés és a kiszolgálás a szervező osztály feladata volt. A forgalom fellendítése érdekében nemcsak olyan ételeket kaphattak a

A büfé bevétele a rászorulókhoz jut el

ezt a szót tőlem hallanod!”

Szerkesztette
Simon Attila *és*
Zeman Csaba

Petőfi-nap Aszódon

Az aszódi evangélikus gimnáziumban az intézmény névadójára emlékezve rendezték meg március 11-én a Petőfi-napot.

Az egész napos rendezvény egyik célja az volt, hogy a tanulók az iskola egykori diákjának életművével újszerű megközelítésben találkozhassanak: a kisebbek vetélkedőkön, múzeumlátogatáson vehettek részt, a nagyobbak előadást hallgathattak meg az aszódi Petőfi-kultuszról vagy éppen *Ferenczi György* zenés útifilmjét tekinthették meg.

A felsőbb évfolyamok diákjai megeleveníthették a magyar reformkor nagyjait: *Petőfi* unokatestvérének, *Orlay Petrich Sománnak* a festményét élőképpé formálva néhány percre maguk is *Kazinczyvá, Kisfaludyvá* változhattak. Az iskola egyik tanterme pedig ezen a napon Pilvax kávéházzá alakult, ahol nemcsak finom süteményekkel várták a vendégeket, de arra is lehetőség nyílt, hogy bárki Petőfi szerepébe bújjon, s ezt a kávéházi fotográfus meg is örökítette.

Szabó Balázs énekmondó

A Petőfi-napon az érettségi előtt álló diákok *Fekete Rajmund* Európai Unióról szóló előadásán vettek részt, ahol kommunikációs technikákat is elsajátíthattak. A másfél órás interaktív előadás után *Gárdos Péter* filmrendezővel találkozhattak, aki *Tréfa* című filmjéről, a film alapjául szolgáló Kosztolányi Dezső-novelláról és nemrég megjelent első regényéről, a *Hajnali lázról* mesélt az érdeklődőknek.

Miközben az iskola épületében előadáson, közönségtalálkozón vettek részt, vagy éppen táncházban ropták a fiatalok, az aszódi evangélikus gyülekezet gyülekezeti termében is program zajlott: *Szabó Balázs* énekmondó *Pilinszky János* és *Radnóti Miklós* költeményeit énekelte gitárkísérettel. A koncerttel párhuzamosan *Detre János* esperes mutatta be az evangélikus templomot mint a város egyik legfontosabb műemlékét. A Petőfi-nap a versenyek értékelésével és díjazásával zárult. Reméljük, jövőre – március idusa előtt – újra találkozunk!

A Petőfi-nap ünnepi megemlékezéssel kezdődött

FOTÓK: KONDELLA MIHÁLY

■ Zeman Csaba

solyt gyűjtöttünk

karitatív hét

vásárlók, amelyeket eddig már megszokhattak, hanem a szervezők által készített süteményeket, ínyencségeket is.

Az aulában pingpongozásra, csocsózásra volt lehetőség a szünetekben. A kisdiákok, hogy kiélhessék kreativitásukat, hétfő délutáni programként gyöngyöt fűzhettek, és az elkészült ékszereket hazavihették ajándékba szeretteiknek. Segítségükre *Pablényi Edina* teológushallgató és *Szabó Andrásné* tanárnő volt, aki megtanította őket, hogyan tudnak egyszerűen és gyorsan szép nyaklánccot készíteni.

Diákjaink mindennap jótékonysági koncerten vehettek részt, melynek előadói iskolánk tanulói voltak. A belépőjegy jelképes áráért cserébe szintén mosolyt kaphattak, akik nem sajnálták a szüneteiket és délutánjaikat egy kis zenéért feláldozni.

A csocsóbajnokság nevezési díja is a célt szolgálja

A sok-sok mosoly, amelyet a hét folyamán a diákok összegyűjtöttek, az ebédszünetben volt beváltható. Tíz mosoly ért egy csillagot; az aulában található faliújságon mindenki nyomon követhette, melyik osztálynak hány csillaga gyűlt össze. Természetesen a legtöbb csillagot összegyűjtő osztály munkája nem maradt jutalom nélkül, az ő nyereményük egy torta volt.

Az osztályok egész héten százforintos érméket gyűjthettek. Mivel az árvízkárosult családoknak nem csak pénzre van szükségük az újrakezdéshez, ezért idén ruhagyűjtést is szerveztünk. Elsősorban már nem használt, de jó állapotban lévő ruhákat vártunk.

A karitatív hetet hivatalosan is lezáró esemény az iskola aulájában rendezett istentisztelet volt. Az ez alkalommal összegyűjtött adományok mind abba a jelképes perselybe kerültek, amellyel a károsultakat kívántuk segíteni. Idén az egész iskola összefogásával 270 ezer forintot sikerült összegyűjtenünk. Ehhez mindenkinek a segítségére szükségünk volt, és a tapasztalatok szerint meg is kaptuk ezt. Iskolánk ismét bebizonyíthatta, hogy működik az evangélikus lelkület a falakon belül és kívül, hiszen összefogás nélkül ezt nem tudtuk volna megvalósítani.

Köszönjük mindenkinek a segítségét, aki bármilyen formában is hozzájárult, hogy össze tudjuk gyűjteni ezt az adományt!

■ Pásztor Edina *(11. b)*

TÁMOP 3.2.9

Audiovizuális emlékgyűjtés

Intézményünk 2010 tavaszán ötven interjú elkészítését lehetővé tevő támogatást nyert. A program során négy tanár és tizenkilenc diák részvételével helyi és környékbeli idősekkel, nyugdíjas korúakkal folytatnak beszélgetést nyolc évtized alatt – a két világháború közötti időszaktól a rendszerváltásig – megélt személyes emlékekről.

A projekt során a részt vevő diákok történelemtanáraink segítségével felkészülnek az említett időszak tudnivalóiból, hiszen az interjúkat készítő, döntően tizenhat-tizenhét éves fiataljaink ezeket a történelmi ismereteket alapórában még nem sajátíthatták el.

A diákok felkészítése

A felkészülés során megismerkednek az interjúkészítés módszertanával is – tudásukat természetesen a beszélgetések során folyamatosan tökéletesíthetik. Nagyon fontos törekvése a pályázatnak a videotechnikai ismeretek elsajátíttatása, hiszen a felvétel készítése mellett az anyag vágása, DVD-re másolása, illetve az internetre való feltöltése is komoly felkészültséget igényel.

A használásuk mellett természetesen archiválják az anyagot a későbbi nemzedékek számára.

Az interjúalanyok kiválasztásánál elsődleges szempont volt az aszódi evangélikus iskolákhoz való kötődés, a helyi evangélikus gyülekezetben vállalt aktív szerep (felügyelő, presbiter, lelkész), a helyi közéleti szerep (tanácselnök, polgármester, intézményvezető), a településünkön és környékén folytatott gazdasági, kulturális és sporttevékenység. Városunkon kívül a Galga völgyéből és Nógrád megye déli részéből is választottunk interjúalanyokat, akik a rendszerváltás előtt politikai okból hátrányt szenvedtek (internáltak, politikai elítéltek voltak).

A pályázat befejezéséhez közeledve álljon itt azoknak a tanulóknak a neve, akik sok esetben a szabad idejüket is feláldozva, hatalmas lelkesedéssel, odafigyeléssel és nem utolsósorban jelentős szakmai tudással segítették vállalkozásunk sikerét: *Csordás Julianna* (9. a), *Nagy Anna* (9. c), *Mezriczky Kitti* (9. d), *Balogh Csenge* (10. a), *Benke Bence* (10. a), *Benke Franciska* (10. a), *Erős Richárd* (10. a), *Fodor Ádám* (10. a), *Molnár Orsolya* (10. a), *Nagy Bálint* (10. a), *Sára Attila* (10. a), *Toldi Fanni* (10. a), *Valcsák Lilla* (10. a), *Juhász Viktória* (10. b), *Papp Vivien* (10. c), *Garai Laura* (11. a), *Maschek Valentina* (11. a), *Babka Anna* (11. c), *Debrődi Boglárka* (12. a).

Dr. Basa Antal Valcsák Lillával és Balogh Csengével

Az eddig leforgatott negyvenöt interjú minősége az előzőekben említett munka sikerességét igazolja.

Az első interjúkra 2010 késő tavaszán került sor, hiszen a pályázatban részt vevő négy tanár – *Debrődiné Dobóczy Mária, dr. Péterfi Gábor, Rácz Zoltán* és *Koncz István* – központi felkészítésen vett részt a Terror Háza Múzeum szervezésében. Fontos tudni, hogy az elkészült munkák ebbe az intézménybe kerülnek, ahol tudományos és oktatási célú felhasználásuk mellett a pályázat interjúi a *www.emlekpontok.hu* honlapon elérhetőek. Bízunk benne, hogy e cikk olvasói közül sokan felkeresik ezt a weboldalt.

■ Koncz István

HIRDETÉS

A Harmat Kiadó elindította új webáruházát. *A www.12kosar.hu* honlapra kattintva több neves keresztény kiadó könyveit is beszerezhetik, illetve különféle ajándéktárgyakat vásárolhatnak, a faliórától a képeslapig. Széles választékkal, folyamatos kedvezményekkel, akciókkal várjuk az érdeklődőket!

HIRDETÉS

Nyári kántorképző tanfolyamok

A fóti evangélikus Kántorképző Intézet szeretettel várja a kántori szolgálatra készülőket az idei nyári bentlakásos tanfolyamokra. A tanfolyamok időpontjai (és vezetői) a következők:

1. tanfolyam: június 23. – július 9. *(Bence Gábor)*
2. tanfolyam: július 14–30. *(Abaffy Nóra)*
3. tanfolyam: augusztus 2–18. *(Kertész Botond)*

Jelentkezni levélben vagy e-mailen lehet (2151 Fót, Berda József u. 3., kantorkepzo@citromail.hu). A jelentkezéshez kérjük, mellékeljenek *lelkészi ajánlást* és *rövid zenei életrajzot.* A tanfolyamokkal kapcsolatos tudnivalókról a résztvevőket levélben értesítjük. További információ a Kántorképző Intézet honlapján *(http://kantorkepzo.lutheran.hu)* található. *Jelentkezési határidő: május 25.*

HIRDETÉS

Kedvezményes utószezon Balatonszárszón, az Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban augusztus 22. és szeptember 5. között!

Szeretettel várunk *mindenkit,* aki szeretné pihenését, testi-lelki feltöltődését az utószezonban, kedvezményes áron Balatonszárszón eltölteni. Intézményünk közvetlen part melletti fekvése felejthetetlen élményt nyújt minden vendégünk számára.

Árak:

- Augusztus 22–29. között: felnőtt (14 év felett): 5400 Ft/fő/nap (18 év felett + 400 Ft/fő/nap idegenforgalmi adó); gyermek (3–14 év között): 2700 Ft/fő/nap
- Augusztus 29. – szeptember 5. között: felnőtt (14 év felett): 5000 Ft/fő/nap (18 év felett + 400 Ft/fő/nap idegenforgalmi adó); gyermek (3–14 év között): 2500 Ft/fő/nap

3 éves kor alatt ingyenes a részvétel. A jelentkezőknek 30% előleget szükséges fizetniük. Az árak a szállás és a teljes ellátás (reggeli, ebéd, vacsora) költségét is tartalmazzák. Turnus szerint érkezés hétfőn a délutáni órákban, a kezdő étkezés a vacsora, a távozás napján (hétfőn) a záró étkezés az ebéd; egy vagy két hétre lehet jelentkezni, a turnus megbontására nincs lehetőség.

További információ és jelentkezés az intézmény honlapján: *http://balatonszarszo.lutheran.hu.*

HIRDETÉS

Az Európában is egyre leplezetlenebbül terjedő agresszió miatt indított, *Békehullámok a Dunán* elnevezésű nemzetközi rendezvénysorozat magyarországi központi programja:

Ellentámadás – lefegyverző szelídség!

(Róm 12,21)

Találkozzunk április 20-án a budapesti Deák téren, a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) szervezésében 18 órakor megrendezendő ökumenikus istentiszteleten és az azt megelőző konferencián!

Konferencia: 15.00–17.30
Helyszín: Deák Téri Evangélikus Gimnázium díszterme

Istentisztelet: 18.00–19.00
Helyszín: Deák téri evangélikus templom

Előadók/szolgálattevők: *Balog Zoltán*, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi felzárkózásért felelős államtitkára • *Claudia Dunckern*, a bajor tartományi evangélikus egyház referense, a *Békehullámok a Dunán* rendezvénysorozat főszervezője • *Gáncs Péter*, az MEE elnök-püspöke • *Reinhard Guib*, a Romániai Evangélikus Egyház (szász) püspöke • *Miloš Klátik*, a Szlovákiai Evangélikus Egyház elnök-püspöke • *Kránitz Mihály* teológiai tanár, az Ut Unum Sint Ökumenikus Intézet elnöke • *Steinbach József*, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke • *Víz Péter*, a CSI Magyarország igazgatója • ...és még sokan mások.

Nők az egyházban

Az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem Egyesület és a Magyar Pax Romana Zsinati Klub közös budapesti rendezvénye várta az érdeklődőket *Nők az egyházban* címmel március 21-én a Háló Közösségi Központban. Beszélgetésre invitált a meghívó, hogy a Biblia alapján keressünk válaszokat a felmerülő kérdésekre a három történelmi keresztény felekezet egy-egy női képviselőjének – *Balogh Judit* katolikus teológusnak, *Karsay Eszter* református lelkésznek és e sorok írójának – részvételével. A beszélgetést *Huszár Ágnes* nyelvész, genderkutató vezette, aki református lelkésznőkről írott tanulmánya mentén vette sorra a kérdéseket. Alábbi gondolataim a beszélgetés alapján fogalmazódtak meg.

Az emberiség történetében évszázadokon, évezredeken át nem volt kérdés a nő helye és helyzete. Kijelölte azt számára egy olyan társadalmi rend, amelyben a férfiak határoztak meg mindent, a férfiak uraltak mindent, és a férfiak a határvonalat – ember és ember között – a nemi különbségek mentén húzták meg.

Férfi nőnek, nő férfinak farkasa

A 20. században azonban megrendült ez az évszázados, évezredes rend. A nők is elkezdtek arra törekedni, ami addig a férfiak kiváltsága volt: meghatározni mindent, uralni mindent. S – milyen különös – a női nem harcos képviselői ugyanott húzták meg a határvonalat ember és ember között, ahol a női nemet elnyomó férfiak: a nemi különbségek mentén.

Mintha pusztán az, hogy valaki férfi vagy nő, az élet minden területén egyformán hangsúlyos lenne; mintha az azonos nem egyúttal mindenre vagy majdnem mindenre kiterjedő hasonlóságot is jelentene. Mintha a nemiség meghatározná az érdeklődést, a pályaválasztást, az elvégzett munka minőségét és az alkalmasságot egy adott feladatra, hivatásra. Hasonló ez ahhoz, amit egy svéd gyermekvers így fogalmaz meg: „A felnőttek furcsák néha. Azt hiszik, elég összeterelni két »alkalmas korú« gyereket, és a két gyerek automatikusan jó haver lesz."

Az ádáz küzdelembe természetesen a Bibliát is bevonják mindkét oldalon. Felteszik a mindannyiunk által ismert kérdéseket: Milyen helyet jelöl ki Isten a teremtésben a nőnek? Bűnösebb-e a nő, mint a férfi? Lehetnek-e nők papok az egyházban, vállalhatnak-e lelkészi szolgálatot, vagy hallgatniuk kell a gyülekezetben? S természetesen ott szerepel a mindenkit foglalkoztató kérdés: Magyarországon lesz-e valaha is női püspöke valamely keresztyén felekezetnek?

Állásponttól függően használják érvként és ellenérvként a Bibliát önmaguk igazának alátámasztására és a másik véleményének cáfolatára. Pedig a Biblia nem véleményeket alátámasztó vagy cáfoló könyv. A Biblia Isten igéje. Vagyis olyan könyv, amelyben Isten maga adja meg kérdéseinkre a választ, amelyet aztán hit által elfogadunk, vagy hitetlenül elutasítunk; amely a Lélek által sajátunkká válik, vagy – a bűnben megmaradva – hátat fordítunk neki.

Faggassuk a Bibliát!

Minden alkalommal, amikor az ádáz küzdelem fellángol férfi és nő között, és szükséges tisztázni, hol a helye férfinak és nőnek e világban, s amikor mindkettő határvonalat húz a két nem közé, hogy megszerezze az uralmat, a Bibliához, Isten igéjéhez kell fordulni és faggatni: hogyan van mindez Isten teremtő akarata szerint? Miért van mindez ma úgy, ahogyan van; és mivé lehet mindez Krisztus megváltása által egyházában, az újjászületettek közösségében?

A férfi és a nő egy

A Bibliából csodálatos isteni akarat tárul elénk. Isten embert teremt, aki férfi és nő (1Móz 1,27), aki együtt, közösségben élheti meg a maga emberségét, aki együtt, közösségben élhet, mert létének alapja nem a magány, az individuális élet. Hasonlóvá teremtette ebben Isten az embert önmagához, hiszen a közösség alapja az egy Isten közössége a Szentháromságban, az Atya, a Fiú és a Szentlélek közösségében. Ami jó az Istennek, azt adja át az embernek is.

Nem is csodálkozhatunk tehát, hogy amíg csak egy ember létezik, addig a teremtés még nem teljes. Hiába van állatok sokasága, hiába adhat nevet, azaz veheti birtokba az egyetlen ember a növény- és állatvilágot, társat nem talál. Senki nem olyan, mint ő, ezért valami még nem jó: *„Nem jó az embernek egyedül lenni…"* – mondja az Isten (1Móz 2,18).

Az ember még saját nemét sem tudja felismerni, de jelentősége sincs nemi hovatartozásának mindaddig, amíg nincs másik ember, aki ugyanaz, mégis más, mint ő. A teremtéstörténet ezt egy szójátékkal fejezi ki: *„Asszonyember legyen a neve: mert férfiemberből vétetett."* (A héber *ís* – „férfi" – és *issá* – „asszony" – szavak szerepelnek itt az eredetiben; 1Móz 2,23.)

A férfi és a nő közössége Isten teremtő akarata szerint harmonikus, felhőtlen, egymás javát szolgálja. Isten kultúrparancsa – *„Szaporodjatok, sokasodjatok… Uralkodjatok…"* (1Móz 1,28) – mindkettőjüknek szól. Együtt, közösségben éljék életüket és neveljék gyermekeiket, segítőtársként támogatva a másikat a hivatás gyakorlásában, a döntések meghozatalában, az élet egyénre kimért teendőiben. Vállvetve álljanak egymás mellett jóban és rosszban.

A bűn különít el

Ezt a jó, harmonikus, teljes közösséget rontotta meg a bűn, az, hogy az ember, aki férfi és nő együtt, inkább bízott a számára ismeretlen kígyóban, mint az őt teremtő, őt minden jóval megáldó Istenben. A bűneset története világosan kifejezi, hogy a határvonalat férfi és nő között a bűn húzza meg, hiszen a bűn készteti őket arra, hogy tettük felelősségét a másikra igyekezzenek hárítani, és bűnük okát a másikban (a másik nemben) keressék, ne pedig saját szívük Isten iránti bizalmatlanságában. Ebből ered aztán a férfi és a nő hatalmi harca, a mai ádáz küzdelmek is mind.

Pedig Isten igéje újra és újra tanítja, hirdeti, hogy a határvonal nem a férfi és a nő között (mint ahogyan nem a bőrszín mentén vagy nemzetiségi alapon) húzódik, hanem a bűn és a bűntelenség között. De mi éppen bűnös voltunk miatt vagyunk képtelenek ezt meglátni. Ezért örökzöld téma az, hogy Pál apostol szava – *„az asszonyok hallgassanak a gyülekezetekben"* (1Kor 14,34) – mit jelent. Ezért örökzöld téma az, hogy mivel a tizenkét apostol mind férfi volt, lehet-e apostoli szolgálatban nő. Ezért örökzöld téma a nők ordinálása, mivel az ószövetségi papságot csak férfiak alkották.

Krisztusban új teremtés

De mi a Biblia válasza ezekre a kérdésekre? Pál apostol arról is beszél a *Korinthusi levélben,* hogy az asszonyok, ha prófétálnak a gyülekezetben, akkor fedett fővel tegyék azt (vö. 11,5). Ha ezt a két mondatot egymás mellé állítjuk, akkor válik láthatóvá, hogy Pál tiltása nem a női nemnek szól, hanem azoknak a nőknek, akik nem a Szentlélek indíttatására szólnak a gyülekezetben, hanem csupán a „magukét" akarják mondani.

A tizenkét apostol kiválasztása sem nemi szempontok alapján történt, hanem azért, hogy Jákób tizenkét fiának szimbólumát hordozza, akik az ószövetségi nép egy-egy törzsének névadói, ősatyái. A tizenkét apostol így Isten új népét, az új Izraelt jelképezi, s azt a tartalmat hordozza, hogy Jézus Krisztusban minden újjá lesz: az ó szövetséget felváltja az új. Isten új népe a Krisztusban hívők közössége, az egyház lesz.

A biblikus mondanivaló alapján a nők ordinálásának kérdése helyett inkább az a kérdés kívánkozik ide, hogy a római egyház miért beszél ma is áldozópapságról, amikor az ószövetségi kultusz ideje befejeződött Krisztus áldozatával…

Csak tanítvány van

Jézus körül – bár korának rendje ezt egyáltalán nem engedte meg – mindig ott voltak a nők. Lukács evangélista tanúskodása szerint néhányan ugyanúgy együtt jártak vele, mint a tizenkettő (vö. Lk 8,2). A kereszt lábánál pedig Jánoson kívül nem is maradt férfi tanítványa Jézusnak, csak nők. S vajon elvitatható-e Mária Magdolnától a küldetés, akit a feltámadott Jézus bíz meg, hogy hirdesse – nem is akárkiknek: a tizenkettőnek – feltámadásának örömhírét?

Jézus Péternek mondott szavai – *„Te Péter vagy, és én ezen a kősziklán építem fel egyházamat…"* (Mt 16,18) – oly hangsúlyossá váltak, hogy a pápaság intézményét építették rá. Hát éppen a Máriának adott küldetés volna semmis, csupán azért, mert Mária nő volt?

Éppen ebben az igében látszik meg újra, hogy Jézusban és Jézus által a bűn létrehozta törésvonalak – a férfi és nő különbözőségét és önállóságát túlhangsúlyozó pró és kontra hatalmi érvek – eltűnnek. Jézusban újra eggyé válik az, amit a bűn kettészakított. A férfi és a nő harca befejeződik, és az ember alkalmassá válik annak a harmóniának, közösségnek a megélésére, amelyre Isten megteremtette. Pál apostol is erre mutat rá, amikor így szól: *„Krisztusban tehát nincs zsidó, sem görög…, sem férfi, sem nő…"* (Gal 3,28) Krisztusban csak tanítvány van. Ő az újjászületett ember, aki végzi azt a szolgálatot, amelyet Ura rábízott, és amelyhez karizmát, azaz tehetséget, felkészültséget, alkalmasságot is kapott. S e szolgálatban kinek-kinek adománya szerint többé már nem az a hangsúlyos, hogy férfi vagy nő az, aki kapta és végzi, hanem az, hogy hűséges-e benne mindhalálig.

Női püspök?

Lesz-e valaha Magyarországon női püspök? Bizonyára. De a Biblia alapján most már nem feledhetjük: a lényeges kérdés nem az, hogy férfi vagy nő, hanem az, hogy aki püspök lesz, rendelkezik-e azokkal a karizmákkal, amelyek nélkülözhetetlenek a püspöki szolgálatban, s egyházunk népe ennek alapján választja-e ki püspökét a lelkészek közül, még akkor is, ha az a lelkész éppenséggel nő. De akkor is, ha az a lelkész éppenséggel férfi!

■ Isó Dorottya
evangélikus lelkész

A nehézségek előnyei

Hogy megy mostanában az üzleted? És a karriered hogy alakul? Talán éppen elbizonytalanodtál a jövőt illetően? Küszködsz? Még ha most jól megy is minden, a korábbi években valószínűleg voltak nagy feladatok, amelyekkel szembe kellett nézned. Bizonyára értek csapások is.

Csapásokkal mindannyiunknak szembe kell néznünk így vagy úgy, ez az élet része. Persze a bajokat, a nehézségeket nem keressük. Sőt többnyire úgy tekintünk rájuk, mint amik akkor következnek be, ha valami „rossz fát tettünk a tűzre". Amikor keményen dolgozunk, betartjuk a szabályokat, bölcsen döntünk, akkor jólét, nem pedig gond, baj, nehézség kellene hogy legyen a jutalmunk. Legalábbis szeretnénk ezt hinni.

Az igazság azonban az, hogy a nehézségek nagyszerű tanítómestereink lehetnek. Sohase felejtem el azt az üzletembert, aki fiatalon találkozott a faji megkülönböztetés különböző formáival. *Gerald* elkeseredhetett volna, döhös lehetett volna az iránta megmutatkozó előítélet miatt, de ő nem ezt választotta. Gyakran mondogatta: „Köszönöm a nehézséget!"

Szembe kellett néznie vele, és ez erősítette a jellemét. Közben rádöbbent korlátaira is, vagyis hogy az őt körülvevő eseményeket nem ő irányítja. Ennek a felismerése révén került tartalmas kapcsolatba Istennel, és ez az egész életét megváltoztatta. Gerald rájött egy egyszerű igazságra, amely akkor is érvényes, ha a kemény valóságról, s akkor is, ha személyes, illetve szakmai sikerről van szó: *„Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem."* (Fil 4,13)

Az üzleti és a szakmai életben megszoktuk, hogy sok minden a rendelkezésünkre áll: bank, fontos munkatársaink, jól meghatározott célok, stratégiai tervek, tapasztalat és szakismeret, anyagiak. Büszkék vagyunk magunkra, „a saját hajunknál fogva is képesek vagyunk magunkat kihúzni a gödörből". Mégis rá kell döbbennünk, hogy időnként még a legnagyobb igyekezettel sem, minden lehetőséget kihasználva sem vagyunk képesek leküzdeni azokat az akadá-

lyokat, amelyekkel szembe kell néznünk. Ilyenkor gyakran visszaemlékszem Jézus szavaira: *„..nélkülem semmit sem tudtok cselekedni."* (Jn 15,5)

Tehát hogyan fogadhatjuk a nehézséget barátként, nem ellenségként? A Biblia a következőket mondja.

Tekintsük úgy, hogy a nehézségek építik a hitünket és erősítik a kitartásunkat. Ugyanúgy, ahogy valaki egyre nagyobb súlyokat emel, hogy növelje a fizikai erejét, az élet nehézségei – ahol élünk, ahol dolgozunk – megerősíthetnek bennünket lelkileg. *„Teljes örömnek tartsátok, atyámfiai, mikor különféle kísértésekbe estek, tudván, hogy a ti hiteteknek megpróbáltatása kitartást szerez. A kitartásban pedig tökéletes cselekedet legyen, hogy tökéletesek és épek legyetek minden fogyatkozás nélkül."* (Jak 1,2–4; Károli-fordítás)

A nehézségeket legyőzve lehet megalapozott a bizakodásunk. Reménykedhetünk abban, hogy növekszik az üzletünk, és javul a gazdaság, de rá kell jönnünk, hogy mennyire korlátozottak a lehetőségeink arra, hogy befolyásoljuk az eseményeket. De ha a reményünk azon nyugszik, hogy Isten kegyelmes, szerető és mindenható, akkor békét és örömöt élünk át – még a munkahelyünkön is. *„…nemcsak ezzel dicsekszünk, hanem a megpróbáltatásokkal is, mivel tudjuk, hogy a megpróbáltatás munkálja ki az állhatatosságot, az állhatatosság a kipróbáltságot, a kipróbáltság a reménységet; a reménység pedig nem szégyenít meg, mert szívünkbe áradt az Isten szeretete a nekünk adatott Szentlélek által."* (Róm 5,3–5)

A nehézségek emlékeztetnek bennünket arra, hogy kinek a kezében van a valódi irányítás. A munka világában könnyen megtörténhet, hogy figyelmen kívül hagyjuk, hogy Isten részese a folyamatoknak, sőt érdeklődik irántuk. A Bibliából biztosan tudjuk, hogy ő mindenható, ő irányít, és véghez fogja vinni isteni terveit. *„Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket elhatározása szerint elhívott."* (Róm 8,28)

■ Robert J. Tamasy

Forrás: Monday Manna

HETI ÚTRAVALÓ

„Ha a búzaszem nem esik a földbe, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz." (Jn 12,24)

Böjt negyedik hetében az *Útmutató* reggeli és heti igéi az élet Kenyerét, Jézust kínálják fel megerősítésül a kereszt felé tartó, félúton lévő zarándokseregnek. Mert mindenkor „az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm" (GyLK 683). Krisztus áldozata a böjti örömünk forrása, ezért: *„Örüljetek Jeruzsálemmel!"* (Ézs 66,10) Mi „arról ismertük meg a szeretetet, hogy Jézus az ő életét adta értünk" (1Jn 3,16; LK). Fedezzük fel, hogy ez örömhír forrását csak „egy számmal kisebb" igehely rejti: az aranyevangélium (lásd Jn 3,16). Jézus Urunk érettünk, helyettünk, miattunk vállalta a búzamag sorsot; tehát *„ha valaki nekem szolgál, engem kövessen; és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is"* (Jn 12,26). Az Atya megdicsőítette Fiát, ezért Pál Istent dicsőíti mivelünk: *„Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, az irgalom Atyja…"* (2Kor 1,3) Isten jósága minden gyermekét hűségre kötelezi, mert ő a sokéves földi és a negyvenéves pusztai vándorlás során lelki kenyérrel és *„mannával táplált (…). Így adta tudtodra, hogy nemcsak kenyérrel él az ember, hanem mindazzal él az ember, ami az Úr szájából származik."* (5Móz 8,3) *„…az Isten kenyere a mennyből száll le, és életet ad a világnak."* Jézus így jelenti ki önmagát: *„Én vagyok az élet kenyere"*, s *„ha valaki eszik ebből a kenyérből, élni fog örökké"* (Jn 6,33.48.51). Jóbbal együtt valljuk-e, hogy az Úristennek mindig igaza van? *„Igaz, tudom, hogy így van: hogy is lehetne igaza az embernek Istennel szemben?" „Mert ő nem ember, mint én"*, és *„nincs is köztünk döntőbíró"* (Jób 9,2.32.33). Jézus gyülekezetének tagjai megvallhatják, hogy aki a Krisztusban marad, az megmarad a szeretetben. Ez az igazi tanítványság jele és próbaköve is: *„…hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket. (…) hogy az én örömöm legyen bennetek, és örömötök teljessé legyen."* (Jn 15,12.11) A búzaszem sorsot Pál is ismeri: *„…életünk folyamán szüntelen a halál révén állunk Jézusért, hogy a Jézus élete is láthatóvá legyen halandó testünkben."* Ő hit által már látja a nagy, örök dicsőséget is, melynek részese lesz; tudja, hogy Isten *„Jézussal együtt minket is feltámaszt, és maga elé állít veletek együtt"* (2Kor 4,11.14). Ez jó pásztorunk e földi küldetése: *„Azért szeret engem az Atya, mert én odaadom az életemet, hogy aztán újra visszavegyem."* (Jn 10,17) Az ő juhai hiszik: Jézus a Krisztus, teljhatalmú és engedelmes Fiú Isten, az Atyával egylényegű Úr, aki másik Pártfogót, az igazság Lelkét ígéri az őt szeretőknek: *„Azon a napon megtudjátok, hogy én az Atyámban vagyok, ti énbennem, én pedig tibennetek."* (Jn 14,20) „S bennem jó helyen vagytok, mert én csupa igazság, élet és üdvösség vagyok. Ti magatokban kárhozottak vagytok, de bennem áldottak és üdvözültek." *(Luther)* „Mindenkor veled vagyok, / Jézus Krisztus, én Megváltóm! (…) // Te tanácsolsz engemet / (…) Szentlelkeddel. // (…) Te vagy egyetlen öröm – / Másban nem gyönyörködöm." (EÉ 394,1.2.3)

■ Garai András

Megmutatkoznak-e a keresztény erények lelki életemben?

A diakónusi szolgálatra való felkészülésem során 1946-ban a *Kiss Sándor* által írt, *Péter apostol második levelének magyarázata* című könyvet tanulmányoztam (megjelent 1944-ben Pápán, a főiskolai nyomdában; felelős kiadó: *Szíj Rezső*). Már ekkor különösen megragadta figyelmemet, hogy milyen keresztény erényekkel kell rendelkeznem hívő életem során. Az erről szóló fejezetet akkor különös figyelemmel tanulmányoztam, most pedig újra szükségem volt a benne foglaltak átgondolására.

Különösen megragadtak a péteri levél első fejezetének 5–7. versei: *„Éppen ezért minden igyekezetetekkel azon legyetek, hogy hitetek erőben mutatkozzék meg, erőtök pedig ismeretben, az ismeret viszont önuralomban, az önuralom türelemben, a türelem istenfélelemben, az istenfélelem atyánkfiai szeretésében, az atyafiak szeretete pedig a mindenki iránt való szeretetben."*

Hangsúlyozza ez a szakasz: minden igyekezetünkkel azon legyünk, hogy a lelki kincseinket gyarapítsuk. Mivel Istentől sokat kaptunk, sokat is vár tőlünk. Legfőképpen azt, hogy a nyert kegyelmi ajándékok által továbbfejlődjön, kiteljesedjen lelki életünk. Az apostol a gyakorlati kereszténységre kívánja felhívni a figyelmet. Ha ugyanis kereszténységünk nem hozza magával a lelki életünk megújulását, akkor kereszténységünk nem kereszténység.

Az apostol szerint a keresztények hitének *erőben* kell megmutatkoznia. Aki az Istentől hitet nyert, annak erről cselekedetével, beszédével, egész életével bizonyságot kell tennie. Ez erkölcsi erőt és lelki áldozatvállalást jelent.

Erőtök pedig *ismeretben* mutatkozzék meg – írja tovább az apostol. Azért, hogy bizonyságtételünk erőpazarlássá ne váljék, hanem mindig a legjobb időpontban, megfelelő he-

lyen és alkalmas módon történjék. Ez azt jelenti, hogy meg kell értenünk Isten akaratát, s ahhoz kell igazítani cselekedeteinket. Az igazi ismeret nem szakadhat el Krisztustól, mert a valódi tudomány tudja, hogy képességeinket Istennek köszönhetjük, és ismereteink csupán részismeretek.

Ezért az igazi tudás *önismeretre* sarkall, helyes ítéletalkotásra tanít, és *önuralomban* mutatkozik meg. Az önuralom pedig alázatossá tesz, mert önmagam legyőzése során juthatok csak hozzá.

Aki aratott már győzelmet önmagán, az tudja, hogy a győzelmet kivívni nem lehet máról holnapra – *türelem, kitartás nélkül gondolni sem lehet rá. A türelem az önuralom próbaköve.* Ki tudok-e tartani az engem érő csapások, csalódások, nélkülözések között, s ellene tudok-e állni a csábításoknak? Ha van türelmem, ha tudok várni a szabadító kegyelemre, akkor a győzelem nem maradhat el. De ha nincs türelmem, ha a „most vagy soha" embere vagyok, akkor biztosan elvesztem.

A türelemnek *istenfélelemben* kell megmutatkoznia. Mi az istenfélelem? Tudni azt, hogy az életem Istentől függ, s ennek mind szóban, mind tettben, imádságban és életmódban kifejezést adni. Az istenfélő ember életének középpontja Isten, akit fél, tisztel, szeret és imád.

Az istenfélelemnek embertársaink felé *atyánkfiai szeretésében kell megmutatkoznia.* Az ebből adódó *szeretet* minden embert magában foglal, még az ellenségeinket is (Mt 5,44). A *szeretet* bibliai értelemben sohasem érzelem, nem ábrándos világtestvériség, nem is általános emberszeretet, hanem *állandó készség,* mely arra irányul, hogy felebarátunkkal jót tegyünk, megóvjuk a gonosztól; a szeretet tett és akarat, melynek célja felebarátunknak az üdve, s ezért mindenre készek vagyunk. A *szeretet lényege:* segíteni felebarátunkat oda, ahova neki Isten akaratából jutnia kell(ene), az üdvösség útjára.

Ez a szeretet igazában véve *szolgálat mindenki iránt,* aki a közelünkben van, akivel találkozunk. A szeretet elsősorban azokra vonatkozik, akikkel érintkezünk. De túl ezen – a missziói parancs értelmében – felelősséget hordozunk olyan emberekért is, akikkel személyesen nem találkozunk. Felelősek vagyunk *személyes ellenségeinkért is.* Mert a szeretet alapja *Isten szeretete,* aki Egyszülöttét ellenségeiért is halálra adta.

Ezek után jöttem rá, hogy önvizsgálatot kell tartanom, különösképpen a türelem és önuralom tekintetében. Bűnbánó szívvel borultam le mennyei Atyám előtt, és kértem: „Öld meg, oh, Jézusom bennem az *ént"* (a 133. hallelujaének 2. versszakaszából), így legyen segítségemre, amikor türelmetlenségemmel megzavarom mások békéjét, s önuralom helyett indulatok lesznek úrrá életemen.

Tanító Mesterem bűnbocsátó szeretettel ölelt magához, és elindított egy új, megtisztított lelki úton. Legyen áldott kegyelmes lelki helyreigazításáért! Örömmel énekelem a 175. hallelujaének 2. versét: „De hogy lehetsz te győztes, / kit bűn tart foglyául? / Ha téged is legyőzhet / a győzedelmes Úr. / Csak összetörni engedd / kevély, bűnös szíved, / Az Úr keresztjét felvedd, s a győzelem tied."

Vizsgáljuk folyamatosan énünket és lelki életünket! Isten Szent Lelke világosságot fog teremteni szívünkben, pontosan megvilágítja énünket, rámutat óemberünk bűnös maradványaira. Kérjük a Lélek segítségét, hogy vértezzen fel bennünket a hit pajzsával, így győztesek leszünk az óemberünk elleni harcunkban. E győzelem csodálatos boldogságot jelent.

Ennek boldog megtapasztalásáról kívántam bizonyságot tenni. Érdemes ezt az utat követni, mert e győzelem környezetünkre is hatással lesz.

■ Szenczi László

PALACKPOSTA

Az okos és a buta majom

Az okos és a buta majom egymás mellett ült a fán, kezükben egy-egy banánnal. A buta majom elkezdte meghámozni a banánt, az okos majom azonban úgy, ahogy van, héjastul megette. „Te nem hámozod meg?” – kérdezte a buta majom csodálkozva. „Minek? – vont vállat az okos majom. – Anélkül is tudom, mi van benne.”

Talán körülötted is sok okos ember él. Akik úgy gondolják, anélkül is ismerik magukat és Krisztust, hogy „meghámoznák” az életüket. Jó lesz az így héjastul is, úgy, ahogy eddig volt, ahogy idáig eljutott: védőpajzsként burkolózva a bűnbe.

De ha ők az okosok, akkor te inkább légy buta! Buta, akinek le kell vetnie magáról a külső, megkeményedett réteget ahhoz, hogy a belül megbúvó gyümölcs előkerülhessen belőle. Légy inkább buta, ha az okosság azt jelenti, hogy a magad feje után mész, légy inkább buta, ha az okosság azt jelenti, hogy válogatás nélkül mindent befogadsz. Mert ez az okosság nem megtart, hanem tévutakra vezet, nem támaszt nyújt, hanem egyszer csak összeomlik alattad, nem megérteti veled a dolgokat, hanem kétségbe ejt. Ha ez az okosság ára, akkor inkább légy buta!

A böjt erről a butaságról szól. Arról, hogy igyekszünk lefejteni magunkról a héjat, amely egész eddig körülvett bennünket. Körülvett, befedett, elborított, magába zárt. Meghámozzuk magunkat, de nem azért, mintha buta módon nem tudnánk, mi rejtőzik belül, hanem mert a héjra nincs szükségünk. Csak a tiszta, érintetlen belsőre.

Gondold csak végig, mi mindennel van megterhelve az életed, mennyi minden rakódott rá! Csupa olyasmi, amit nem te akartál, nem magad választottál, amire valójában nincs szükséged. Ahelyett, hogy táplálna, erősítene és gyógyítana, inkább csak megterhel, megfojt és szolgaságba kerget. Az okos majom mindezzel együtt él. De akkor inkább légy buta, ha ez azt jelenti, hogy te meg akarsz szabadulni ezektől! Ha nem tudod elviselni, hogy felesleges terhek cipelésével teszed magad tönkre, akkor szabadulj meg tőlük, hámozd meg az életed!

Ez a böjt. Voltaképpen az egész életünk is telhetne ennek a jegyében. Hiszen a bűntől megkeményedett héjú mindennapjaink újra és újra hámozásra szorulnak, hogy lefejtsük róluk a rájuk rakódott fölösleget. Már csak egy mennyei hámozókésre, Krisztus keresztjére van szükségünk, amelynek tövébe letehetjük minden vétkünket, s ahol a feltámadt Megváltó az örök élet, az örök tisztaság árát fizeti ki helyettünk.

S lehet, hogy a világ szemében buta az a majom, aki így él, mégis: nincs nála boldogabb ezen a földön!

■ Zsíros András

Névjegy: Zsíros András
2009 szeptembere óta vagyok egyetemi lelkész az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. Gyülekezetemmel, a teológushallgatókkal a szó szoros értelmében is együtt élem a mindennapokat, hiszen családommal (feleségemmel és másfél éves kislányommal) együtt magam is a teológusotthon lakója vagyok. Kedvelem a különféle prédikációs műfajokkal való kísérletezést, nyitott vagyok az igei tartalmak közvetítésének újabb és újabb módjaira. A szemem előtt zajlik a jövő nemzedékének lelkésszé formálódása, ennek az izgalma ad erőt számomra az ezzel járó felelősség elhordozásához.

OSZTOZÓ

Verselő

„Böjtben nekem mit kell tennem: / EvÉletre befizetnem, / Osztozót ha olvasok, / rögtön van sok programom.” Igazad van: a rovatgazda jobban teszi, ha nem versel. De csoda, ha a magyar költészet napjához közeledve az ember maga is verslábakon próbál egyensúlyozni? Ezúttal hát mi is költőket és verseket ajánlunk a figyelmedbe.

Lackfi János az egyik legismertebb kortárs költőnk. (Nem mellékesen ő az, aki – katolikusként – írja az evangélikus egyház megbízásából készülő Luther-rajzfilm forgatókönyvét.) A költő nem vonul elefántcsonttoronyba, sem az üveghegyen túlra, hanem teljes lényével a mai korban él. Olyannyira, hogy te magad is felkínálhatsz neki verstémát. A lackfijanos@externet.hu címre megírhatod kiránduláselményedet, szerelmi bánatodat vagy éppen azt, hogy úsztad meg a felelést fizikából, amikor a szöggyorsulást kellett volna megtanulnod. A művész ebből verset farag, amelyről értesítést is küld elektronikus levélcímedre. A műveket elolvashatod a *www.lackfi-janos.hu* oldalon, a *Versgyár* menüpont alatt. Találsz itt költeményt a méhekről, egy harmadikos gyerek fogalmazásáról és egy beázott fürdőszobáról is.

„Mily gyönyörűség, íme lásd, amikor az atyafiak együtt muzsikálnak! Ott van az áldás, hiszed-é? Csak oda küld a mi Urunk pengő citerákat…” Biztosan tudod folytatni is, hiszen a 113. zsoltár eme feldolgozása *Gryllus Dániel* dallamával az egyik legkedveltebb ifjúsági énekünkké lett. A zsoltáríró mondatait *Sumonyi Zoltán* költő öntötte rímekbe soksok más bibliai szöveghez hasonlóan. Az *Idejük van a zsoltároknak* című kötetben az ószövetségi parafrázisok mellett találhatsz a *Hegyi beszéd* és Pál levelei alapján írt költeményeket is.

Petőfit sokan és sokféleképpen feldolgozták már. E művek között az egyik legizgalmasabb és legértékesebb kétségkívül *Ferenczi György* lemeze, amelyen a szájharmonikás-énekes *Jutasi Tamás* és a *Rackajam* közreműködésével szólaltatja meg a forradalmár költő verseit. Az előadók bizonyítják, hogy Petőfi mindig időszerű, és ha ma is közöttünk élne,

Sándor talán rockegyüttesek dalszövegeit jegyezné. Az előadók egyszerre építkeznek a magyar népzenéből, a jungle és drum ’n’ bass stílusjegyeiből, és ahogy vallják: a lemez középpontjában a költő által megverselt életöröm áll, amely a rock ’n roll életformával rokon.

■ Jenő

A *zsoltár* (a héber *mizmór* szó eredeti jelentése: „ének zenei kísérettel”; latinul: *psalmus,* görögül: *pszalmosz*) az ókori héber irodalom egyik műfaja, az ószövetségi *Zsoltárok könyve* alkotóeleme. A gyűjteményben található százötven költemény sokféle műfajjal érintkezik. Vannak köztük Istent dicsőítő énekek *(himnuszok),* egyéni, illetve közösségi panaszt, hálát kifejező vagy éppen segítséget kérő költemények. A zsoltár műfaja beépült a keresztény egyház liturgiájába, s különösen a reformáció idején vált népszerűvé. *Luther* énekei közül a 46. zsoltárt feldolgozó *Erős vár a mi Istenünk* kezdetű az egyik legismertebb.

Az oldalt szerkesztette: Vitális Judit

KIElemzés

▶ **„Érezted már úgy, hogy valaki, valami hiányzik az életedből? Jó lenne hasznosabban eltölteni? Szeretnél hinni valamiben? Unatkozol, közösségre vágysz? Nézz be hozzánk! KIEgészíthetsz minket, KIEngedheted a gőzt, KIEszelheted, mit szeretnél csinálni szabadidődben.” Ezzel a pár sorral népszerűsíti szolgálatát a Keresztyén Ifjúsági Egyesület (KIE) békéscsabai csoportja.**

A KIE programjait keresztyén fiatalok szervezik – természetesen nem csak keresztyéneknek. Az alkalmak körébe a bibliaórától a futballmeccsig, a színjátszástól a gitározásig, a fotózástól az alkotásig, a

FOTÓ: VITÁLIS JUDIT

Reggeli áhítat a KIE-kávéházban a 2009-es Csillagponton

természetjárástól a filmklubig minden beletartozhat, a helyi igények és ötletek szerint.

A világ legkülönbözőbb pontjain működnek KIE-csoportok, amelyek kapcsolatot tartanak egymással. Az újjáalakulásának huszadik évfordulóját idén ünneplő Magyarországi Keresztyén Ifjúsági Egyesület (MKIE) tagja a KIE Világszövetségnek és az Európai Szövetségnek.

Tudjuk, hogy a nemzetközi KIE-szervezetekben a keresztyén identitás értelmezése állandó vitatéma. Sőt sokszor már az sem… Sokak számára ismerősen cseng a KIE angol megfelelője, a YMCA mozaikszó, azonban például az Amerikai Egyesült Államokban a YMCA többnyire már csak sportlétesítményeket tart fenn, és tevékenysége egyáltalán nem azonosítható a Magyarországon folyó KIE-munkával.

A szervezet munkája – eredetileg – bibliaközpontú, fókuszában Jézus Krisztus és az ő missziói parancsa áll. Minden helyi egyesület, nemzeti és nemzetközi szövetség alapja közös. Ez az úgynevezett *Párizsi alap,* amelyet az 1855-ös világkonferencián fogadtak el: „Egy közösségbe gyűjteni azokat a fiatalokat, akik Jézus Krisztust Megváltójuknak és Istenüknek tartják a Szentírás szerint; az Ő tanítványai akarnak lenni hitükben és életükben; és az Ő országát terjesztik a fiatalok között.”

A KIE missziói munkájának sajátos vonása a keresztyének egységére, az ökumené megélésére való törekvés a jézusi imádság szerint: *„…hogy mindnyájan egyek legyenek!”* (Jn 17,21) A felekezeti identitás ápolása és a különbségek tiszteletben tartása alapján történő kölcsönös elfogadás lehetőséget teremt az ökumené gyakorlati megélésére.

Az MKIE húsz évvel ezelőtti újjáalakulásakor számos fiatal nagy lendülettel – és a szocializmus korlátaitól végre megszabadulva – vetette bele magát a KIE-munkába, remélve többek között azt is, hogy a szervezet megtalálja a helyét a protestáns egyházak missziós ifjúsági munkájában, és fontos szerepet fog játszani benne. Idővel persze létrejöttek más felekezeti ifjúsági szervezetek is, így megnőtt a „kínálat”. Olykor felmerül a kérdés: a felekezeti ifjúsági szövetségek, illetve a gyülekezeti ifjúsági csoportok – és lelkészeik – vajon versenytársat látnak a KIE-ben?…

A KIE nem egyház, de az egyház tagjaiból áll, és az egyházra bízott missziói munkában vesz részt, sok más szerveződéssel együtt, a többivel egymást kiegészítve. De éppen ezért a KIE-ben önkéntes alapon munkálkodó, laikus munkatársaknak szükségük van gyülekezetekre és egyházakra, ahol otthon lehetnek, és ahol imádkozhatnak értük.

Jelenleg Békéscsabán, Budapesten, Szombathelyen és Kiskőrösön működnek a legaktívabb csoportok, amelyekben megannyi program – bibliaórák, *Nyomkereső* (a foglalkozás a Biblia világát hozza közel a gyerekekhez), *Ten Sing* (azaz tinédzserek éneklése), sátortáborozás a *Tappancs* munkacsoporttal, kézművesfoglalkozások és így tovább – nyújt lehetőséget a hasznos időtöltésre.

A KIE igyekszik minél több lehetőséget megragadni a bemutatkozásra, így például kávéházával mindig részt vesz az (evangélikus) Szélrózsa és a (református) Csillagpont országos ifjúsági találkozókon. A Balatongyörökön található *Sóvár konferencia-központ* pedig egész évben várja nemcsak a KIE-csoportokat, hanem a gyülekezeteket, iskolai csoportokat, táborozókat is. Itt él családjával *Marton Tamás* MKIE-titkár, az egyesület egyetlen főállású munkatársa.

És hogy miért fontos sokak életében a KIE? Íme, néhány személyes vallomás.

„Édesapámtól hallottam először a KIE-ről. Ő az 1930-as években részt vett egy KIE-konferencián, és az ott elhangzott előadások hatására határozta el, hogy evangélikus lelkész lesz. Amikor az MKIE 1991-ben újjáalakult, bekapcsolódtam a munkába. Az évek során sokféle feladatot és beosztást elláttam már. 1996-ban választottak az MKIE elnökévé, így ezt a tiszteletteljes megbízást immár tizenötödik éve látom el. Számomra a KIE nagy lehetőség a missziói munkára. Egyesületi keretek között a fiatalok önkéntes munkájából építkezve lehet igazán hiteles missziót folytatni. A KIE autonóm működése, történeti múltja és nemzetközi jellege nagy lehetőséget ad a szolgálatra.” (*Lupták György* MKIE-elnök, evangélikus esperes)

„A KIE-vel először egy nyári vezetőképzőn találkoztam. Szerelem volt első látásra. Már az első munkatársképzőkön rájöttem: nagyon élvezem, hogy minden adottságomat használhatom. Így voltam programszervező, előadó, bevásárló, pénzügyes, nótafa, áhítattartó, újságszerkesztő, cikkíró, tánctanár, játékvezető, szakács, cukrász, tolmács, fotós, futócsapat tagja, papírhajtogató, kősúroló, függönyvarró… Mindez hivatalos megnevezéssel: munkatársképzési bizottsági tag, elnök, a *Vezess* című KIE-újság szerkesztője, választmányi tag, az Európai KIE Szövetség vezetőségi tagja, az MKIE ellenőrző-bizottsági tagja, jelenleg pedig alelnök. Miért fontos számomra a KIE? Szeretek ebben a lelki, baráti közösségben lenni. Sok örömöt szerez a tevékenység, a szolgálat, ami a személyiségfejlődésre, adottságaim kihasználására is jó lehetőség. A másik szempont, hogy szeretnék tenni valamit a fiatalok testi, lelki és szellemi egészségéért, fejlődéséért.” (*Denke Villő* MKIE-alelnök)

„Azt szeretem a KIE-ben, hogy rugalmasan alakítható, színezhető aszerint, hogy éppen kik töltik meg élettel. Egy eleven hely, ahol magunkat – tehetségünket és hiányosságainkat – adhatjuk, s ezekkel gazdálkodva formálhatjuk is. Fontos, hogy keresztyén és nem keresztyén fiatalok együtt tölthetik idejüket, jól érezhetik magukat, közösséghez tartozhatnak, s közben Jézussal is találkozhatnak. Azt gondolom, a személyes kapcsolat, a közös munka, az együtt töltött idő óriási lehetőség arra, hogy átadjuk, mit jelent számunkra Jézus a mindennapokban.” (*Szikora Mihályné* békéscsabai KIE-titkár)

■ Szeverényi Ágnes

A KIE munkájáról és aktuális programjairól a www.kie.hu oldalon olvashattok bővebben.

Szakma és hit

Evangélikus borfesztivál Révfülöpön

Idén már ötödik alkalommal tartottak evangélikus borfesztivált és borversenyt Révfülöpön. Az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban március 25–27. között zajlott rendezvényen *Galántai Károly* 2010-es évjáratú soltvadkerti kövidinkája kapta a zsűritől a nagyarany minősítést.

Hittel és alázattal

– Régi elképzelésem volt, hogy az egyházon belül – a lelkészeken és gyülekezeti tagokon túl – megszólítsuk azokat az embereket is, akik a maguk szakterületén tisztességesen végzik a munkájukat, akiket a hitük és a szakmájuk köt össze – mondja *Hafenscher Károly.* A fesztivál főszervezője – egyébként a helyszínként szolgáló révfülöpi intézmény igazgatója – a fesztivál programját minden évben úgy állítja össze, hogy a színvonalas szakmai eszmecserén – az előadásokon és bemutatókon – túl hangsúlyt kapjon a spiritualitás is. E célt szolgálják a napokat keretező áhítatok és a vasárnapi záró istentisztelet. És nem kevésbé fontos a közösségformálás, a szakmai tapasztalatok cseréje sem, a résztvevők közötti kötelékek, a barátság erősítése.

A fesztiválra ellátogatóknak körülbelül a hetven százaléka termelő, a többiek érdeklődők. Évről évre egyre több nem szakmabeli jön, pusztán a bor szeretetéért, borkultúránk feltérképezéséért, sokan konkrétan a tanulás szándékával. De nem csupán e tekintetben bővül a kör: idén számos katolikus és református borász is benevezett a minősítő versenybe. Az ő figyelmüket evangélikus kollégájuk hívta fel az eseményre, hiszen a fesztivál – felekezeti jellegű lévén – unikumnak számít.

– Nagyon színvonalas rendezvény – állapítja meg Galántai Károly. – Rangos országos versenyekhez viszonyítva is elmondható, hogy szebbnél szebb borok vannak itt Tokajtól Bonyhádon át Szekszárdig. Az én értékrendem szerint pedig az, hogy ez a fesztivál evangélikus, még többet ad, mert a szőlőtermelést és a borászatot csak hittel és alázattal lehet végezni.

Bor és kultúra

Péntek este – *Gáncs Péter* elnök-püspök bevezető áhítata után – a szakmai előadásoké volt a főszerep. A jelenlévők elsőként *dr. Brazsil Józsefnek,* a Pannon Egyetem Georgikon Kar (Keszthely) egyetemi docensének szórakoztató gondolatait hallgathatták meg arról, hogy 2011-ben miként lehet Révfülöpön borversenyt nyerni. („A legjobb bort kell idehozni!”)

Györe Dániel, az Agrárgazdasági Kutatóintézet kutatója bemutatta, hogyan alakulnak a borfogyasztási szokások Magyarországon és hazánk fontosabb exportpiacain. Ezek között a legfontosabb Csehország, ahol az elfogyasztott borok jelentős – és növekvő – hányadát a magyar nedűk teszik ki. A kulturált borfogyasztás egyre nagyobb teret hódít az országban, egyre többen szánnak időt és pénzt az igényes borokra.

Hazánkban viszont az ellenkező tendencia figyelhető meg – egyre kevesebb pénzt szánunk a minőségi borokra, és egyre kevesebbet is fogyasztunk belőle a sörhöz és a röviditalokhoz képest. *Sztanev Bertalan,* a Vidékfejlesztési Minisztérium Agrárpiaci Főosztályának szőlő-borszesz szakreferense ugyanakkor arról beszélt, milyen lehetőségek állnak a magyar borok előtt a jövőben. Előadásában kiemelte, hogy nagyobb üzemek létrehozására lenne szükség ahhoz, hogy az európai bor – így a magyar is – a világ legismertebb borainak listájára kerülhessen.

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Az előadások után, kötetlen beszélgetés közben a mintegy negyven borász által versenyre nevezett százkét bor kóstolgatásához a *Csepregi Kálmán* lajoskomáromi borász és felesége által készített házi finomságok – májkrém, sajt, kolbász – biztosították a méltó gasztronómiai „kíséretet”.

Másnap reggel – Hafenscher Károly áhítatát követően – *Smidéliusz Zoltán* lelkész és borász nyitotta meg a borbírálatot, a böjti időszak és a borkóstolás kapcsolatáról szólva. „Annak, hogy a borfesztivál mindig erre az időszakra esik – világította meg később a kérdést Hafenscher Károly –, pusztán gyakorlati oka van, hiszen ekkorra érnek meg az új borok, és zárulnak le az előző év fáradságos munkái, ugyanakkor még nem kezdődtek el a nyár előtti nagy munkák.”

Délután a borászok mutatkoztak be, saját borvidékükről, illetve saját munkájukról szólva. Elhangzott, hogy tavaly a sok eső miatt a szokásosnál is több munka volt a szőlővel, a gomba akár órák alatt is tönkretehette az egész évi termést. „Ezért nem lehet ezt a munkát kizárólag alkalmazottakkal végeztetni, hiszen van, hogy éjfélkor tudjuk elkezdeni a préselést. Ha sok eső esik, akkor óránként kell nézni a szőlőket… Ezt a család nélkül nem lehetne” – mondta a tudósítónak Galántai Károly.

Minősítés és minőség

Az este fénypontja az eredményhirdetés volt. A tizenöt tagú szakmai zsűri minden benevezett bort arany, ezüst és bronz minősítéssel értékelt. Az okleveleket *Varga György* zsűrielnök, a Kál-Vin pincészet vezetője és *Nagy Eörs,* a versenyért felelős borász adta át. A húszpontos maximumot leginkább megközelítő bornak a *nagyarany* minősítés jár. Ezt ebben az évben Galántai Károly soltvadkerti kövidinkája kapta. Számos arany minősítést szereztek – többek között – *Halász János* (Szekszárd), az Erdős Pince (Tokaj), *Hirczi Ferenc* (Paks), *Isó László* (Dörgicse), *Jenei József* (Bonyhád), valamint *Aklan György* (Lesencetomaj) borai – az utóbbi egyébként a Veszprémi Egyházmegye legjobb borának járó elismerést is átvehette *Polgárdi Sándor* esperestől.

A díjkiosztó után ismét kóstolgatással egybekötött beszélgetés zárta a napot, vasárnap pedig istentisztelettel és ebéddel ért véget az ötödik evangélikus borfesztivál. A szervezők reményei szerint jövőre határon túli evangélikus borászokkal is bővül a résztvevők köre.

■ Laborczi Dóra

Dr. Fekete Zoltánra emlékezünk

Száz éve, 1911. március 31-én született *dr. Fekete Zoltán* tanszékvezető egyetemi tanár, aki tizenöt éven át volt egyházunk országos felügyelője. A mai fiatalabb nemzedékek talán már nem ismerik arcát, kedves, melegszívű egyéniségét, az idősebbek azonban jól emlékeznek reá, aki közvetlen elődei után végre igazán közülünk való hívő evangélikus egyházi vezető volt, és a nehéz évek, évtizedek során is megőrizte hitét, egyházszeretetét.

Fekete Zoltán a felvidéki Zsarnócán született 1911. március 31-én, evangélikus gyökerű családban (a *Szent-István, Szilniczky,* Fekete családok tagjaként). Tanulmányait Selmecbányán és Sopronban végezte. Tanári, majd bölcsészdoktori oklevelét a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen szerezte meg. Pedagógusi munkáját Orosházán kezdte; az ott eltöltött hat év után hívták meg a Keszthelyi Gazdasági Akadémiára, ahol ő alapította meg a geológiai-talajtani tanszéket. Természettudományos oktatói munkája közben 1944–45-ben négy félévet hallgatott a soproni evangélikus hittudományi karon. (Ekkor már családos volt, és a távolság nem tette lehetővé, hogy folytassa teológiai tanulmányait.) Az ott szerzett tudás és lelkiség egész további életében elkísérte.

1949-ben hívták meg a budapesti Kertészeti Egyetem Talajtani Tanszékére tanszékvezető professzornak. Ekkor már nemzetközi hírnevű tudós, hazai és külföldi tudományos társaságok tagja, szakkönyvek és tudományos értekezések szerzője. 1961-ben lett a mezőgazdasági tudományok doktora. Sokaknak segített, mind az egyetemi felvételben, mind tanulmányaik során. Nyugdíjba vonulása után is részt vett az egyetem életében, a tudományos fokozatok odaítélésének munkájában.

Sokoldalú ember volt. Tizenkét nyelven beszélt (!), tudományos előadásait mindig a kért nyelven tartotta. Zenei tehetségéről árulkodott, hogy zongorán, orgonán és olykor nagybőgőn is játszott.

Egyházi szolgálatát istentiszteleti helyettesítésekkel, templomi orgonálásokkal kezdte Keszthelyen és szórványgyülekezetekben, majd Budapestre kerülése után előbb a Pesti Evangélikus Egyháznak, majd a fasori gyülekezetnek lett felügyelője. 1953-tól az Északi Egyházkerület felügyelőjeként, 1973-tól 1988-ban bekövetkezett haláláig országos felügyelőként szolgálta a Magyarországi Evangélikus Egyházat.

Békességre és harmóniára törekedve igyekezett segíteni elnöktársainak döntéseikben egy nehéz, feszültségekkel terhes korban. Szerette lakóhelyének gyülekezetét, a fasorit és annak szép templomát. Amikor 1958-ban a lelkészük – mindenki számára váratlanul – kivándorolt Németországba, az új lelkipásztor

megválasztásáig ő tartotta a lelket a gyülekezetben, bölcsességgel és szeretettel.

Méltón képviselte egyházunkat itthon és külföldön, a nemzetközi kapcsolatokban jó szolgálatot tett nyugalma és nyelvtudása.

A tanári hivatás szeretetét édesapjától örökölte, és így is gyakorolta egész életében. A tudományt és a Krisztus-hitet teljes egységben és harmóniában egyesítette magában. Kitüntetései között különösen is megbecsülte a Tessedik-díjat.

1936-ban vette feleségül a református *Serdült Irént,* akit az egyetemen ismert meg, és aki szintén pedagógus lett. Ötvenhárom éven át élhettek boldog, kiegyensúlyozott szeretetkapcsolatban. Két gyermekük született, egy leány és egy fiú, akiket nagy szeretetben neveltek fel. Haláláig két unokájuk született (azóta már négy kis dédunoka is érkezett). Családi életében is a békesség, a hit, a derű és a zene szeretete dominált. Aranylakodalmukat a fasori templomban ünnepelték meg.

Keszthelyen, a Georgikon épületének falán márvány emléktábla hirdeti ottani munkájának megbecsülését, a budapesti kertészeti egyetem aulájában pedig a neves professzorok között olvashatjuk nevét.

Mi, most élő magyar evangélikusok a szívünkben őrizhetjük a száz éve született dr. Fekete Zoltán professzor, egyházi felügyelő, szeretett testvérünk emlékét, családjával, tisztelőivel együtt. Jézus szava legyen emlékezésünk és reménységünk alapja: *„…annak örüljetek, hogy a nevetek fel van írva a mennyben!”* (Lk 10,20b)

■ Szirmai Zoltán

HIRDETÉS

Böjti zenés esték

Böjti zenés esték lesznek a kelenföldi evangélikus templomban (1114 Budapest, Bocskai út 10.).

- Április 6., szerda 18 óra: *Kantátaest. J. S. Bach: Herr, deine Augen sehen nach dem Glauben BWV 102; Sehet, wir gehn hinauf gen Jerusalem BWV 159.* Előadják: *Pap Anna Inkeri, Kéringer László, Cser Péter* (ének) és a kelenföldi evangélikus gyülekezet ének- és zenekara. Vezényel: *Bence Gábor.*
- Április 13., szerda 18 óra: *Mesterművek harmóniumra. Sigfried Karg-Elert* és *Cèsar Franck művei.* Előadja: *Szabó Balázs* (harmónium).
- Április 20., szerda 18 óra: *Liszt Ferenc: Via crucis (A keresztút).* Előadják: *Pál Diana* (orgona), *Stella énekegyüttes* és a *PROtestáns FIatalok Kamarakórusa* (művészeti vezető: *Abaffy Nóra*). Vezényel: Bence Gábor.

Az alkalmakon igét hirdet: *dr. Blázy Árpád.* A belépés díjtalan.

Harminc gyülekezeti munkatárs kapott bizonyítványt Nyíregyházán

A kétszázhuszonöt éves nyíregyházi evangélikus Nagytemplomban tartott ünnepi istentiszteleten adta át múlt vasárnap *D. Szebik Imre* tanfolyamvezető azokat az okleveleket, amelyeket a megyeszékhelyen első ízben megszervezett gyülekezetimunkatárs-képző tanfolyamon sikeresen végzettek érdemeltek ki. A képzésért felelős nyugalmazott püspök harminc laikus munkatársnak nyújthatta át a Luther-rózsával díszített, az 1753-ban alapított egyházközség pecsétjével hitelesített bizonyítványt.

Igehirdetésében a kerület volt főpásztora az előírt alapige (Jn 1,29–32) alapján szólt egyházunk legnagyobb lélekszámú gyülekezetének tagjaihoz: „Nézzünk fel Jézusra, az Isten Bárányára! Ezt tette Keresztelő János is, aki szintén őrá mutatott. Legyünk mi is az Úr Jézus tanúságtevői; végezze mindenki a maga helyén az egyetemes papság elvéből fakadó szolgálatát! A most végzett harminc gyülekezeti munkatárs hirdesse bátran: nem mindegy, milyen vallásnak, eszmének vagyunk a követői; konok pogányságunk bűn, mely elválaszt az élő Istentől."

Az istentisztelet liturgiáját *dr. Kovács László Attila* igazgató lelkész végezte, a záró oltári szolgálat előtt pedig *Zsarnai Krisztián* nemrég beiktatott parókus lelkész keresztelt meg egy kisgyermeket, majd egy fiatal felnőttet, aki konfirmációi fogadalmát is elmondta; így a gyülekezet teljes jogú tagjaként részesülhetett a jelenlévőkkel az úrvacsora szentségében.

Az oltár előtt térdeplő harminc gyülekezeti munkatársat D. Szebik Imre egy-egy bátorító bibliai igével áldotta meg és küldte ki a szolgálatba. Abba a szolgálatba, amelyre a négy hétvégén tartott tanfolyam során tőle és több teológiai professzortól kaphatott hiteles, hasznos „szakmai" ismereteket a vegyes életkorú laikus „osztály".

Végül *Márk Borbála,* az elmúlt évben Piliscsabán végzett gyülekezeti munkatárs, e tanfolyam szervezője látta el jó tanáccsal szolgatársait, útravalóul elmondva *Túróczy Zoltán Tanács* című versét: „Csak az lesz tied, amit odaadtál, / Csak az, mi minden kincsnél többet ér: / A tett, a szó, mit szeretetből adtál, / Veled marad, s örökre elkísér."

(Az istentisztelet teljes hanganyaga és a gyülekezeti munkatársak névsora elérhető a tudósító honlapján: www.garainyh.hu.)

■ Garai András

FOTÓ: PELLÉS FERENC

Istentiszteleti rend • 2011. április 3.

Böjt 4. vasárnapja (Laetare). Liturgikus szín: lila. Lekció: Gal 4,21–31; Ézs 54,7–10. Alapige: Jn 6,28–40. Énekek: 360., 365.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Balicza Iván; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Sztojanovics András; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Bolba Márta; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyer, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., családi) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv., szuplikáció) László Lajos Gergely; du. 6. (úrv., Tamás-mise) Grendorf Péter; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 10. (családi) Pelikán András; de. 11. (úrv.) Pelikán András; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Gáncs Péter; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Gáncs Péter; **IX., Haller u. 19–21., I. emelet** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Gát u. 2. (katolikus templom)** du. 6. (vespera) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Horváth-Hegyi Áron; de. fél 10. (úrv., családi) dr. Joób Máté; de. fél 11. (úrv.) Horváth-Hegyi Áron; du. 6. (vespera) Missura Tibor; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Missura Tibor; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. negyed 12. (családi) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Grendorf-Balogh Melinda; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kendeh K. Péter; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv., családi) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) dr. Bácskai Károly; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) dr. Bácskai Károly; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Vincze Katalin; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára.

Összeállította: Boda Zsuzsa

Ifjúsági munka norvég mintára

Ünnepi istentisztelet keretében iktatta hivatalába március hatodikán *Hasza Mónika* szombathelyi másodlelkészt *Rostáné Piri Magda,* a Vasi Egyházmegye esperese. A fiatal lelkésznő személye egyáltalán nem ismeretlen a szombathelyi hívek számára, hiszen már jó három esztendeje ebben a gyülekezetben vert gyökeret.

Hasza Mónikát 2008-ban szülőfalujában, a Győr-Moson-Sopron megyei Szakonyban szentelte lelkésszé *Ittzés János,* az egyházkerület püspöke. Azóta segédlelkészként tevékenykedett tovább Szombathelyen. Minden bizonnyal a hívek megelégedésére, hiszen nyáron letett lelkészvizsgája után meghívással jutalmazták az egyházközség hívei.

A sokszínű hitéletet élő, általános iskolát és idősek otthonát is működtető egyházközség életébe először negyedéves korában, első szuplikációja alkalmával pillanthatott be. Itt, a szombathelyi szeretetotthonban töltötte diakóniai gyakorlatát, és hatodéves tanulmányait is itt végezte *Gregersen-Labossa György* mentorságával. Gyakorolta a kazuális szolgálatokat, beletanult a hitoktatásba és a hivatali munkába. Az ifjúsági munka már ekkor tevékenységének előterébe került.

Hasza Mónika hívő evangélikus környezetben nevelkedett. Már gyermekkorában sok időt töltött el az őrimagyarósdi táborban, idősebb diákként pedig segítőként tevékenykedett. Fiatal éveiben két lelkésznő is nagy hatással volt rá: *Fatalin Helga* szakonyi lelkipásztor és *Solymár Mónika,* a soproni líceum akkori iskolalelkésze. A középiskolai évek alatt érlelődött meg benne az elhatározás, hogy a lelkészi pályát választja. Teológiai tanulmányait 2001-ben kezdte meg Budapesten. A szakonyi gyülekezetbe teológusként is visszajárt.

Szombathelyi megválasztása, majd beiktatása után úgy érzi, lényegében az eddig már megszokott feladatait folytatja a gyülekezetben, ám azzal is tisztában van, hogy most már nagyobb felelősség hárul rá.

– Nagyon szívesen maradtam itt, megkedveltem a szombathelyi gyülekezet változatos életét – mondja. – Gregersen-Labossa György lelkész úrral megosztjuk a feladatokat. Az istentiszteleteket hónapokra előre beosztjuk egymás között, és felváltva végezzük a kazuális szolgálatokat is. Feladataim között szerepel a hitoktatás, a családlátogatás, a szeretetotthonban az idősekkel folytatott beszélgetés egyaránt. A munkamegosztáson belül azonban elsődlegesen az iskolás gyerekek lelkigondozása és az ifjúsági munka a feladatom, amit nagyon szívesen végzek.

A fiatal – alig huszonkilenc éves – lelkésznő nem tagadja, hogy az ifjúsági munka hullámzó és bizony sokszor nagyon nehéz.

– A legfontosabb feladat, hogy a fiatalokat a konfirmáció után, tizennégy éves koruk felett is a gyülekezetben tartsuk. Ebben az életkorban ugyanis a sok új környezeti hatás és az életkori sajátosságok miatt hajlamosak rá, hogy eltávolodjanak a korábban kedvelt közösségtől. Ahhoz, hogy megtartsuk őket, mindig újat kell kínálni a számukra, minél több élményt kell nyújtani nekik. Az ifjúsági foglalkozásokon sokat játszunk, beszélgetünk.

Az ifjúsági munkának nemrégiben új lendületet adott, hogy Szombathelyen is megalakult az úgynevezett *Ten Sing* csoport. Ez a Norvégiából elindult mozgalom a Keresztyén Ifjúsági Egyesület (KIE) egyik munkaága, amely a fiatalok bevonását szolgálja a gyülekezeti életbe. Mottójuk: „Krisztus – kreativitás – kultúra". A Ten Sing közösségben mindenki kibontakoztathatja a képességeit, az összejövetelek énekkel, tánccal, színjátszással telnek. A fiatalok mindig egy-egy új koncertre készülnek, és a produkciók rendre valamilyen őket érdeklő téma köré épülnek. Épp a napokban járt Szombathelyen egy tucatnyi norvég fiatal: műhelyfoglalkozásokon mutatták meg az itteni tizenéveseknek, hogyan is képzelik ők a vidám, aktív gyülekezeti életet.

– Természetesen a gyülekezetben is vannak problémás fiatalok – teszi hozzá Hasza Mónika. – A teológiai képzés során kaptunk felkészítést a lelki vezetésükhöz, és számos óravázlatot is felhasználhatunk a közös foglalkozásokhoz. Előfordul, hogy négyszemközti beszélgetésekre is szükség van. A fiatalok általában megnyílnak előttem, elfogadják az útmutatásaimat. Mindig arra törekszem, hogy ne én mondjam meg, mi a helyes, hanem inkább próbálom rávezetni a beszélgetőtársamat, hogy magától meg tudja oldani a problémáját. A gyülekezeti iskolában is igyekszem minél több időt tölteni, odafigyelni a gyerekekre. Nagyon fontos, hogy fiatalabb testvéreink megérezzék, jó a gyülekezet közösségében lenni. Erre jók a kötetlen közös alkalmak vagy a családi istentiszteletek, ahol a fiatalok ifjúsági énekek éneklésével gazdagítják a liturgiát.

Hasza Mónika napjainak jelentős részét a parókián, a kápolnában, a templomban, a KIE-pincében vagy valamelyik intézményben tölti. Ha mégis akad egy kis szabad ideje, kirándul, muzsikál vagy fotózik. Kedvelt időtöltése a természetfotózás, de a gyülekezet nagyobb eseményein is – ha épp nem ő végzi a lelkészi szolgálatot – mindig a kezében van a fényképezőgép. A muzsika szintén jelentős szerepet játszik az életében. Mindenféle zenét szívesen hallgat, attól függően, hogy éppen milyen a hangulata. Énekel a gyülekezet énekkarában, öt évig tanult magánéneket. Szeret gitározni is, nemcsak az istentiszteleteken, hanem a hittanos foglalkozásokon, az iskolában és a baba-mama klubban is.

■ Varga T. Krisztina

Kerületi vezetők Egyházaskozáron

A Déli Egyházkerület vezetői – *Gáncs Péter* püspök és *Radosné Lengyel Anna* felügyelő – március 27-én látogatást tettek az Egyházaskozári Evangélikus Egyházközségben. A nap folyamán részt vettek az egyházaskozári, a mágocsi, a mekényesi és a nagyhajmási közösségek istentiszteleti alkalmain, melyeken a püspök igehirdetéssel szolgált.

Az egyházaskozári istentiszteleten a kerület vezetői köszöntötték *Koskai Erzsébet* lelkésznőt *(képünkön),* aki harminc esztendeje szolgál hűségesen a gyülekezet nem kevés feladatot jelentő szórványterületén.

■ Wiszkidenszky András felvétele

Charlie, az első gólya

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Sánta Anikó

E sorok írásakor még bizonytalankodva tekintünk a tavasz elé, de az elmúlt évekhez hasonlóan – bár néhány napos késéssel – március első napjaiban megérkezett a somogyi településre, Vörsre Charlie, az első gólya. Rengeteg dal, mondóka, sőt népi hiedelem is fűződik hosszú csőrű, hosszú lábú kedves vándormadarunkhoz, mely nagyobb számban március második felében érkezik hazánkba.

A fehér gólya (népi nevén gilice, c[z]akó, eszterág) 1901 óta védett – jelenleg fokozottan védett – Magyarországon, de tulajdonképpen – néhány országot kivéve – Európaszerte veszélyeztetett faj. Az állami természetvédelem mellett a Magyar Madártani Egyesület (MME) is kiemelten foglalkozik a gólyával, több ízben, legutóbb 1999-ben választották az év madarának.

E madárfaj Európa nagy részén, Észak-Afrikában és Kis-Ázsiában is elterjedt. Elsősorban a sík- és dombvidékek madara, legjellemzőbben emberi környezetben, vizes élőhelyek (nedves rétek, tarlók) közelében fészkel. Tápláléka főként rovarokból, ebihalakból, békákból áll, de elfogyasztja az apró rágcsálókat, halakat, kígyókat is.

A tojó májusban négy-hat tojást rak, felváltva kotlanak rajtuk a szülők. A fiókák a huszonkilenc-harmincadik napon kelnek ki, és a kilencedik hét környékén hagyják el a fészket. A párok egy költési időszakra állnak össze, de a hím és a tojó gyakran ugyanarra a helyre tér vissza tavasszal, így újra megtalálhatják egymást.

Már augusztus közepén csapatokba verődnek, de csak szeptember közepén indulnak el Afrikába. Hosszú távú vonuló madarak, egészen Dél-Afrikáig is eljuthatnak. (Az Ázsiában élő alfaj Indiában telel.) A korszerű technikának köszönhetően vonulásuk ma már nyomon követhető, 2010 augusztusában hazánkban is került két gólyára jeladó. (Sőt egyes gólyacsaládok itthoni élete webkamerával is folyamatosan megtekinthető.)

A gólya valaha magas fákra, kéményekre, nádtetőkre, itt-ott templomtoronyra építette fészkét, ám az elmúlt évtizedekben (a természeti és az emberi környezet változása következtében) más fészekrakó helyeket választ. Ma leginkább különálló oszlopokra, villanypóznákra rakja a fészkét.

FOTÓ: JERABEK-CSEREPES CSILLA

A madarak biztonságára figyelemmel az 1970-es években a Madártani Intézet és az áramszolgáltató vállalatok közösen dolgozták ki a gólyafészkek magasításának módszerét. A nyolcvanas években mintegy háromezer gólyafészektartót helyeztek ki az áramszolgáltató vállalatok a természetvédők közreműködésével. A kilencvenes években a privatizáció során a munka háttérbe szorult, de az évtized második felében és az ezredfordulón újra lendületet kapott a fészektartók gyártása és kihelyezése. Az ezeken a tartókon álló fészkeket három-öt évente vékonyítani, „takarítani" kell, hisz az évek során nagyon megvastagszanak, olykor több mázsássá is növekedhetnek, így megnő a ledőlésük veszélye.

Műfészket a madarak megtelepítéséhez, illetve a korábban lakott fészek megszüntetésekor (például fa kiszáradása, kémény korszerűsítése) célszerű építeni. Fontos, hogy két- három kilométeren belül legyen megfelelő táplálkozóhely (rét, legelő, vízpart stb.).

A Somogy megyei Nagybajom 1996-ban elnyerte az *Európai gólyafalu* címet, melyet a német EuroNatur természetvédő szervezet adományoz annak a településnek, amely kiemelkedően sokat tesz gólyaállományának megóvásáért.

Magyarországon szinte minden állatkertben találkozhatunk gólyákkal. Ezek többnyire sérült példányok, amelyek nem tudnak többé útra kelni. Második fészekaljból, későn kikelt fiókák is itt ragadhatnak télre, és megfelelő táplálék biztosításával átvészelhetik az időszakot. A gyermekdal tanúsága szerint a magyarok képesek gyógyítani a sérült lábú gilicét („síppal, dobbal, nádi hegedűvel"). Reménység szerint ezt a „tudományt" unokáinknak is megtaníthatjuk majd…

■ – JcsCs –

„Mostan is kedvelem és úgy tekintem én / A gólyamadarat, / Mint egyetlen valót, mely egy átálmodott / Szebb korból fönnmaradt. / Megérkezésedet még mostan is minden / Esztendőben várom, / S kivánok szerencsés útat, ha távozol, / Legrégibb barátom!" Kérdésünk: Melyik evangélikus költőnk írta a verset?

Az előző rejtvény megfejtése: A Föld órája mozgalom 2007-ben indult Ausztráliában. Nyertesünk: *Szabó Erika* Békéscsabáról. Gratulálunk!

HIRDETÉS

BÉRES Az egészséges emberért

A szükséges magnézium

Önnel is gyakran előfordul, hogy ingerlékeny, nehezen viseli a stresszhelyzeteket, akár ok nélkül idegeskedik? Gondolná, hogy ezek a tünetek magnéziumhiányra is utalhatnak?

A magnézium létfontosságú ásványi anyag, amely szükséges minden energiaigényes folyamathoz, a fehérje-, zsír- és szénhidrát-anyagcsere számos lépéséhez, az inzulintermeléshez, de nélkülözhetetlen több száz enzim működéséhez éppúgy, mint a különböző nukleinsavak, proteinek és lipidek szintéziséhez. Létfontosságú ásványi anyag, hiszen megtalálható testünk összes sejtjében, elsősorban a csontokban koncentrálódik, de az izom- és májsejtekben is jelentősebb mennyiségben fordul elő.

Sokan talán nem gondolnák, de becslések szerint a magyarok negyede magnéziumhiányosan táplálkozik. A magnéziumhiánynak sok tünete lehet, többek között az előbb említett ingerlékenység, idegesség mellett a koncentrációképesség csökkenése, izomgyengeség, izomgörcsök. Előfordul, hogy alvás közben begörcsöl a lába? Ez is a magnéziumhiány tünete lehet, hiszen a magnéziumkoncentráció változóan alakul testünkben napszaktól függően, éjszaka és reggel a legalacsonyabb a szintje.

A magnéziumhiányt leggyakrabban a csökkent bevitel (diéta, fogyókúra), a felszívódási zavarok (krónikus hasmenés), a fokozott magnéziumvesztés (egészségtelen, mozgásszegény életmód), valamint a megnövekedett szükséglet (terhesség, szoptatás ideje, intenzív sporttevékenység) idézi elő.

A legjobb magnéziumforrások a zöldségek, kiemelten a burgonya és a hüvelyesek, valamint a halak. Ezen kívül találhatunk még a barna kenyérben, barna rizsben, banánban és étcsokoládéban is. Tudnunk kell azonban, hogy a főzés során a magnéziumtartalomnak akár a fele is elveszhet, így feltétlen pótolnunk kell azt. A gyermekek napi szükséglete 50–350 mg, a felnőtteké 300–400 mg között van. Napi 1 **Béres Magnézium 250 mg + B6** tabletta elegendő a magnéziumhiány megelőzésére és kezelésére.

MAG1104PR

A **Béres Magnézium 250 mg + B6** vény nélkül kapható gyógyszer.
A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a betegtájékoztatót,
vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét!

Tőlünk indultak…

Komplex vetélkedő a nagy elődökről, akik a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumban „diákoskodtak"

Hagyományaink szerint diákjaink komplex műveltségi vetélkedő keretében minden évben összemérik tudásukat, kreativitásukat és ügyességüket. Így történt ez idén is: március 23-án témánkat a valaha hozzánk járt hírességek élete és munkássága adta.

A Deák téri evangélikus gimnáziumba járt nagy elődök közül az 5–6.-osok *Petőfi Sándor* és *Schulek Frigyes* életművéből készültek, a nagyobbak (7–11. évfolyamosok) pedig *Podmaniczky Frigyes, Pecz Samu, Keleti Ágnes, Stein Aurél, Kresz Géza, Glatz Oszkár, Kandó Kálmán* és *Falk Miksa* munkásságát elevenítették meg különféle feladatokon keresztül.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Az egykori pesti evangélikus elemi híressé vált tanulóinak hosszú sorát levéltári kutatásai eredményeként *Zomboryné Bazsó Rozália* tanárnő állította össze. Ebből a listából választott ki a tanári kar tíz olyan híres embert, akik a tudományok és művészetek különböző területein alkottak maradandót. A versenyfeladatok összeállítását *Horváth Gabriella* és *Szőkéné Mezősi Tímea* tanárnők koordinálták.

A verseny napja előtt már három héttel kihirdettük az „előzetes feladatokat". Az egyes osztályokra várt, hogy a számukra kisorsolt híres elődről makettet vagy posztert készítsenek, az életéhez kapcsolódó jelenetet állítsanak színpadra, valamint róla szóló kisfilmet vagy diasorozatot alkossanak. Ezenkívül azonban minden kiválasztott híres ember életművét tanulmányozniuk kellett, hiszen a verseny napján írásban és szóban is számot adtak a nagy elődökről összegyűjtött tudásukról, és ez alkalommal mutatták be az előzetes készülés eredményeként létrejött műveiket is. Még a nyelvtudásukat is próbára tettük: minden osztályból egy-egy képviselő angol nyelvű „webquest" megoldásával deríthetett ki még többet az angol állampolgárságot is elnyert „Sir Marc Aurel Stein" életéről.

A nagyszabású komplex műveltségi vetélkedő évenkénti megrendezésének célja iskolai életünk gazdagításán túl diákjaink ösztönzése arra, hogy a pedagógiai programunkban is szereplő egyik alapvető célunk, a széles körű műveltség megszerzése az iskolai tanórák viszonylag kötött rendszerén kívül is megvalósulhasson. A projekttémák (a korábbi években például „A reneszánsz", „A víz" vagy „Skandinávia") lehetőséget adnak arra, hogy több tudományos és művészeti ág összekapcsolása által kreatív tevékenységre indítsa közel négyszáz fős diákságunkat.

A feladatok megoldása közben, a közös alkotófolyamat során a közösség is jobban összekovácsolódik, diákjaink megtanulnak egymással jobban együttműködni, közös döntéseket meghozni. A pedagógusok pedig lelkesen és izgalommal irányítják a készülést, állítják össze és értékelik a feladatokat, és kíváncsian ülik végig a verseny délutánját. Ilyenkor egészen más oldalukról is megismerik tanítványaikat, rácsodálkozhatnak a szakórákon esetleg lappangó képességeikre és értékeikre…

■ Urbán Ágnes

Kiegészítés

A békéscsabai gyülekezetimunkatárs-képzésről beszámoló cikkemben *(Harmincheten végeztek, EvÉlet,* március 20., 13. o.) feledékenység következtében kimaradt a szolgálattevők sorából *Lászlóné Házi Magdolna* pusztaföldvári lelkész neve. Bizalommal kérem, hogy – helyesbítés címszó alatt – szíveskedjenek közölni. Az érintett kolleginától elnézést kérek. Köszönöm segítségüket. Szeretettel:

Szebik Imre *(Budapest)*

SZERETETVENDÉGSÉGRE

Kevert almás sütemény

Hozzávalók: *4 nagy alma, 4 tojás, 40 dkg cukor, 40 dkg liszt, 1 csomag sütőpor, fahéj.*

Elkészítés: Az almát meghámozzuk, lereszeljük, megszórjuk fahéjjal, és kicsit állni hagyjuk. Az egész tojásokat előbb a cukorral keverjük habosra, majd hozzáadjuk a lisztet és a sütőport, végül pedig a reszelt almát is beleforgatjuk a tésztába. Sütőpapírral kibélelt tepsiben sütjük, amíg aranybarna nem lesz a teteje. (Ha nem elég nagy a tepsink, és túl magas lenne a sütemény, akkor inkább osszuk kétfelé a tésztát, és két tepsiben süssük meg, különben félő, hogy az alja égett lesz, mire a közepe is megsül.)

FOTÓ: ZSOLCZAI BALÁZS

Tipp: alma helyett szilvabefőttet is használhatunk. Szűrjük le a gyümölcsöt, és vágjuk apróbb darabokra. Robotgéppel is beledolgozhatjuk a tésztába. Ha van fagyasztott szilvánk, akkor – sütés előtt – abból is tehetünk a sütemény tetejére.

HÍREK, HIRDETÉSEK

Pétery Dóra orgonakoncert-sorozatának második része április 3-án, vasárnap 18 órakor hallható a békásmegyeri evangélikus templomban (1038 Budapest, Mező utca 12.). Műsor: *J. S. Bach: Dritter Teil der Klavierübung;* katekizmuskorálok és más énekek feldolgozásai két részben. A koncert ingyenes, adományokat jó szívvel fogadunk.

Az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) első félévi evangélizációs sorozatának témája: *„Őrhelyemre állok…" (Hab 2,1).* A negyedik alkalmat április 14-én, csütörtökön 17 órakor *Őrzője a drága kincsnek – Hitvédelem (1Tim 6,20; 2Tim 1,12–14)* címmel tartják az országos iroda utcáról nyíló termében (1085 Budapest, Üllői út 24.). Igehirdető: *Ittzés István.*

HIRDETÉS

Fogadóórámat minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.).

Radosné Lengyel Anna
országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

HIRDETÉS

Jótékonysági est

Hűvösvölgyi Ildikó, a soproni Petőfi Színház és a Madách Színház művésze *Csendes csodák* címmel *Reményik Sándor* verseiből ad jótékonysági estet a Lepramisszió javára április 3-án, vasárnap fél 5-kor a kelenföldi református templomban (Budapest XI., Október 23. út 5.; a 4-es villamos Fehérvári úti végállomásánál, a volt Budai Skálával szemben). Közreműködik: *Csáki András* gitárművész. A belépés díjtalan. Adományokat a Lepramisszió javára a helyszínen a perselybe kérnek tenni.

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból április 3-ától április 10-éig

VASÁRNAP

8.04 / MR 6 – Régió Rádió
Kapocs
(vasárnapi ökumenikus műsor)
9.30 / Rádió 17 (Budapest)
Lélekhangoló. Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (on-line adás: www.radio17.hu)
10.05 / m1
Református magazin
10.30 / m1
Evangélikus ifjúsági műsor
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
12.57 / Bartók rádió
Ittzés Gergely (fuvola), Dobozy Borbála (csembaló) és Rohmann Ditta (gordonka) Bach-hangversenye
16.45 / m1
Hogy volt?!… Eperjes Károly televíziós munkái

HÉTFŐ

10.00 / Torony Rádió (Békés)
Lélekhangoló. Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása
12.40 / TV2
Hukkle
(magyar film, 2002) (75')
18.00 / Bartók rádió
Mesterségünk címere
Spányi Miklós és tanítványai
19.20 / m1
Alkotmány utca
Beszélgetések az alkotmányozásról
19.35 / Bartók rádió
A Budapesti Vonósok Haydn-hangversenye
21.00 / Duna Tv
A halott királyné
(francia tévéfilm, 2008) (107')
23.30 / m1
Tizenkét kőmíves
(építészeti sorozat)
Vincze László

KEDD

13.26 / Bartók rádió
Kováts Péter játszik a Zeneakadémia orgonáján
21.00 / Duna Tv
Menjünk holnap moziba
(lengyel játékfilm, 2006) (100')
21.40 / m1
Egy falusi lány története
(francia film, 2007) (27')
22.45 / m1
„Hiszünk a dalban…"
(magyar zenés film, 1994)
Bródy János köszöntése
23.00 / Bartók rádió
Éjszakai dzsesszklub
Válogatás Bacsik Elek (gitár) és a Gadó Gábor Quartet felvételéről
23.40 / Duna Tv
Várólista
(kubai–mexikói játékfilm, 2000) (102')

SZERDA

5.20 / m1
Hajnali gondolatok
9.00 / m2
A hangszerkészítés mesterei
A hegedű
10.00 / Bartók rádió
Hang-fogó
Benne: Bach: Fürchte dich nicht – motetta BWV. 228.
11.30 / PAX
Luther Omnibusz 2005
(útifilm)
14.00 / M. Katolikus Rádió
„Valaki ír a kezeddel…"
Juhász Gyula versei
14.20 / Duna Tv
Vannak vidékek
Baja és környéke
17.05 / Kossuth rádió
Liszt városai – Doborjántól Bayreuthig
19.40 / M. Katolikus Rádió
Gospelkrónika

CSÜTÖRTÖK

11.15 / m2
Magyar jogtörténet
Modernizáció és magyar jogfejlődés
14.55 / Duna Tv
Isten kezében
Otthon a családban
16.25 / Duna Tv
Felelet az életnek
(dokumentumfilm-sorozat)
18.00 / PAX
Poézis együttes (koncertfilm)
21.00 / Duna Tv
Machuca
(chilei–spanyol játékfilm, 2004) (115')
21.40 / m1
Szívet cserélni
(amerikai film, 1998) (87')
22.30 / Kossuth rádió
Esti beszélgetés – kultúráról
23.05 / Duna Tv
Lajkó Félix – improvizációk a Várban

PÉNTEK

12.01 / PAX
Gryllus Vilmos
(portréfilm)
14.00 / Viasat History
Poncius Pilátus: Az ember, aki megölte Jézust
15.35 / Duna TV
Beavatás
Czakó Gábor televíziós esszéje
20.30 / Kossuth rádió
Kultúrkör
Benne: Versmaraton
21.15 / m2
Vér és rózsa
(olasz tévéfilmsorozat, 2008) (49')
8/1. rész
21.40 / m1
Transylvania
(francia film, 2006) (98')
23.20 / m1
Barangolások öt kontinensen
Boldog Ausztria

SZOMBAT

6.20 / Duna Tv
Élő egyház
(vallási híradó)
11.00 / M. Katolikus Rádió
Fák, kertek, lugasok
Séta a természetben
12.05 / Duna Tv
Isten kezében
12.05 / Bartók rádió
A Monteverdi kórus és az Angol Barokk Szólisták Bach-hangversenye
Benne: 194., 176., 165 és 129. kantáta
17.00 / Duna Tv
Lyukasóra
(irodalmi műsor)
21.05 / m2
Végzetes képzelgések
(angol–ír–amerikai filmdráma, 1972) (101')
24.00 / Bartók rádió
Bach – Kurtág György: Aus tiefer Not – korálelőjáték

VASÁRNAP

8.08 / Vörösmarty Rádió (Székesfehérvár)
Lélekhangoló. Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (on-line adás: www.vorosmartyradio.hu)
10.04 / Kossuth rádió
Református istentisztelet közvetítése Apagyról. Igét hirdet: Kozma Mihály lelkész
10.05 / m1
Evangélikus magazin
10.30 / m1
Református ifjúsági műsor
12.00 / Kossuth rádió
Déli harangszó az oroszlányi evangélikus templomból
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
15.34 / M. Katolikus Rádió
Gregorián énekek
0.25 / m1
Az utolsó évtizedek az emigrációban. Márai Sándor

Új nap – új kegyelem

Vasárnap
Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a cselekvést az ő tetszésének megfelelően. Fil 2,13 (Zsolt 127,1; Jn 12,20–26; 2Kor 1,3–7; Zsolt 84) Böjt negyedik hetében Krisztusra figyelünk, aki az élet kenyere. Aki hozzá megy, annak a lelke nem éhezik többé. Látszólag mégis sokan közömbösek, vagy máshol keresik szellemi táplálékukat. Mai igénk feltárja: Isten munkálja mindenkiben az akarást és az elindulást. Az Úr mindenkit hív, és megadja az esélyt arra, hogy találkozzunk a Megváltóval. Rajtunk annyi áll, hogy engedjünk az ő szelíd szavának, és bízzunk ígéretében. Ma se utasítsuk el a felénk hangzó igét!

Hétfő
Mert minden dübörögve menetelő csizma és véráztatta köpönyeg elég, és tűz martaléka lesz. Ézs 9,4 (Mt 5,9; 5Móz 8,2–10; 1Sám 25,18–42) Isten egyik legcsodálatosabb ígérete a Bibliában a háborúságok végére vonatkozik. Amikor a Messiás eljön, vége szakad a háborúk pusztító folyamának. Nem lesz szükség többé katonai ruházatra és fegyverekre, mert Jézus békéje kiárad minden emberre. Ezt a békét azonban már most elősegíthetjük mi, keresztények saját szűk körünkben. Legyünk ma is a békesség követei ott, ahol gyűlölködéssel, agresszivitással találkozunk, és megtapasztaljuk: Urunk ereje velünk van!

Kedd
Ha eggyé lettünk Krisztussal halálának hasonlóságában, még inkább eggyé leszünk vele a feltámadásának hasonlóságában is. Róm 6,5 (Ézs 51,11; Jób 9,14–23.32–35; 1 Sám 27,1–28,2) Igénk nagy titkot feszeget. A keresztség szentsége által meghaltunk a bűnnek és a világnak. Megtérésünkben ez a csoda lesz személyes valósággá hit által. Krisztus halála ránk nézve azt is jelenti, hogy nemcsak földi vándorlásunk során éltető kenyér ő naponként, hanem az örök élet kenyere is. Hozzá hasonlóan mi is feltámadunk, és vele együtt élünk örökké. Ez a reménység vigasztaljon bajainkban, terhek alatt.

Szerda
Megbocsátom bűneiket, és nem gondolok többé vétkeikre. Jer 31,34 (Kol 2,13; Jn 15,9–17; 1Sám 28,3–25) Jeremiás Isten új szövetségéről prófétál a választott népnek. Eljön az idő, amikor Isten feltétel nélkül megbocsát a hozzá forduló bűnösnek. Jézus Krisztusban ez valósággá lett! Nemcsak a kiválasztottak, de minden ember megtapasztalhatja Isten szeretetét. Jézus azért halt meg, hogy a bocsánat teljes és végérvényes legyen minden bűnünkre. Míg az emberi bocsánat jellemzője a „megbocsátok, de nem felejtek", addig Isten szava tökéletesen lezárja a múltat, és új kezdetet ad. Ma is, neked is.

Csütörtök
Aki felmagasztalja magát, megaláztatik, és aki megalázza magát, felmagasztaltatik. Mt 23,12 (Dán 4,34; 2Kor 4,11–18; 1Sám 30,1–31) Divattá lett az öndicséret. Minél magabiztosabban szól valaki sikereiről, elért eredményeiről, annál inkább kiválóságként/celebként ünnepelik. Isten másképp lát minket, és másképp ítél. Az önmagával eltelt embert és kezének munkáit egy szempillantás alatt meg tudja semmisíteni. De mit jelent önmagunkat megalázni? Bibliai értelemben azt, hogy elismerem Istent Úrnak életemben, terveim, jövőm felett, és kérem segítségét. Ha kezébe tesszük le sorsunkat, úgy békességre találunk. Az Istennek engedelmeskedő ember számára a felmagasztalás úgy valósul meg, hogy élete a helyére kerül, oda, ahova Ura szánta.

Péntek
Tégy le a haragról, hagyd a heveskedést, ne légy indulatos, mert az csak rosszra visz! Zsolt 37,8 (Jak 1,19; Jn 10,17–26; 1Sám 31,1–13) A 37. zsoltár a gonoszok szerencséjén kesergő, indulatos embernek íródott. Hányszor fordul elő velünk is, hogy Istent igazságtalannak érezzük, mivel a bűnösök sikeres, gazdag életet élnek, míg mi nyomorgunk. Türelem – biztat a zsoltáros –, az indulat, a harag nem jó tanácsadó. Bízzad Istenre sorsodat, ne másokhoz méricskéld lehetőségeidet. *„Mert a gonoszok kipusztulnak, de akik az Úrban reménykednek, azok öröklik a földet"* – folytatódik a zsoltár. *„Boldogok a szelídek, mert ők öröklik a földet"* – erősíti meg Jézus is a *Hegyi beszédben* Isten ígéretét. Az indulatainkon való uralkodás egyben azt is jelenti, hogy nem ítélkezünk mások felett, Istenre bízzuk az igazságszolgáltatás idejét és módját.

Szombat
Tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket elhatározása szerint elhívott. Róm 8,28 (Jób 1,21; Jn 14,15–21; 2Sám 1,17–27) Sokszor olyan természetesnek vesszük, hogy Isten szeret minket. De vajon mi szeretjük-e őt? Mai igénk szerint azok az emberek tudják életük történéseit Isten kezéből hálásan elfogadni, akik megtanulták: nem elegendő pusztán elfogadni Isten szeretetét, de nekünk is igyekeznünk kell teljes szívünkből, elménkből és erőnkből szeretni őt. Ha életünk így teljesen mennyei Atyánkra irányul, akkor feltárul a titok: semmi sem képes elválasztani minket az Isten szeretetétől. Istenétől, aki az élet kenyere, teljessége, célja a benne bízóknak.

■ Gerőfiné dr. Brebovszky Éva

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line**: www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő**: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line**: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők**: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétvégi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.